

Tanulmány
fogyatékos emberek társadalmi befogadását célzó Európai Uniói jogi normák
érvényesülése, a hazai jogalkotásban és a települési önkormányzatok jogalkotói,
jogalkalmazói gyakorlatában.

dr. Hegedüs Lajos, Dr. Lovász László, Szöllősiné Földesi Erzsébet

I. FEJEZET

BEVEZETŐ

A fogyatékos emberek társadalmi esélyegyenlőségének megvalósulása több tényező együttes hatására következhet be.

Ezek a tényezők:

- A társadalmi tudat alakulása, amely a kirekesztéssel szemben a társadalom érdekeként elfogadja az együttélés, a befogadás társadalmi előnyeit. A társadalmi tudat alakulásában, a társadalomnak a fogyatékosokkal nem érintett rétegein kívül nyilvánvalóan szerepük van maguknak a fogyatékosokkal élő embereknek is, hiszen a befogadás, elfogadás csak együttes folyamatként értelmezhető.
- A befogadás érdekében ható, arra ösztönző jogi környezet, nemzetközi és hazai jogszabályok megléte,
- A jogalkalmazás során a hatóságok és más jogalkalmazók napi jogalkalmazói gyakorlata, amely iránymutató az állampolgárok és a társadalom valamennyi résztvevője számára.

Az előzőekben felsorolt tényezők természetesen kölcsönhatásban vannak egymással, hiszen a társadalmi tudat általános helyzete hatást gyakorol a jogalkotásra és a jogalkalmazásra, ugyanakkor azonban, a jogi környezet, maguk a jogszabályok, illetve azok alkalmazásának gyakorlata, lényeges mértékben befolyásolja a társadalmi tudat változásait.

Ez a tanulmány a Magyarországon hatályos jogi környezet alakulását vizsgálva kíván a jogalkalmazás szintjein megvalósuló napi joggyakorlatok tapasztalatait is értékelve, a társadalmi tudat helyzetére vonatkozóan is ismereteket adni.

A magyarországi jogi környezet összetevői:

- 1.) Nemzetközi (ENSZ) jogszabályok,
- 2.) Az Európai Uniói tagságból eredően alkalmazandó orientáló, illetve kötelező jellegű jogi normák.
- 3.) Az ENSZ és az EU normák figyelembevételével alkotott országos érvényű jogszabályok.
- 4.) Az előzőekben felsorolt jogi normák figyelembevételével alkotott, egy-egy önkormányzat területére érvényes helyi szintű jogszabályok.
- 5.) A jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat, amellyel kapcsolatban e tanulmány elsősorban a települési önkormányzatok által folytatott joggyakorlatot kívánja vizsgálni.

A tanulmány legfontosabb alapiránya az EU szabályrendszere ismeretének és érvényesülésének vizsgálata a települési önkormányzati jogalkotás és jogalkalmazás során.

A tanulmány készítésének módszere:

- Az EU jogi normák rendelkezéseinek megjelenítésén keresztül, a hazai jogi normaalkotás megfelelésének összehasonlítása, majd ennek értékelésével a települési önkormányzati norma alkotás, illetve a magasabb szintű jogszabályokkal összhangban folytatott jogalkalmazás vizsgálata és értékelése.
- A tanulmány készítői bemutatják a fogyatékos emberek helyzetére vonatkozó legfontosabb EU normákat, majd vizsgálják azt, hogy azok rendelkezései megjelennek-e a magyar jogrendszerben vagy sem. Amennyiben az EU normák rendelkezései megjelennek a magyar jogrendszerben, úgy a tanulmány utalást tesz arra, hogy azok megfelelően tükrözik-e az EU jogalkotói szándékát, vagy annak csak részben felelnek meg.
- A tanulmány része egy reprezentatív kérdőíves felmérés is, amely a Budapest kerületi önkormányzatai számára megküldött kérdőív adatainak értékelésével arra keres választ, hogy a helyi önkormányzati jogalkotók és jogalkalmazók a napi tevékenységük során milyen mértékben és módon veszik figyelembe az EU jogi normák előírásait.

2. FEJEZET

AZ EU JOGI NORMÁK ÉS AZOK RENDELKEZÉSEINEK MEGJELENÉSE A MAGYAR JOGALKOTÁSBAN

I. Általános, alapvető szabályok

1.) Amszterdami Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Közösségeket létrehozó szerződések és egyes kapcsolódó okmányok módosításáról (a továbbiakban: ASZ)

<http://eur-lex.europa.eu/hu/treaties/dat/11997D/word/11997D.doc>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

TREATY OF AMSTERDAM AMENDING THE TREATY ON EUROPEAN UNION, THE TREATIES ESTABLISHING THE EUROPEAN COMMUNITIES AND CERTAIN RELATED ACTS

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az Európai Unióban egészen az Amszterdami Szerződés hatályba lépéséig (1999) nem foglalkoztak érdemben a közösségi szociálpolitika terén, pontosabban azon kívül a fogyatékosokkal élők problémáinak kezelésével. Ezt megelőzően különösen a „rokkant személyek” kapcsán tért ki a fogyatékos emberekre a közösségi jog, azonban csak a személyek szabad mozgását biztosító, mindenki által igénybe vehető garanciák esetében. Az Unió továbblépett a munkavállalók jogi védelmén és immáron a polgári jogok rangjára emelte az Unió védelmét egyes kérdésekben, különösen a fogyatékosokkal élő személyek munkaerő-piaci védelme érdekében.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) ASZ 1. cikk 8. pont

Az Európai Uniót létrehozó szerződés (EUSZ) F (6) cikk 2. pontjának kiegészítése egy új, 1. bekezdéssel módosult:

„Az Unió a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásán, és a jogállamiság elvein, mint a tagállamok közös elvein nyugszik.”

2.) a) ASZ 1. cikk 1. pont

Az Európai Unióról szóló szerződés preambuluma e cikk rendelkezéseinek megfelelően módosul:

*„1. A szerződés a harmadik preambulumbekendés után a következő preambulumbekendéssel egészül ki:
„MEGERŐSÍTVE az 1961. október 18-án Torinóban aláírt Európai szociális chartában, valamint a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában meghatározott alapvető szociális jogok melletti elkötelezettségüket,”*

2.) b) ASZ 2. cikk 22. pont

A 117–120. cikk helyébe a következő cikkek lépnek:

„117. cikk

Az alapvető szociális jogokat, többek között az 1961. október 18-án Torinóban aláírt Európai szociális chartában, valamint a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában meghatározott jogokat szem előtt tartva, a Közösség és a tagállamok célkitűzése a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása — lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását —, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében.

E célból a Közösség és a tagállamok olyan intézkedéseket hajtanak végre, amelyek figyelembe veszik — különösen a szerződéses kapcsolatok terén — a nemzeti gyakorlatok sokszínűségét, valamint a Közösség gazdasági versenyképessége fenntartásának szükségességét.

Úgy vélik, hogy ez a fejlődés nemcsak a szociális rendszerek összehangolását előnyben részesítő közös piac működéséből következik, hanem az e szerződésben megállapított eljárásokból, valamint a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséből is.”

3.) ASZ 2. cikk 7. pont

„A jelen szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül, és azon hatáskörök keretei között, amelyeket jelen Szerződés a Közösségre ruház, a Tanács – a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel való konzultáció után – egyhangúsággal olyan intézkedéseket hozhat, amelyek a nemre, fajra vagy etnikai hovatartozásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, korra vagy szexuális irányultságra alapított mindenfajta megkülönböztetés elleni küzdelem érdekében szükségesek.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) Az Európai Unióban a fogyatékosügy és az azzal kapcsolatos programok, koncepciók és jogforrások (külön kitérek ezekre a későbbiekben) gyakorlatilag a kilencvenes évekre értek meg úgy, hogy a legfelsőbb jogforrási szinten emeljék be a fogyatékos emberek védelmét jelentő klauzulát. Ennek fontos része az volt, hogy az EUSZ F (6) cikk 2. pontját kiegészítették: *„Az Unió a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásán, és a jogállamiság elvein, mint a tagállamok közös elvein nyugszik”*. Ezen túlmenően a francia követelésre az Unió célkitűzései közé felvették a *„magas szintű foglalkoztatás”* követelményét és az RSZ kiegészült egy új, a közösségi foglalkoztatáspolitikával szóló fejezettel (VI.a cím – jelenleg: VIII. cím).¹

2.) Fontos látni, hogy a politikai változások nyomán követhetővé váltak az alapszerződésekben (mint nemzetközi szerződésekben) is: az ASZ immáron szövegszerűen utal az Európai Szociális Kartára, valamint a Közösségi Kartára. is.² Az ASZ preambuluma jelentőségét az adja, hogy a 117. cikkelye (ASZ 2. cikk 22. pont, a hatályos RSZ 136. cikk) alapján a tagállamoknak figyelemmel kell lenniük ezekre a dokumentumokra, amikor a kijelölt célokat megvalósítják. Az ASZ azonban továbbment a Közösség Kartán, mert a foglalkoztatáspolitikai és az élet- és munkafeltételek javítását³ tűzte ki célul több céllal⁴ egyetemben, és nem csupán azok harmonizációjának a javítására törekszik.

3.) Az EU másodlagos jogforrásain (például az Európai Bizottság normaalkotásán) túlmenően az elsődleges jogforrás szintjén – azaz az Amszterdami Szerződéssel módosított Római Szerződés révén – a tagállamok megalkották többek közt a fogyatékos emberekkel szembeni diszkriminációt tiltó 13. cikkelyt, illetve pontosabban szólva: az EU másodlagos jogi eszközökkel (pl. irányelv) lehetőséget biztosít a diszkrimináció elleni küzdelemre.

1 Az EUSZ-hoz képest a foglalkoztatáspolitikai és a szociális védelem kiemeltebbé vált – előbbre került a célok tekintetében.

2 ASZ 1. cikk 1. pontja módosítja az RSZ 3. preambulumban bekezdését.

3 ASZ 2. cikk 22. pont [RSZ 136. cikk].

4 *„megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében.”*

Ez a szakasz lényegében csupán egy újabb lehetőséget biztosít az anti-diszkriminációval szembeni küzdelemre és ugyanakkor a szakirodalom szerint csak másodlagosnak is tekinthető a 137. (a munka világgal foglalkozó) cikkelyhez képest.

Ez a cikkely lényegében az európai fogyatékosügy alapköve, ugyanis felhatalmazást ad a fogyatékosügyi politika további, immár legfelsőbb szinten való folytatására, alakítására, még ha nem is a leghatékonyabb formában. A szakirodalom szerint a jogalkotónak mindig meg kell fontolnia ennek alkalmazását, amennyiben szeretne kötelező érvényű eszközt alkotni, ugyanis először meg kell győződnie arról, hogy erre a felhatalmazás már megvan-e – máshol az alapszerződésben.

Mindezen felhatalmazások, politikai változások és szándékok, valamint új törekvések hatására az Európai Tanács 2000-ben két irányelvet bocsátott ki, melyek közül az egyik a fogyatékos emberek munkahelyi diszkriminációjának kérdését is érinti (a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló irányelv),⁵ míg a másik rasszizmus ellen küzdő jogszabály (a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló irányelv).⁶ Az EU fogyatékosügyi politikájának a jelenlegi, egyik legfontosabb jogszabálya tehát a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK irányelv, amelynek jelentőségére és főbb jellemzőire egy másik pontnál térünk ki.

Amszterdami Szerződés jelentőségéhez az is hozzátartozik, hogy a szerződésben vállalták a tagállamok, hogy a foglalkoztatáspolitikai terén nagyobb koordinációra törekednek a felek, a Tanács pedig évente ún. következtetéseket von le a tagállamokra vonatkozóan a Bizottság által készített éves foglalkoztatási jelentések alapján. Ennek megjelenési formája az ún. foglalkoztatáspolitikai irányvonalak, amelyek az Európai Foglalkoztatási Stratégia alapjai. Ennek gyakorlati megjelenése az ún. Foglalkoztatáspolitikai Irányelvek⁷ voltak, amelyet a foglalkoztatáspolitikai négy pilléreként⁸ szoktak emlegetni.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- Magyar Köztársaság Alkotmánya (1949. évi XX. törvény),
- Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény,
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (e két utóbbi jogszabály elemzésére külön térünk ki).

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

a Magyar Köztársaság Alkotmányából (1949. évi XX. törvény):

7.§ (1) „A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.”;

8.§ (2) „A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”;

17.§ „A Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik.”;

54.§ (1) „A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani”;

5 Európai Tanács 2000. november 27-i 2000/78/EK irányelve

6 Európai Tanács 2000. június 29-i 2000/43/EK irányelve

7 COM(97) 497

8 Employability, Entrepreneurship, Adaptability, Equal opportunities

56.§ „A Magyar Köztársaságban minden ember jogképes.”

70/A. § „(1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Magyarország európai uniós csatlakozásának egyike előfeltétele volt, hogy az Európai Uniót létesítő, illetve meghatározó további alapszerződésai és jogforrásai összhangban legyenek a magyar joganyaggal (jogharmonizáció). A magyar alkotmánynak – mint alaptörvénynek – is szintén összhangban kell lennie az EU-s joggal (azaz a magyar alkotmány nem lehet ellentétes az EU-s un. elsődleges jogforrásával). Az ASZ új, kiemelt jelentőségű 13. cikke felhatalmazást adott a tagállamoknak (EU-nak) további jogalkotásra. Az esélyegyenlőségi jogpolitika ezáltal gyakorlatilag EU-s szintre emelkedett, többé nem kizárólagosan nemzeti hatáskör, továbbá az érdekegyeztetés, mint folyamat szintén uniós szintű megerősítést kapott..

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba

A Magyar Alkotmány alapvetően megfelel, de lehetne korszerűbb a közvetlen hivatkozások alapján. Egy új alkotmány elfogadásánál a hiányosság kiküszöbölésére megfelelő külföldi példák is rendelkezésre állnak. Az egyik ilyen például a német alkotmány 3. cikke, amely kijelenti: „senkit sem érhet hátrányos megkülönböztetés fogyatékosága miatt”.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást jelenleg.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Az önkormányzatok esélyegyenlőségi politikájuk kialakításakor külön figyelmet kell fordítaniuk az EU-s rendelkezésekre, annak ellenére, hogy az említett két irányelv átültetésre kerültek a hazai jogban. Figyelmet kell fordítaniuk a hazai jogszabályok és az EU-s direktívák közötti összhangra, s csak ezután vehetik figyelembe a magyar jogszabályokat. Kérdés: tartják-e a kapcsolatot civil érdekvédőkkel, szakemberekkel annak érdekében, hogy valóban naprakészek legyenek az EU-s joganyag változásában, s így a hazai (kormányzati érdekegyeztetés keretében) és helyi önkormányzati jogszabályok alkotásánál, alkalmazásánál.

2.) Az Európai Unió Alapvető Jogok Kartája

<http://www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=11226>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION; 2000/C 364/01 (NINCS HIVATALOS MAGYAR FORDÍTÁSA)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

A Nizzában kiadott Alapjogi Karta azért bizonytalan jogi státuszú dokumentum, mert ezt csupán az európai unió intézmények vezetői írták alá, mindenféle hivatalos felhatalmazás vagy jogi aktus nélkül. Mindezek ellenére jelentős esemény volt, mert az Alapjogi Kartát az Európai Parlament elnöke, az Európai Tanács elnöke, valamint az Európai Bizottság elnöke írta alá, deklarálva azt, hogy a kartában foglalt értékek olyan közös európai értékek, amelyek egyrészt az emberi méltóságon, a szabadságon, az egyenlőségen és a szolidaritáson, másrészt a demokrácián és a törvények uralmán nyugszanak. Az Alapjogi Karta átöleli valamennyi hagyományos emberi jogot, azonban ki kell emelni azt, hogy ez az első olyan általános EU dokumentum, amely alapdokumentumként deklarálja a fogyatékos személyek jogainak védelmét. Az Alapjogi Karta a Lisszaboni Szerződésben került átvetelre, azonban annak hatályba léptetése elmaradt, így jelenleg továbbra sem tekinthető jogi normának. Az ilyen típusú megoldás egyébként egyáltalán nem ismeretlen az Európai Unió történetében, ugyanis előzményeként szolgálhatott a 23 évvel korábban, 1977. április 5-én kiadott „közös nyilatkozat az alapvető jogokról”,⁹ amelyben utalnak az Európai Bíróság jogfejlesztő tevékenységére az alapjogok tekintetében, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) Az Alapjogi Karta III. fejezetén (EQUALITY) belül a 21. cikkely:

„A megkülönböztetés tilalma

1. Tilos bármiféle megkülönböztetés nem, faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi eredet, genetikai jellegzetesség, nyelv, vallás vagy hit, politikai vagy más meggyőződés, nemzeti kisebbséghez tartozás, tulajdon, származás, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján.

2. Az Európai Közösséget alapító Szerződés és az Európai Unióról szóló Szerződés alkalmazási körében és az említett Szerződések különleges rendelkezéseinek sérelme nélkül, a nemzeti hovatartozás alapján történő bármiféle megkülönböztetés tilos.”

2.) Az Alapjogi Karta III. fejezet, 26. cikkely:

„A fogyatékosággal élő személyek beilleszkedése

Az Unió elismeri, és tiszteletben tartja a fogyatékosággal élő személyek jogát ahhoz, hogy olyan intézkedéseket élvezzenek, amelyek célja önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük és a közösség életében való részvételük biztosítása.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) Az Alapjogi Karta 21. cikkelye rendelkezik a megkülönböztetés tilalmáról, többek közt megemlítve a fogyatékoságon és a genetikai tulajdonságokon alapuló megkülönböztetés tilalmát, meg kell jegyezni azonban, hogy

⁹ Joint Declaration by the European Parliament, the Council and the Commission, 27.04.1977

a kimunkált bírói gyakorlat alapján külön hangsúlyt kap az állampolgárságon alapuló megkülönböztetés tilalma is. A „fogyatékoságon alapuló megkülönböztetés” természetesen nem jelenti azt, hogy a megkülönböztetés elszenvetőjének kell magának fogyatékosnak lennie. Ennek az a magyarázata, hogy a genetikai tulajdonságokra való utalással az európai politika irányt ad a tekintetben, hogy a genetikai örökség sem képezheti megkülönböztetés alapját.

2.) A III. fejezet utolsó, 26. cikkelye a fogyatékos emberek integrációjáról szól. Ennek jelentőségét az adja, hogy az Európai Unió elismeri és tiszteletben tartja a fogyatékos személyek jogát arra, hogy a függetlenségükhöz, a szociális (társadalmi) és a munkavállalásukhoz szükséges integrációban részesüljenek. Az Alapjogi Karta kiemelt jelentőségét az adja, hogy nemcsak szociális, hanem politikai, gazdasági és polgári jogokról is említést tesz.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Nem releváns.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniói szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba

Nem releváns.

d.) A vonatkozó Európai uniói jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Fontos lenne, hogy az önkormányzati szövetségek is megismerkedhessenek a 2007. március 1-jén Bécsben megnyílt **Európai Alapjogi Ügynökség** munkájával, amely arra hivatott, hogy nyomon kövesse az emberi jogok érvényesülését. A Tanács, a Parlament és a Bizottság közötti, hosszas vita után megkötött kompromisszum eredményeként egy kompetens és egyben felelős európai intézmény jöhetett létre, amely képes a megfelelő szakmai hozzáértéssel, az alapelvekhez ragaszkodva és egyben hatékonyan kezelni az emberi jogi problémákat, így lehetősége van a gyors reagálásra súlyos jogsértés esetén. Ennek az ügynökségnek a létrejöttében kiemelkedő érdemeket szerzett Gál Kinga, aki a téma európai parlamenti jelentéstevője volt.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére:

Nem releváns.

3.) Akadálymentes Európa felé a Fogyatékos Emberekért Európai Bizottság Közleménye COM(2000) 284 az Európai Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának

<http://europa.eu/eur-lex/lex/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0284:FIN:EN:PDF>

Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COM(2000) 284 OF 12.05.2000 COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL, THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS - TOWARDS A BARRIER FREE EUROPE FOR PEOPLE WITH DISABILITIES

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Fontos megjegyezni, hogy az ezredforduló táján több európai tanácsi határozat, döntés, illetve az Európai Bizottság által kibocsátott közlemény született. Ezek közül a Bizottság 284-es, Akadálymentes Európa felé a Fogyatékos Emberekért című, 2000-ben kiadott közleménye kiemelkedő jelentőségű és több, későbbi dokumentum is kiindulási pontnak tekinti ezt a közleményt, mert ez egyrészt a mainstreaming¹⁰ legkonkrétabb manifesztálódási helye, másrészt külön hangsúlyt kapott a fogyatékos emberek helyzetével való európai szintű törődés is.

A Közlemény széleskörűen áttekinti, hogy hogyan kell összehangolni az EU szabályozásokat és kezdeményezéseket annak érdekében, hogy a fogyatékosügy közösség-dimenziójává váljon.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) Executive summary

„Mobility plays a crucial role in ensuring participation in economic and social activity and the lack of it is an inhibiting factor against the participation rights of people with disabilities to the detriment of all. The Commission has already recognised the significance of this issue for some time and is suggesting new ways through which the needs of people with disabilities might be better addressed. At the same time, this Communication also underlines that advances on mobility issues have to be made coherently on all connected fronts in order to get the best results out of the process. It also asserts that positive developments in improving access for people with disabilities have positive implications for other areas such as quality of working life, the protection of the consumer and the competitiveness of European Industry.

Accordingly, the Commission is drawing the links between the relevant inter-sectoral policies and is looking forward how more synergy can be obtained.”

2.) 3.1. Toward Greater Mobility as an Aspect of Citizenship.

„In our modern society, it is impossible to be integrated to any useful extent in social life or in economy if one cannot move freely, whether for the purpose of work or leisure. Mobility should not be regarded simply as a convenience or even as a social and economic necessity. It should be regarded as a right to which everyone should be entitled, subject to reasonable economic and technical constraints.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A Közlemény fő célterülete az akadálymentesítés, azaz célja a mindenki által használható környezet kialakítása. Ennek érdekében szinergiát kíván biztosítani

¹⁰ Az Európai Bizottság zsargonjában ez a szó egy horizontálisan érvényesülő politikai eszköz, illetve módszer megvalósítását jelenti. Ez egy bizonyos kérdés, vagy szempont kiemelt kezelését jelenti minden szinten. Ennek terminológiájára a 2003-ban kiadott akcióterv kapcsán kiadott bizottsági Közlemény adja a legpontosabb leírást: „The goal of the Action Plan is to mainstream disability issues into relevant Community policies and develop concrete actions in crucial areas to enhance the integration of people with disabilities.”

- e) a foglalkoztatás,
- f) az oktatás
- g) a szakképzés,
- h) a közlekedés,
- i) a belső piac,
- j) az információs társadalom,
- k) az új technológiák és
- l) a fogyasztói politikák terén.

A Közlemény kiemeli, hogy az akadálymentesítésnek kedvező, továbbgyűrűző hatása van a társadalomban, így pl. a biztonságos munkakörnyezetben, a fogyasztók védelmében, valamint a tisztességes gazdasági verseny védelmében. A Közleményben kitűzött feladatokból 46 EU szintű tevékenység következett egészen addig, amíg a 650-es Közleményt ki nem adták 2003-ban.¹¹

A Közleményben a Bizottság rögzíti azt is, hogy a hozzáférhetőség jó üzleti befektetésnek bizonyul a kereskedelmi, szolgáltatói üzleti szektor részére, s ez különösen igaz a szállodák és szabadidőközpontok esetében, valamint olyan területeken, ahol a fogyatékos és az idős emberek az egyedüli felhasználói réteg. Végül a Bizottság azt is megállapította, hogy az építészeti követelmények harmonizálása mind az akadálymentesítés, mind a biztonság területén értékes előrelépést jelenthet az európai piac – az áruk és szolgáltatások – növekedése terén.¹²

b). Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Nem releváns.

(A közlemény az Európai Bizottság tekintetében csak a magára nézve kötelező cselekményeket tartalmaz.)

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba

Nem releváns.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Az önkormányzatok számára mindenképpen hasznos lehet a Közleményben szereplő érvek, hivatkozások és egyéb megállapítások hasznosítása a saját intézkedési terveik, programjaik meghatározásakor, azok végrehajtásakor.

Az önkormányzati szövetségekben történő munka során az önkormányzatok milyen módon és terjedelemben követik nyomon a fogyatékossgal élő emberekre vonatkozó kezdeményezéseket? Az európai együttműködések, határ menti együttműködések, valamint a testvérvárosi együttműködések során milyen mértékben cserélnek tapasztalatokat a fogyatékossgal élő emberek érdekében?

¹¹ COM(2003) 650

¹² ibid, p. 10

4.) Madridi nyilatkozat - A befogadó társadalom alapja a diszkrimináció-mentességgel párosuló pozitív cselekvés

<http://www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=11524>

a) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése magyarul (angolul)

THE MADRID DECLARATION „NON DISCRIMINATION PLUS POSITIVE ACTION RESULTS IN SOCIAL INCLUSION

a.) Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

A 2002. március 20-23-án Madridban megrendezett Európai Fogyatékosügyi Kongresszus nem rendelkezett jogalkotó mandátummal, habár az Európai Unió képviselői is jelen voltak.. A rendezvény azzal a céllal került meg-szervezésre, hogy felhívják a nyilvánosság figyelmét az Európában élő 50 millió fogyatékos embert (is) megillető állampolgári, szociális, gazdasági és kulturális jogokra. A 2003. évet a kongresszus a „FOGYATÉKOS EMBEREK EURÓPAI ÉVÉNEK” nyilvánította. A nyilatkozat 8 konkrét területet jelölt meg mint cselekvési programelem. Több szféra, szereplő számára javasolt cselekvési programot, több közt az önkormányzatok számára is. A dokumentum kiemeli, hogy az önkormányzatok szintjén a legfontosabb az esélyegyenlőség érvényesítése – összhangban az Európai Bizottság felmérésével. Az Európai Unió megbízásából készült szakmai anyag szerint az európai polgárok többsége szerint az akadálymentesítés elsősorban a helyi önkormányzatok, majd a kormányzat feladata.¹³ A tanulmány végső konklúziója az, hogy az európaiak 97%-a szerint többet kell tenni a fogyatékos emberek integrálása érdekében, 93%-uk szerint több pénz is kellene fordítani a fizikai akadályok eltüntetése érdekében.¹⁴

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) Jövőképünk megvalósításának programja - 2. Helyi hatóságok

„Az Európai Évnek igazából elsőként helyi szinten kell érvényesülnie, ahol az állampolgárok a valós problémákkal szembesülnek, és ahol a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei munkájuk javát végzik. Minden erőfeszítéssel a helyi szintű promócióra, forrásokra és tevékenységekre kell összpontosítani. **A helyi szereplőket fel kell kérni, hogy a fogyatékos emberek szükségleteit integrálják a városfejlesztési és a közösségi szakmapolitikákba**, beleértve az oktatás, a foglalkoztatás, a lakásügy, a közlekedés, az egészségügyi és szociális ellátás területeit, és ennek során vegyék figyelembe a fogyatékos emberek heterogenitását, azon belül többek között az időseket, a nőket és a vendégmunkásokat. A helyi önkormányzatok a fogyatékos emberek képviselőivel együttműködve dolgozzanak ki Fogyatékosügyi Akcióterveket, és hozzák létre saját helyi bizottságaikat, amelyek az Év tevékenységeiben. élen járnak.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A javaslat szerint az önkormányzatok számára, a fogyatékos emberek érdekvédelmi munkája érdekében szükséges, hogy a település és közösségi szolgáltatások meghatározásakor, fejlesztésénél a fogyatékos emberek igényeire is figyeljenek. Ennek eszköze az ún. Fogyatékosügyi Akciótervek kidolgozása és elfogadása. Ennek fórumai lehetnek helyi szinten a szociálpolitikai kerekasztalok, vagy a helyi érdekvédelmi szervezetek együttműködése, vagy az Országos Fogyatékosügyi Tanács, amely iránymutatásokkal, útmutatókkal képes lehetne ezt a munkát segíteni.

13 Attitudes of Europeans to disability – Eurobarometer 54.2, p. 44

14 ibid, p. 62

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.)

Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) „58/B. § (1) A szociálpolitikai, gyermekvédelmi koncepciók, döntések, jogszabály-tervezetek véleményezése, a szolgáltatási típusok, formák, rendszerek értékelése, elemzése céljából Szociálpolitikai Tanács működik. A Szociálpolitikai Tanács szervezete ellátások szerint, illetve az ellátásokat igénybevevő társadalmi csoportok szerint, valamint területi jelleggel differenciált. A Tanács működtetéséhez szükséges előirányzatot a központi költségvetés szociál- és családpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium fejezete tartalmazza.

(2) A 2000 fő feletti lakosságú települési önkormányzat vagy társulás, illetve a megyei, fővárosi önkormányzat helyi szociálpolitikai kerekasztalt hoz létre, különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart, tagjai a helyi önkormányzat, illetve a társulás területén szociális intézményeket működtető fenntartók képviselői, továbbá a helyi rendeletben meghatározott szervezetek képviselői.”

2.) „24. § (1) A Kormány fogyatékosüggyel kapcsolatos feladatainak ellátását az Országos Fogyatékosügyi Tanács (a továbbiakban: Tanács) segíti.

c.) részt vesz a fogyatékos személyek ügyeit érintő tevékenységek koordinálásában;”

„25. § (1) A Tanács tagjai:

g) az önkormányzatok országos érdekképveseleit tömörítő szövetség által delegált egy fő.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniói szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az Országos Fogyatékosügyi Tanács szervezetének és működésének részletes szabályairól szóló 67/2001. (IV. 20.) Korm. Rendelet felülvizsgálatra szorulhat. Ennek felülvizsgálatára több alkalommal készült stratégiai anyag (pl. Dr. Lovász László munkájában) az OFT reginális szerkezetének kialakítására, azonban érdemi előrelépés nem történt azóta sem, így a helyi, települési, valamint a szországi, kormányzati szint közötti kapcsolat elenyésző (leszámítva az önkormányzatok országos érdekképveseleit tömörítő szövetség által delegált egy főt.). Annak ellenére, hogy az OFT-nek a Fot 24. § (1) c pontja alapján erre lehetősége van.

d.) A vonatkozó Európai uniói jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Milyen mértékű az együttműködés a szociálpolitikai kerekasztalok és az OFT-ben tevékenykedő, az önkormányzatokat képviselő személy között?

II. Közlekedéssel kapcsolatos szabályok

A.) A vasúti közlekedéssel kapcsolatos szabályok

5.) A Tanács 96/48/EK irányelve (1996. július 23.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:064:0072:0207:HU:PDF>

Módosítások:

- Az Európai Parlament és Tanács 2004/50/EK irányelve (2004. április 29.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/ek tanácsi irányelv és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Irányelv módosításáról.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:34:32004L0050:HU:PDF>
- A Bizottság 2007/32/EK irányelve (2007. június 1.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK Európai Parlamenti és Tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:141:0063:0066:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COUNCIL DIRECTIVE 96/48/EC OF 23 JULY 1996 ON THE INTEROPERABILITY OF THE TRANS-EUROPEAN HIGH-SPEED RAIL SYSTEM

Amendments:

- COUNCIL DIRECTIVE 2004/50/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 29 APRIL 2004 AMENDING COUNCIL DIRECTIVE 96/48/EC ON THE INTEROPERABILITY OF THE TRANS-EUROPEAN HIGH-SPEED RAIL SYSTEM AND DIRECTIVE 2001/16/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ON THE INTEROPERABILITY OF THE TRANS-EUROPEAN CONVENTIONAL RAIL SYSTEM
- COMMISSION DIRECTIVE 2007/32/EC OF 1 JUNE 2007 AMENDING ANNEX VI TO COUNCIL DIRECTIVE 96/48/EC ON THE INTEROPERABILITY OF THE TRANS-EUROPEAN HIGH-SPEED RAIL SYSTEM AND ANNEX VI TO DIRECTIVE 2001/16/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ON THE INTEROPERABILITY OF THE TRANS-EUROPEAN CONVENTIONAL RAIL SYSTEM

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1) Az irányelv 2. cikke

2. cikk

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

c) alrendszerek: a nagy sebességű transzeurópai vasúti rendszer – a II. mellékletben leírtak szerint – felosztása strukturális, illetve funkcionális alrendszerekre, amelyekre alapvető követelményeket kell meghatározni;

2) Az irányelv 5. cikke

5. cikk

(1) Minden alrendszerre vonatkozik egy ÁME. A környezettel, a működéssel és a felhasználókkal kapcsolatos alrendszerek esetében az ÁME-okat csak olyan mértékben dolgozzák ki, amely a nagy sebességű transzeurópai

vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságának biztosításához szükséges az infrastruktúra, az energia, az ellenőrző-irányító és jelzőrendszerek, valamint a járművek terén.

[2] Az alrendszereknek meg kell felelniük az ÁME-okban foglaltaknak. Ezt a megfelelést mindaddig folyamatosan fenn kell tartani, amíg minden alrendszer használatban van.

[3] Az ÁME-ok a nagy sebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságának megvalósításához szükséges mértékben:

- a) meghatározzák az alrendszerekre vonatkozó alapvető követelményeket és kapcsolódási pontjait;
- b) rögzítik a II. melléklet [3] pontjában részletezett és az alapvető követelmények teljesítéséhez szükséges alapvető paramétereket;
- c) rögzítik a következő vonalkategóriákra előírt teljesítményértékek elérése érdekében teljesítendő feltételeket:
 - kifejezetten a nagy sebességű forgalomra épített vonalak,
 - kifejezetten a nagy sebességű forgalom igényei szerint feljavított vonalak,
 - kifejezetten a nagy sebességű forgalom igényei szerint

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

3.) Az irányelv II. melléklete

II. Melléklet – Alrendszerek
ALRENDSZEREK

1. Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a nagy sebességű transzeurópai vasúti rendszert alkotó rendszer a következő alrendszerekre bontható:

1.1. Alapvetően strukturális területek:

- infrastruktúra,
- energia,
- ellenőrző-irányító és jelzőrendszer,
- járművek;

1.2. alapvetően működési területek:

- karbantartás,
- környezet,
- működés,
- felhasználók.

[...]

3. Az 5. cikk [3] bekezdése b) pontjának értelmében a következő jellemzőket tekintjük a kölcsönös átjárhatóság megvalósítása alapvető paramétereinek:

ALAPVETŐ PARAMÉTEREK:

- [...]

- A mozgáskorlátozott személyek szállításával összefüggő jellemzők

4) Az irányelv 6. cikke

6. cikk [1] Az ÁME-tervezeteket a Bizottság felhatalmazása alapján a közös képviseleti testület dolgozza ki a 21. cikk [2] bekezdésében rögzített eljárás szerint. Az ÁME-okat ugyanennek az eljárásnak megfelelően fogadják el és vizsgálják felül. Ezeket a Bizottságnak az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában közzé kell tennie.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az irányelv a transzeurópai vasúti rendszerekre és a hozzájuk tartozó infrastruktúrára vonatkozik. Ennek megfelelően az akadálymentesítési előírások az országhatáron átmenő vasúti szerelvényekre és azok megállóhelyeire vonatkoznak.

1), 2) 3) Az irányelv úgy rendelkezik, hogy a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer minden alrendszerére vonatkozik egy (ÁME) átjárhatósági műszaki előírás. A fogyatékos emberek szempontjából fontos alrendszerek pl. az infrastruktúra, a járművek, a jelzőrendszerek, stb. Az alrendszerekre vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokban a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságának megvalósításához szükséges mértékben rögzítik az alrendszerek alapvető paramétereit. Ezek között az alapvető paraméterek között tünteti fel az irányelv a mozgáskorlátozott személyek szállításával összefüggő jellemzőket.

4) Az irányelv rendelkezéseinek megfelelően az átjárható műszaki előírásokat ki kell dolgozni és ezt az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában közzé kell tenni. Ez meg is történt, és a (2002/732/EK) Bizottsági határozatban rögzítésre került.

Az irányelvet többször módosították, ennek kronológiája a következő:

2000. májusi állásfoglalásukban az Európai Parlament és a Tanács felkérték a Bizottságot, hogy tegyen a 96/48/EK irányelvnek a 2001/16/EK irányelvhez való hozzáigazítására irányuló módosító javaslatot. Ennek megfelelően 2004. áprilisában a második vasúti csomag részeként elfogadták a 96/48/EK és a 2001/16/EK irányelvet módosító 2004/50/EK irányelvet. A tagállamoknak 2006. május 1-jére kellett nemzeti jogukba átültetniük az irányelvet.

Ezt a módosítást követte a Bizottság 2007/32/ek irányelve (2007. június 1.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK Európai Parlamenti és Tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról, amelynek nemzeti jogba történő átültetési határideje 2007. december 1. volt.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése
37/2006. (VI. 21.) GKM rendelet a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1-3.)

1. § (3) A rendelet alkalmazási köre a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer, valamint ennek rendszerlemei és alrendszerei tervezésére, kivitelezésére, üzembe helyezésére, korszerűsítésére, felújítására, üzemeltetésére és karbantartására terjed ki.

3. § (1) A nagysebességű transzeurópai vasúti rendszernek, alrendszereinek és azok rendszerlemeinek meg kell felelniük a 3. mellékletben meghatározott alapvető követelményeknek.

9. § (1) A nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer strukturális alrendszere vagy annak része abban az esetben helyezhető üzembe és akkor működtethető, ha tervezése, kivitelezése és beépítése olyan módon történik, amely biztosítja, hogy a strukturális alrendszer vagy annak része a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszerbe történő beillesztés során megfeleljen a rá vonatkozó alapvető követelményeknek.

2. melléklet - Alrendszerek
Az alrendszerek megnevezése

E rendelet alkalmazásában a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszert alkotó rendszer a következő alrendszerekre bontható:

- a) Strukturális alrendszerek
 - aa) vasúti pálya és tartozékai, továbbá a vasúti üzemi létesítmények,
 - ab) energiaellátás,
 - ac) ellenőrző-, irányító-, jelző- és biztosítóberendezések,
 - ad) forgalmi szolgálat és üzemirányítás,
 - ae) járművek.
- b) Működési alrendszerek
 - ba) karbantartás,
 - bb) személyszállítási és árufuvarozási telematikai alkalmazások.

A hazai engedélyztetésre és ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések

[2] Az alrendszerek üzembe helyezésének engedélyezési és üzemeltetésük ellenőrzésének hatósági feladatait külön jogszabályban meghatározott módon az NKH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága látja el.

[3] Az NKH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága a vonatkozó ÁME-kben megállapított eljárások alkalmazásával az alrendszerek üzembe helyezésekor és azt követően legalább kétévenként ellenőrzi, hogy az alrendszerek létesítése és üzembe helyezése, üzemeltetése és karbantartása megfelel-e a vonatkozó alapvető követelményeknek.[...]

c) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az alrendszerekre vonatkozó követelmények között nem szerepelnek a 96/48 EK irányelvben feltüntetett, a mozgáskorlátozott személyek szállításával összefüggő jellemzők.

Nem szerepelnek a fenti GKM rendeletben a 2002/735/EK (2002. május 30.) Bizottsági határozat mellékletében „az infrastruktúra-alrendszerrel kapcsolatos kölcsönös átjárhatóság műszaki előírása” fejezetben szereplő, a mozgáskorlátozott személyek hozzáférésevel kapcsolatos jellemzők és az utas-peronokra vonatkozó előírások.

d) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást.

e) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

6.) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/16/EK irányelve (2001. március 19.) a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

DIRECTIVE 2001/16/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 19 MARCH 2001 ON THE INTEROPERABILITY OF THE TRANS-EUROPEAN CONVENTIONAL RAIL SYSTEM

Módosítások:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS 2004/50/EK IRÁNYELVE (2004. ÁPRILIS 29.) A NAGYSEBESSÉGŰ TRANSZEURÓPAI VASÚTI RENDSZER KÖLCSÖNÖS ÁTJÁRHATÓSÁGÁRÓL SZÓLÓ 96/48/EK TANÁCSI IRÁNYELV ÉS A HAGYOMÁNYOS TRANSZEURÓPAI VASÚTI RENDSZER KÖLCSÖNÖS ÁTJÁRHATÓSÁGÁRÓL SZÓLÓ 2001/16/EK EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV MÓDOSÍTÁSÁRÓL.

A BIZOTTSÁG 2007/32/EK IRÁNYELVE (2007. JÚNIUS 1.) A NAGYSEBESSÉGŰ TRANSZEURÓPAI VASÚTI RENDSZER KÖLCSÖNÖS ÁTJÁRHATÓSÁGÁRÓL SZÓLÓ 96/48/EK TANÁCSI IRÁNYELV VI. MELLÉKLETÉNEK ÉS A HAGYOMÁNYOS TRANSZEURÓPAI VASÚTI RENDSZER KÖLCSÖNÖS ÁTJÁRHATÓSÁGÁRÓL SZÓLÓ 2001/16/EK EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV VI. MELLÉKLETÉNEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL.

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1) Az irányelv 2. cikke

2. cikk

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[...]

c) „alrendszerek” a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer megosztásának eredménye, amint azt a II. melléklet tartalmazza. Ezek az alrendszerek, amelyekre vonatkozóan alapvető követelményeket kell megállapítani, strukturáltak és funkcionálisak;

[...]

e) „alapvető követelmények” a III. mellékletben felsorolt valamennyi feltételt magukban foglalják, amelyeknek a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer, az alrendszerek és a kölcsönös átjárhatóságot lehetővé tevő rendszerelemek, köztük a kapcsolódási pontok is kötelesek megfelelni

2) Az irányelv 5. cikke

II. FEJEZET

Átjárhatósági műszaki előírás

5. cikk

(1) Minden alrendszerre vonatkozik egy ÁME. Amennyiben szükséges, különösen a vasútvonalak, a csomópontok vagy a járművek kategóriáinak külön kezelésére, vagy egyes átjárhatósági kérdések kiemelt fontosságú megoldása érdekében, egy alrendszerre több ÁME is vonatkozhat. Ebben az esetben ennek a cikknek a rendelkezései a kérdéses alrendszer részére is vonatkoznak.

(2) Az alrendszereknek meg kell felelniük az ÁME-knek, amely megfelelőségnek fenn kell állnia az egyes alrendszerek használatának teljes időtartama alatt.

(3) Az 1 cikkben említett célkitűzések megvalósításához szükséges mértékben minden ÁME:

[...]

b) meghatározza az egyes érintett alrendszerekre és a más alrendszerekkel való kapcsolódási pontokra vonatkozó alapvető követelményeket;

3.) Az irányelv II. melléklete

II. Melléklet – Alrendszerek ALRENDSZEREK LISTÁJA

1. Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a hagyományos transzeurópai vasúti rendszert alkotó rendszer a következő két alrendszerre lehet bontani:

- a.) strukturális területek:
 - infrastruktúra,
 - energia,
 - ellenőrző-irányító és jelzőrendszer,
 - forgalmi szolgálat és forgalomirányítás,
 - járművek;
- b.) üzemeltetési területek:
 - karbantartás,
 - tematikai alkalmazások személyszállítási és áru fuvarozási szolgáltatásokhoz.

2. AZ ALRENDSZEREK ISMERTETÉSE

A vonatkozó ÁME tervezetének kidolgozása során a közös képviselői testület javaslatot tesz az átjárhatósággal kapcsolatos rendszerelemek és szempontok listájára minden egyes alrendszer vagy alrendszerrész tekintetében. Az átjárhatósághoz kapcsolódó szempontok és rendszerelemek kiválasztásának, illetve az ÁME-kbe történő bevonásuk sorrendjének érintése nélkül az alrendszerek különösen a következőket foglalják magukban:

2.1. Infrastruktúra

Pálya, váltók, felépítmények (hidak, alagutak stb.), kapcsolódó állomási infrastruktúra (peronok, megközelítési zónák, ideértve a **mozgáskorlátozott személyek igényeit** stb.), biztonsági és védelmi berendezések.

2.6. Járművek

Struktúra, irányítási és vezérlési rendszer az összes vonatberendezéshez, vontató és energiaátalakító egységek, fékmű, kapcsolókészülék és futómű (forgóváz, tengely stb.) és felfüggesztés, ajtók, ember/gép kapcsolódási pontok (mozdonyvezető, utazószemélyzet és utasok, **tekintettel a mozgáskorlátozott személyek igényeire** is), passzív vagy aktív biztonsági eszközök, az utasok és az utazószemélyzet egészségét biztosító eszközök.

4) Az irányelv 6. cikke

6. cikk

(1) Az ÁME-tervezeteket a Bizottság felhatalmazásával a közös képviselői testület fogalmazza meg, a 21. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban. Az ÁME-ket azonos eljárás keretében fogadják el és vizsgálják felül. Az ÁME-ket a Bizottság az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában teszi közzé.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az irányelv a hagyományos transzeurópai vasúti rendszerekre és a hozzájuk tartozó infrastruktúrára vonatkozik. Ennek megfelelően az akadálymentesítési előírások az országhatáron átmenő vasúti szerelvényekre és azok megállóhelyeire vonatkoznak.

1), 2) és 3) Az irányelv úgy rendelkezik, hogy a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer minden alrendszerére vonatkozik egy (ÁME) átjárhatósági műszaki előírás. A fogyatékos emberek szempontjából fontos alrendszerek pl. az infrastruktúra, a járművek, a jelzőrendszerek, stb. Az alrendszerekre vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokban a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságának megvalósításához szükséges mértékben rögzítik az alrendszerek alapvető paramétereit. Az infrastruktúra és a járművek alrendszerénél a mozgáskorlátozott személyek igényeire is felhívja a figyelmet.

4) Az irányelv rendelkezéseinek megfelelően az átjárható műszaki előírásokat ki kell dolgozni és ezt az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában közzé kell tenni. Ez meg is történt, és a (2002/732/EK) Bizottsági határozatban rögzítésre került. (Lsd a (2002/732/EK) Bizottsági határozat elemzését)

Az irányelvet többször módosították, ennek kronológiája a következő:

A hagyományos vasutakra vonatkozó 2001/16/EK irányelv 2001-ben lépett hatályba, és 2003 áprilisára kellett átültetni a nemzeti jogba. (Magyarországnak 2004. május 1-ig)

2000. májusi állásfoglalásukban az Európai Parlament és a Tanács felkérték a Bizottságot, hogy tegyen a 96/48/EK irányelvnek a 2001/16/EK irányelvhez való hozzáigazítására irányuló módosító javaslatot. Ennek megfelelően 2004 áprilisában a második vasúti csomag részeként elfogadták a 96/48/EK és a 2001/16/EK irányelvet módosító 2004/50/EK irányelvet. A tagállamoknak 2006. május 1-jére kellett nemzeti jogukba átültetniük az irányelvet.

Ezt a módosítást követte a Bizottság 2007/32/ek irányelve (2007. június 1.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK Európai Parlamenti és Tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról, amelynek nemzeti jogba történő átültetési határideje 2007. december 1. volt.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

36/2006. (VI. 21.) GKM rendelet a hagyományos vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról

103/2003. (XII. 27.) GKM rendelet a hagyományos vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságáról

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

36/2006. (VI. 21.) GKM rendelet a hagyományos vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról

1-3.)

A rendelet 1.§-a

1. § (2) A rendelet hatálya a Magyar Köztársaság területén folytatott vasúti közlekedési tevékenységet ellátó vagy szolgáltatást nyújtó, továbbá az abban részt vevő szervezetekre terjed ki.

(3) A rendelet alkalmazási köre a **hagyományos vasúti rendszer részeinek** tervezésére, kivitelezésére, üzembe helyezésére, korszerűsítésére, felújítására, üzemeltetésére és karbantartására terjed ki.

A rendelet 2.§-a

2. § E rendelet alkalmazásában

a) hagyományos vasúti rendszer: a hagyományos vasúti személyszállítás és árutovábbítás, továbbá kombinált árufuvarozás céljára épített hagyományos vasúti pálya, a pálya tartozékai és üzemi létesítményei, valamint az ezek használatára tervezett vasúti járművek összessége;

(...)

c) alrendszer: a hagyományos vasúti rendszer - 2. mellékletben meghatározott - strukturális és működési egysége;

A rendelet 3.§-a

3. § (1) A hagyományos vasúti rendszernek, az alrendszereknek és a kölcsönös átjárhatóságot lehetővé tevő rendszerelemeknek, beleértve a kapcsolódási pontokat is, meg kell felelniük a 3. mellékletben meghatározott alapvető követelményeknek.

(2) Az alrendszerekre egy vagy - szükség esetén - több ÁME vonatkozik. Egy ÁME több alrendszerre is vonatkozhat.

(3) Az alrendszernek minden tekintetben meg kell felelnie az arra vonatkozó ÁME-nak vagy ÁME-knek, és ennek

a követelménynek az alrendszer használatának teljes időtartama alatt eleget kell tennie.

2. melléklet a 36/2006. (VI. 21.) GKM rendelethez

A hagyományos vasúti rendszer alrendszerei

A) Alrendszerek

E rendelet alkalmazásában a hagyományos vasúti rendszer alrendszerei a következők:

a) Strukturális alrendszerek

- vasúti pálya és tartozékai, továbbá a vasúti üzemi létesítmények,
- energiaellátás,
- ellenőrző-, irányító-, jelző- és biztosítóberendezések,
- forgalmi szolgálat és üzemirányítás,
- jármű.

b) Működési alrendszerek

- karbantartás,
- személyszállítási és árufuvarozási telematikai alkalmazások.

B) Az alrendszerek összetevői

a) Strukturális alrendszerek összetevői

1. Vasúti pálya és tartozékai, továbbá a vasúti üzemi létesítmények

Vágányok, váltók, műtárgyak (hidak, alagutak stb.), kapcsolódó állomási infrastruktúra-létesítmények (peronok, átjárók, ideértve a **mozgásukban korlátozott személyek igényeit kielégítő létesítményeket stb.**), biztonsági és védelmi berendezések.

[...]

5. Jármű

A vonat minden szerkezeti eleme, szabályozó és vezérlő, valamint vonó- és energiaátalakító, fék- és kapcsoló berendezése, futóművek (forgóváz, tengelyek) és felfüggesztések, ajtók, ember (mozdonyvezető, utazószemélyzet, utasok, **tekintettel a mozgásukban korlátozott személyek igényeire is**) - gép kapcsolódási pontok, aktív és passzív biztonsági berendezések, továbbá az utasok és az utazószemélyzet egészségügyi berendezései.

A hazai engedélyeztetésre és ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések

9. § (1) A hagyományos vasúti rendszer strukturális alrendszere vagy annak része csak abban az esetben helyezhető üzembe, és csak akkor működtethető, ha tervezése, kivitelezése és karbantartása biztosítja, hogy a strukturális alrendszer vagy annak része megfeleljen a vonatkozó alapvető követelményeknek a hagyományos transzeurópai vasúti rendszerbe történő beillesztés során [...]

(2) Az alrendszerek üzembe helyezésének és használatbavételének engedélyezési és üzemeltetésük ellenőrzésének hatósági feladatait külön jogszabályban meghatározott módon az NKH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága látja el.

(3) Az NKH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága a vonatkozó ÁME-kben megállapított eljárások alkalmazásával az alrendszerek üzembe helyezésekor és azt követően rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy az alrendszerek létesítése, üzembe helyezése, üzemeltetése és karbantartása megfelel-e a vonatkozó alapvető követelményeknek.

103/2003. (XII. 27.) GKM rendelet a hagyományos vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságáról

..4. számú melléklet a 103/2003. (XII. 27.) GKM rendelethez

[...]

B. A HAGYOMÁNYOS VASÚTI RENDSZER STRUKTURÁLIS ALRENDSZERE

1. INFRASTRUKTÚRA

A fejezet a vasúti pályák és műtárgyak tervezésére, építésére, fenntartására, felügyeletére vonatkozó alapvető előírásokat, továbbá azok főbb műszaki jellemzőinek a járművek futásbiztonsága és az elvárható utazási komfort érdekében betartandó értékhatárait és azok meghatározási módját tartalmazza.

[...]

1.3. A vasút keresztezése és megközelítése

[...]

1.3.2. Vasút szintbeli keresztezése és megközelítése úttal, gyalogúttal, kerékpárúttal, közúti gyalogos felül- és aluljáróval

1.3.2.1. Út, gyalogút, kerékpárút

[...] A peronokhoz vezető utak, lépcsők, alul- és felüljárók szélességét a várható forgalom alapján kell megállapítani. Targoncák, **kerékes székek** és gyermekkocsik peronra történő akadálymentes feljutását meg kell oldani.

[...]

A gyalogos vasúti átkelőhelynél terelőkorlátot kell létesíteni, vagy az átjárót biztosítani kell. A terelőkorlát kialakítása olyan legyen, hogy az azon áthaladó gyalogos mindkét irányban a vasúti forgalommal szemben kényeszerűljön közlekedni. A terelőkorlátok között **kerékesszékekkel** is lehessen közlekedni.

1.3.2.4. Gyalogos alul- és felüljáró

[...]

A gyalogos alul- és felüljárót úgy kell kialakítani, hogy azokat a **mozgáskorlátozottak akadálymentesen** használhassák. Az aluljáró legkisebb szélessége 2,50 m, belmagassága 2,50 m, indokolt esetben 2,30 m lehet.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az alrendszerekre vonatkozó követelmények megegyeznek a 2001/16/EK irányelvben a járműre előírt követelményekkel, melynél előírja, hogy a mozgásukban korlátozott személyek igényeire is tekintettel kell lenni.

A vasúti pálya és tartozékai, továbbá a vasúti üzemi létesítmények részeként felsorolt kapcsolódó állomási infrastruktúra-létesítmények részeként sorolja fel a mozgásukban korlátozott személyek igényeit kielégítő létesítményeket is.

Az egyes alrendszerekre vonatkozó követelmények között azonban már nem szerepelnek a mozgásukban korlátozott személyek igényei.

A 103/2003. (XII. 27.) GKM rendelet a hagyományos vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságáról 4. számú melléklete sem tartalmaz minden, 2002/732/EK Bizottsági határozat előírásait a 96/48/EK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett, a transzeurópai nagysebességű vasúti rendszer infrastruktúra-alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokról, sem az 2002/732/EK Bizottsági határozatban meghivatkozott COST 335 akció eredményeit.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást.

e) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

7.) 2008/164/EK: A Bizottság határozata (2007. december 21.) a hagyományos és nagysebességű transzeurópai vasúti rendszerben a mozgáskorlátozott személyekkel kapcsolatos kölcsönös átjárhatóság műszaki előírásairól

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:064:0072:0207:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COMMISSION DECISION (2008/164/EC) OF 21 DECEMBER 2007 CONCERNING THE TECHNICAL SPECIFICATION OF INTEROPERABILITY RELATING TO 'PERSONS WITH REDUCED MOBILITY' IN THE TRANS-EUROPEAN CONVENTIONAL AND HIGH-SPEED RAIL SYSTEM (NOTIFIED UNDER DOCUMENT C(2007) 6633)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1) A határozat 1. cikke

1. cikk

A Bizottság a 2001/16/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével és a 96/48/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban elfogadja a „mozgáskorlátozott személyekkel” kapcsolatos átjárhatósági műszaki előírásokat (ÁME).

Az ÁME-t e határozat melléklete tartalmazza.

Az ÁME teljes mértékben alkalmazandó a 2001/16/EK irányelv 2. cikkében és I. mellékletében meghatározott hagyományos és a 96/48/EK irányelv 2. cikkében és I. mellékletében meghatározott nagysebességű transzeurópai vasúti rendszerre.

2) A határozat 3. cikke

3. cikk

[...]

2. Az e határozatról szóló értesítést követő hat hónapon belül minden tagállam értesíti a többi tagállamot és a Bizottságot a következőkről:

- (a) az (1) bekezdésben említett alkalmazandó műszaki szabályok jegyzéke;
- (b) a megfelelőség-értékelési és ellenőrzési eljárások, amelyeket e szabályok alkalmazása során kell alkalmazni;
- (c) ezen megfelelőség-értékelési és ellenőrzési eljárások végrehajtására kijelölt szervezetek.

3) A határozat Melléklete

Melléklet

Hagyományos és nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer átjárhatósági műszaki előírások

Hatály: Infrastruktúra és járművek alrendszerek

Szempont: A megközelíthetőség biztosítása mozgáskorlátozott személyek számára

[...]

2.2. A „mozgáskorlátozott személyek” kifejezés meghatározása

„Mozgáskorlátozott személyek” azok a személyek, akiknek nehézséget okoz a vasút és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra használata. Ez a következő kategóriákat tartalmazza:

- Kerekesszéket használók (olyan személyek, akik gyengeségük vagy fogyatékosságuk miatt csak kerekesszékekkel tudnak mozogni).
- Egyéb mozgáskorlátozottak, köztük:
 - végtagsérültek;
 - nehezen mozgó személyek;
 - kisgyermekkel közlekedő személyek;
 - nehéz vagy terjedelmes poggyással rendelkező személyek;

- idősek;
- várandós nők.
- Gyengénlátók.
- Vakok.
- Hallássérültek.
- Siketek.
- Kommunikációban akadályozott személyek (ezek olyan személyek, akiknek nehézséget okoz a kommunikáció vagy az írott vagy beszélt nyelv megértése, ideértve a helyi nyelvet nem ismerő külföldieket, a kommunikációs nehézségekkel rendelkezőket, valamint az érzékelésükben, illetve pszichológiailag vagy intellektuálisan sérült személyeket).
- Kistermetű személyek (a gyermekeket is ideértve).

A korlátozottság lehet tartós vagy ideiglenes, és lehet látható vagy rejtett.

Nem tartoznak a mozgáskorlátozott személyek közé azonban az alkohol- vagy kábítószerfüggők, kivéve, ha az ilyen függőséget orvosi kezelés okozta.....

4.) A határozat Melléklete

A melléklet megállapítja az infrastruktúra és jármű alrendszer tekintetében azokat a műszaki előírásokat, amelyek a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes utazásához szükségesek. E körbe tartoznak a peronok és utaskiszolgáló létesítmények, illetve a vasúti járművek akadálymentesítését biztosító műszaki, technikai előírások (pl. peronok magassága, mozgáskorlátozott személyek kerekesszékeinek a vasúti járművekben történő elhelyezése, a mozgáskorlátozottak által igénybe vehető alapvető higiénés szolgáltatások biztosításához szükséges fedélzeti berendezések elhelyezése, illetve annak méreteire vonatkozó előírások, stb.). A határozat mellékletének nagy terjedelme miatt nagy terjedelme miatt e kiadvány ezt nem idézi be

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Nincs még átültetve

***Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)***

Nincs még átültetve

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium közlése alapján a 2008/164/EK határozat átültetése folyamatban van. Elemzésre kerültek az átültetéssel kapcsolatos technikai, pénzügyi és jogi kérdések; munkacsoport alakult a határozatban foglaltak teljesítésének elősegítésére. A határozat nemzeti jogrendbe történő átültetése várhatóan 2009 végén vagy 2010 első felében megvalósul.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

8.) Az Európai Parlament és a Tanács 1371/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről (továbbiakban: rendelet)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:315:0014:0041:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

REGULATION (EC) NO 1371/2007 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 23 OCTOBER 2007 ON RAIL PASSENGERS' RIGHTS AND OBLIGATIONS

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) A rendelet 10. preambulumbékezdése

(10) A vasúti személyszállítási szolgáltatásoknak általánosságban a polgárok javát kell szolgálniuk. Ezért a fogyatékkal élő személyek és a csökkent mozgásképességű személyek számára – függetlenül attól, hogy a csökkent mozgásképességet fogyatékoságuk, koruk vagy más tényező okozza – a többi polgárhoz hasonló lehetőségeket kell biztosítani a vasúti utazásnál. A fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket a többi polgárhoz hasonlóan megilleti a szabad mozgáshoz, a választás szabadságához és a megkülönböztetésmentes bánásmóddhoz való jog. Külön figyelmet kell fordítani többek között a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek a vasúti szolgáltatások elérhetőségéről, a járművekhez való hozzáférés feltételeiről, valamint a vonat felszereltségéről történő tájékoztatására. Az érzékszervi fogyatékosággal élő utasoknak a késésekről történő lehető legjobb tájékoztatása érdekében vizuális, illetve hangjelző rendszereket kell használni. A fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára lehetővé kell tenni, hogy a menetjegyeket a vonaton többletköltség nélkül vásárolják meg.

2.) A rendelet 11. preambulumbékezdése

(11) A vasúttársaságoknak és az állomásüzemeltetőknek a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyekkel kapcsolatos ÁME-k betartása révén figyelembe kell venniük a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek igényeit, annak biztosítása érdekében, hogy a közösségi közbeszerzési szabályokkal összhangban az új anyagok beszerzésekor, illetve építési vagy nagyobb felújítási munkák elvégzésekor a fizikai és funkcionális akadályok fokozatos megszüntetésével valamennyi épületet és járművet fokozatosan hozzáférhetővé tegyék.

3.) A rendelet 25. preambulumbékezdése

Egyes tagállamok vasúttársaságai e rendelet hatálybalépésekor nehézségeket tapasztalhatnak annak valamennyi rendelkezése végrehajtásában. Éppen ezért a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a belföldi távolsági vasúti személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozóan átmeneti mentességet biztosíthassanak e rendelet rendelkezéseinek alkalmazása alól. Az átmeneti mentesség nem vonatkozik azonban e rendelet azon előírásaira, amelyek a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára biztosítanak hozzáférést a vasúti közlekedéshez [...]

4.) A rendelet 1. cikke

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet az alábbiakra vonatkozóan állapít meg szabályokat:

[...] d) a vasúton utazó, fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyek védelme és a számukra nyújtott segítség;

5.) A rendelet 3. cikke

3. cikk

Fogalom meghatározások

14. „a vasúti szállítás számítógépes információs és foglalási rendszere [CIRSRT]”: a vasúttársaságok által nyújtott vasúti szolgáltatásokra vonatkozó információkat tartalmazó számítógépesített rendszer; a CIRSRT a személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozóan az alábbi információkat tartalmazza:

(...)

d) a vonatok hozzáférhetősége fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyek számára;

15. „fogyatékkal élő személy” vagy „csökkent mozgásképességű személy”: bármely személy, akinek mozgásképessége a közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy időleges) fogyatékos, értelmi fogyatékos vagy sérülés, vagy más fogyatékosághoz vezető ok, illetve kor miatt korlátozott, és akinek helyzete kellő figyelmet igényel, és szükségessé teszi az összes utas rendelkezésére álló szolgáltatás hozzáigazítását az érintett személy egyéni igényeihez;

6.) A rendelet 18. cikke

18. cikk

Segítségnyújtás

(1) Késéssel történő érkezés vagy indulás esetén a vasúttársaságnak vagy az állomás üzemeltetőjének folyamatosan tájékoztatnia kell az utasokat a kialakult helyzetről, valamint a várható indulási és érkezési időről, amint ez az információ rendelkezésre áll.

(2) Az (1) bekezdésben említett, 60 percnél hosszabb késés esetén az utasoknak térítésmentesen fel kell ajánlani továbbá az alábbiakat:

a) a várakozási időhöz ésszerűen mérten ételek és frissítők, amennyiben azok a vonaton vagy az állomáson rendelkezésre állnak, vagy ésszerűen odaszállíthatók;

b) szállodai vagy egyéb szálláshely, valamint a vasútállomás és a szálláshely közötti szállítás azokban az esetekben, amikor egy- vagy több éjszakás tartózkodás vagy többlettartózkodás válik szükségessé, amennyiben az időben és fizikailag lehetséges;

c) amennyiben a vonat a pályán akadt el, szállítás a vonatból a vasútállomásra, a szolgáltatás alternatív kiindulási helyére vagy végső célállomására, amennyiben az időben és fizikailag lehetséges.

(3) Amennyiben a vasúti szolgáltatás a továbbiakban nem folytatható, a vasúttársaságok a lehető legrövidebb időn belül alternatív személyszállítási szolgáltatást szerveznek.

(...).

(5) Az (1), (2) és (3) bekezdés alkalmazása során az üzemeltető vasúttársaság különös figyelmet fordít a fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személyek és bármely, őket kísérő személy igényeire.

7.) A rendelet V. fejezete a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek 19. cikk - 25. cikk)

19. cikk

Közlekedéshez való jog

(1) A vasúttársaságok és a vasútállomások üzemeltetői a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek szervezeti képviselőinek aktív részvételével a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek szállítása tekintetében megkülönböztetésmentes hozzáférési szabályokat állapít meg, illetve alkalmaz.

(2) A fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára többletköltségek nélkül kell helyfoglalást és menetjegyet kínálni. A vasúttársaság, menetjegy-értékesítő, illetve az utazásszervező a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyektől nem tagadhatja meg a helyfoglalás elfogadását vagy a menetjegy kiadását, illetve nem kérheti, hogy egy másik személy kíséresse az ilyen személyeket, kivéve, ha ez az (1) bekezdésben említett hozzáférési szabályoknak való megfelelés érdekében feltétlenül szükséges.

20. cikk

A fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott tájékoztatás

(1) A 19. cikk (1) bekezdésben említett hozzáférési szabályok értelmében a vasúttársaság, a menetjegy-értékesítő, illetve az utazásszervező kérésre tájékoztatást nyújt a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára a vasúti szolgáltatások elérhetőségéről és a járművekhez való hozzáférés feltételeiről, valamint tájékoztatják a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket a vonat felszereltségéről.

(2) Amennyiben a vasúttársaság, a menetjegy-értékesítő, illetve az utazásszervező alkalmazza a 19. cikk (2) bekezdése szerinti eltérést, a helyfoglalás vagy a jegykiadás visszautasítását, vagy a kíséret feltételének megállapítását követő öt munkanapon belül kérésre írásban tájékoztatja ennek okairól az érintett fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt.

21. cikk

Hozzáférhetőség

(1) A vasúttársaságok és az állomás üzemeltetői gondoskodnak arról, hogy a csökkent mozgásképességű személyekre vonatkozó ÁME-k alapján az állomások, a peronok, a járművek és más létesítmények hozzáférhetőek legyenek a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára.

(2) A vonat fedélzetén vagy az állomáson lévő kísérorosztó személyzet hiányában, a vasúttársaságok és a vasútállomások üzemeltetői minden ésszerű erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára biztosítsák a vasúti utazáshoz való hozzáférést.

22. cikk

Segítségnyújtás a vasútállomásokon

(1) A fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személynek személyzettel ellátott vasútállomásról való indulása, ott történő átszállása, illetve oda történő megérkezése során az állomás üzemeltetője térítésmentes segítségnyújtást biztosít oly módon, hogy a személy azon induló járatra fel, azon csatlakozó járatra át, illetve azon érkező járatról le tudjon szállni, amelyre a menetjegyet vette, a 19. cikk (1) bekezdésében említett hozzáférési szabályok sérelme nélkül.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek az (1) bekezdéstől való eltérésről olyan személyek esetében, akik a hatályos közösségi jogszabályok szerint odaítélt közszolgáltatási szerződés tárgyát képező szolgáltatások igénybevételével utaznak, feltéve, hogy az illetékes hatóság bevezetett azonos vagy magasabb hozzáférési szintű szállítási szolgáltatást biztosító alternatív eszközöket vagy szabályozást.

(3) A vasúttársaságok és az állomásüzemeltetők a személyzet nélküli állomásokon biztosítják, hogy könnyen hozzáférhető információk legyenek elérhetőek a 19. cikk (1) bekezdésében említett szabályokkal összhangban a legközelebbi személyzettel ellátott állomásokról és a fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személyek számára közvetlenül elérhető segítségnyújtásról.

23. cikk

Segítségnyújtás a vonat fedélzetén

A 19. cikk (1) bekezdésében említett hozzáférési szabályok sérelme nélkül a vasúttársaságok a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személy számára a vonat fedélzetén, a vonatra való felszállás, illetve az arról való leszállás során térítésmentesen nyújtanak segítséget. E cikk alkalmazásában a vonat fedélzetén nyújtott segítség a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személy számára nyújtott segítség érdekében megtett minden ésszerű erőfeszítés, amely lehetővé teszi számára, hogy a vonaton más utasokkal azonos szolgáltatásban részesülhessen abban az esetben, ha a fogyatékos vagy a csökkent mozgásképesség mértéke nem teszi lehetővé számára az e szolgáltatásokhoz való önálló és biztonságos hozzáférést.

24. cikk

A segítségnyújtás feltételei

A vasúttársaságok, az állomások üzemeltetői, a menetjegy értékesítők és az utazásszervezők – az alábbi pontoknak megfelelően – együttműködnek annak érdekében, hogy a 22. és 23. cikkel összhangban a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára segítséget nyújtsanak:

a) A segítségnyújtás feltétele, hogy az ilyen segítségnyújtás iránti igényről legalább 48 órával annak szükségessége előtt értesítik a vasúttársaságot, az állomás üzemeltetőjét, vagy azt a menetjegy-értékesítőt, illetve utazásszervezőt, amelytől a menetjegyet megvásárolták. Amennyiben a menetjegy többszöri utazásra jogosít, egy értesítés elegendő, feltéve, hogy elegendő információ áll rendelkezésre a további utazások időpontjáról.

b) A vasúttársaságok, az állomások üzemeltetői, a menetjegy értékesítők, illetve az utazásszervezők megtesznek valamennyi, az értesítések fogadásához szükséges intézkedést.

c) Amennyiben nem kerül sor az a) pontnak megfelelő értesítésre, a vasúttársaság és az állomás üzemeltetője minden ésszerű lépést megtesz annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személy számára az utazás lehetővé tétele érdekében.

d) Más szervezetnek a vasútállomás területén kívül elhelyezkedő területekre vonatkozó hatáskörének sérelme nélkül, az állomás üzemeltetője vagy bármely felhatalmazott személy a vasútállomáson belül és kívül kijelöli azokat a helyeket, ahol a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek a vasútállomásra való megérkezésüket bejelenthetik és adott esetben segítséget kérhetnek.

e) A segítségnyújtás feltétele, hogy a fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személy a kijelölt helyen megjelenjen a vasúttársaság vagy az állomás ilyen segítséget nyújtó üzemeltetője által előzetesen megállapított időpontban. Ezen időpont legfeljebb 60 perccel előzheti meg a közzétett indulási időt, vagy azt az időpontot, amelyre az összes utast kéri, hogy jelenjék meg. Ha nem állapítanak meg arra vonatkozó időpontot, amelyen belül a fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személynek meg kellene jelennie, a személynek a kijelölt helyen legalább 30 perccel a közzétett indulási idő előtt vagy azon időpont előtt kell megjelennie, amelyre az összes utast kéri, hogy jelenjék meg.

25. cikk

Mozgást segítő eszközök vagy különleges felszerelések tekintetében nyújtott kártérítés

Nem alkalmazandó pénzügyi felső határ, amennyiben a vasúttársaság felelős a fogyatékkal élő vagy a csökkent mozgásképességű személyek mozgást segítő eszközeinek vagy különleges felszereléseinek teljes vagy részleges elvesztéséért vagy megsérüléséért.

8.) A rendelet II. melléklete

II. Melléklet - A vasúttársaságok és/vagy menetjegy-értékesítők által biztosítandó minimális információk

[...]

A fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket segítő eszközök hozzáférhetősége, hozzáférési feltételei és elérhetősége a vonaton

9.) A rendelet III. melléklete

III. Melléklet - Minimális szolgáltatásminőségi előírások

[...]

Segítségnyújtás a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek részére.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről

Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről

1) A törvény 87. § bekezdés 12 pontja.

(12) Az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeit a közforgalmú menetrend alapján végzett személyszállításban részt vevő vasúti járműveken, továbbá a pályaudvar, a vasútállomás és a megállóhely személyforgalom lebonyolítására és kiszolgálására szolgáló részében fokozatosan, de legkésőbb 2013. január 1-jéig meg kell teremteni.

1) A törvény 88. § (1) bekezdés h pontja.

88. § (1) bekezdés Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

[...]

h) a vasúti személyszállításnak az 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott részletes feltételeit, a személyszállítási üzletszabályzat tartalmára és jóváhagyására vonatkozó részletes szabályokat, valamint a vasúti tár-

saság közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó minőségbiztosítási rendszerével kapcsolatos szabályokat rendeletben állapítsa meg.

c) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Valamennyi tagállam kijelöli az e rendelet végrehajtásáért felelős szervezet vagy szervezeteket. Valamennyi szerv meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják az utasok jogainak tiszteletben tartását. Minden utas panaszt nyújthat be e rendelet állítólagos megsértéséről a kijelölt megfelelő szervnek vagy valamely tagállam által kijelölt bármely más megfelelő szervnek (30. cikk)

A tagállamoknak meg kell hozni a rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meg kell tenniük a végrehajtásuk biztosításához szükséges valamennyi intézkedést. Az előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok 2010. június 3-ig értesítik a Bizottságot (32. cikk)

A vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló 1371/2007/EK rendelet (a továbbiakban: utasjogi rendelet) 2009. december 3-án lép hatályba. Ezt megelőzően közvetlenül nem alkalmazandó uniós jogszabály, továbbá eddig az időpontig kell megteremteni a közösségi jog és a magyar jog összhangját.

A 2009. június 21-én hatályba lépett, a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) módosításáról szóló 2009. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: módosító törvény) 22. §-a a Vtv. 87. §-át egy új (12) bekezdéssel egészítette ki.

A Vtv. 87. § (12) bekezdése értelmében az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeit a közforgalmú menetrend alapján végzett személyszállításban részt vevő vasúti járműveken, továbbá a pályaudvar, a vasútállomás és a megállóhely személyforgalom lebonyolítására és kiszolgálására szolgáló részében fokozatosan, de legkésőbb 2013. január 1-jéig meg kell teremteni.

A módosító törvény 23. § (1) bekezdése a Vtv. 88. § (1) bekezdését új h) ponttal egészíti ki, amelynek alapján felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy a vasúti személyszállításnak az 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott részletes feltételeit, a személyszállítási üzletszabályzat tartalmára és jóváhagyására vonatkozó részletes szabályokat, valamint a vasúti társaság közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó minőségbiztosítási rendszerével kapcsolatos szabályokat rendeletben állapítsa meg. Ezen Kormányrendelet előkészítés alatt áll.

Az utasjogi rendelet alapján a tagállamok átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon a nemzeti vasúti személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó előírásai alól mentességet biztosíthatnak legfeljebb öt éves időtartamra, amely kétszer, alkalmanként maximum további öt évre meghosszabbítható. Az illetékes minisztérium a vasúti gördülő állomány jelenlegi állapotára, az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeit megteremtő berendezések, és egyéb intézkedések árszínvonalára, valamint a vasúti társaság és a költségvetés helyzetére való hivatkozással úgy nyilatkozott, hogy a Magyar Köztársaság az EU által lehetővé tett mentességgel fentiek szerint élni kíván.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

B.) Légi közlekedésre vonatkozó szabályok

9.) Az Európai Parlament és a Tanács 261/2004/EK rendelete (2004. február 11.) visszautasított beszállás és légijáratok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (továbbiakban: Rendelet)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:07:08:32004R0261:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

REGULATION (EC) NO 261/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 11 FEBRUARY 2004 ESTABLISHING COMMON RULES ON COMPENSATION AND ASSISTANCE TO PASSENGERS IN THE EVENT OF DENIED BOARDING AND OF CANCELLATION OR LONG DELAY OF FLIGHTS, AND REPEALING REGULATION (EEC) NO 295/91

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) A Rendelet (19) preambulum bekezdése

(19) Az üzemeltető légifuvarozóknak ki kellene elégíteniük a csökkent mozgásképességű személyek és az őket kísérő személyek különleges szükségleteit.

2.) A rendelet 2. cikke

Fogalom meghatározások

..

i) „csökkent mozgásképességű személy”: bármely személy, akinek mozgásképessége közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy ideiglenes) fogyatékoság, értelmi fogyatékoság, kor vagy más fogyatékosághoz vezető ok miatt korlátozott, és akinek helyzete különleges figyelmet igényel, és szükségessé teszi az összes utas rendelkezésére bocsátott szolgáltatásoknak a kérdéses személy szükségleteihez történő igazítását

3.) A rendelet 9. cikk - Ellátáshoz való jog

...

(3) E cikk alkalmazásakor az üzemeltető légifuvarozó különösen figyelmet fordít a csökkent mozgásképességű személyek és az őket kísérő személyek szükségleteire, valamint a kíséret nélkül utazó gyermekek szükségleteire.

4.) A rendelet 11. cikke - Csökkent mozgásképességű vagy különleges szükségletekkel rendelkező személyek

(1) Az üzemeltető légifuvarozók elsőbbséget adnak a csökkent mozgásképességű személyek, valamint az őket kísérő személyek vagy bizonyítvánnyal rendelkező vakvezető és mozgássérült-kísérő kutyák, illetve a kíséret nélkül utazó gyermekek szállításának.

(2) Visszautasított beszállás, járat törlése vagy bármilyen időtartamú késés esetében a csökkent mozgásképességű személyek és az őket kísérő személyek, valamint a kíséret nélkül utazó gyermekek jogosultak a 9. cikknek megfelelő, lehető leghamarabb történő ellátásra.

5.) A rendelet 14. cikke - Az utasok részére a jogaikról nyújtandó tájékoztatás kötelezettsége

(1) Az üzemeltető légifuvarozó biztosítja, hogy az utasfelvételnél egy világosan olvasható, a következő szöveget tartalmazó tájékoztatást helyeznek el az utasok számára jól látható módon:

„A beszállás visszautasítása, illetve a járat törlése vagy legalább két órás késés esetén az utasfelvételi pultnál vagy a beszálló kapunál kérje a – különösen a – kártalanításhoz és segítségnyújtáshoz kapcsolódó jogait ismertető szöveget.”

(2) A beszállást visszautasító vagy egy járatot törölő üzemeltető légitársaság minden érintett utasnak átad egy írásbeli tájékoztatást, amely e rendelettel összhangban meghatározza a kártalanítás és segítségnyújtás szabályait. A légitársaság ezen kívül hasonló tájékoztatást ad át minden, legalább két órással érintett utasnak. A 16. cikkben említett kijelölt nemzeti szerv kapcsolattartási adatait az utas írásban szintén megkapja.

(3) Vak vagy gyengén látó személyek tekintetében e cikk rendelkezéseit megfelelő alternatív eszközökkel együtt kell alkalmazni.

6.) 16. cikk – Jogsértések

(1) Minden tagállam kijelöl egy szervet, amely e rendelet végrehajtásáért felel a területén levő repülőterekről induló légitársaságok, valamint harmadik országból e repülőterekre induló járatok tekintetében. Adott esetben e szerv meghozza a szükséges intézkedéseket az utasok jogait tiszteletben tartásának biztosítása érdekében. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot

arról, hogy e bekezdéssel összhangban melyik szervet jelölték ki.

(2) A 12. cikk sérelme nélkül minden utas az (1) bekezdés alapján kijelölt bármely szervnél vagy a tagállam által kijelölt bármely illetékes szervnél panaszt tehet e rendeletnek a tagállam területén található repülőtéren történt állítólagos megsértésével vagy a tagállam területén található repülőtéren harmadik országból induló járatokkal kapcsolatban.

(3) A tagállamok által e rendelet megsértésére előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (Fgytv.)
- a légi személyszállítás szabályairól szóló 25/1999. (II. 12.) Korm. rendelet (Korm. rendelet)

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1) - 5) 25/1999. (II. 12.) Korm. rendelet 27. § (2) pontja

(2) A légi közlekedési hatóság a légitársaság üzletszabályzatának jóváhagyása és teljesítésének ellenőrzése során - a 261/2004/EK rendelet 16. cikkének (1) bekezdése alapján - felügyeli a 261/2004/EK rendelet rendelkezéseinek betartását.

6) Fgytv 43/A. § (2) bekezdése

(2) A fogyasztóvédelmi hatóság látja el - szükség szerint a légitársaság megkeresésével - a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtását a visszautasított beszállás és légitársaságok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseibe ütköző Európai Közösségen belüli jogsértések tekintetében.

(3) A 261/2004/EK rendelet 16. cikkének (2) bekezdése alapján kijelölt szerv a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság.

(4) A fogyasztóvédelemről szóló törvényben meghatározott fogyasztóvédelmi bírság kiszabása szempontjából a 261/2004/EK rendelet rendelkezéseinek megsértése a fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértésének minősül.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A rendelet átültetése megtörtént.

Az EK Rendelet valódi végrehajtása azonban csak akkor történik meg, ha légitársaság üzletszabályzatának jóváhagyása és teljesítésének ellenőrzése során az ezzel a feladattal ellátott légi közlekedési hatóság szigorúan veszi a csökkent mozgásképességű utasokra vonatkozó előírások betartatását.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

10.) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2006/EK rendelete (2006. július 5.) a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól (továbbiakban: rendelet)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:204:0001:0009:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

REGULATION (EC) No 1107/2006 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 5 JULY 2006 CONCERNING THE RIGHTS OF DISABLED PERSONS AND PERSONS WITH REDUCED MOBILITY WHEN TRAVELLING BY AIR

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) A rendelet 3. cikke

A szállítás megtagadásának tilalma

A légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező fogyatékoság vagy csökkent mozgásképesség okán nem tagadhatja meg:

- a) helyfoglalás kiadását olyan repülőjáratra, amely az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérről indul vagy oda érkezik;*
- b) fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítását ilyen repülőtéren, amennyiben az érintett személy érvényes jeggyel és helyfoglalással rendelkezik.*

2.) A rendelet 5. cikke

5. cikk

„Az érkezési és távozási pontok kijelölése

(1) A repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket képviselő érintett szervezetekkel együttműködve a repülőtér vezetése a helyi adottságok figyelembevételével a repülőtér területén belül vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alatt álló helyen, mind a terminálpéldeteken belül, mind azokon kívül kijelöli azokat az érkezési és távozási pontokat, amelyeken a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek nehézség nélkül bejelenthetik érkezésüket a repülőtérrre, és kérhetik a segítségnyújtást.

(2) Az (1) bekezdésben említett érkezési és távozási pontokat megfelelő jelzéssel kell ellátni, és azoknak – érthető formában – alapvető információval kell szolgálniuk a repülőtérről.”

3.) A rendelet 9. cikke

9. cikk

A segítségnyújtással kapcsolatos minőségi követelmények

(1) Azon repülőterek kivételével, amelyek éves kereskedelmi utasforgalma 150 000 főnél kevesebb, a repülőtér vezetése a repülőtér használóiival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű utasokat képviselő szervezetekkel együttműködve meghatározza az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás minőségi követelményeit, és a biztosításukhoz szükséges erőforrásokat.

(2) A követelmények meghatározása során teljes mértékben figyelembe kell venni a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek közlekedésének elősegítésére vonatkozó, nemzetközileg elismert politikákat és magatartási kódexeket, különösen az ECAC csökkent mozgásképességű személyek földi kiszolgálására vonatkozó magatartási kódexét.

4.) A rendelet 11. cikke

11. cikk

Képzés

A légi fuvarozók és a repülőtér vezetése:

- a) biztosítja, hogy fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzet valamennyi tagja, beleértve az esetleges alvállalkozók által alkalmazottakat is, rendelkezzen ismeretekkel*

arra vonatkozóan, hogy hogyan elégíthetők ki a különböző fogyatékkal vagy mozgáskorlátozottsággal élő személyek igényei;

b) képzést biztosít a fogyatékkal élők egyenjogúságáról, és a fogyatékkal kapcsolatos tudatosság növeléséről a repülőtéren dolgozó személyzetük minden olyan tagja számára, aki közvetlenül kapcsolatba kerül az utazóközönséggel;

c) biztosítja, hogy a felvételt követően minden új alkalmazott részesüljön fogyatékkal kapcsolatos képzésben, valamint hogy adott esetben a személyzet tagjai ismeretfrissítő képzéseken vegyenek részt

5.) A rendelet 14. cikke

„A végrehajtó szerv és feladatai

(1) Minden tagállam kijelöl egy vagy több szervet, amely a területén található repülőterekről induló és oda érkező légi járatok tekintetében felel e rendelet végrehajtásáért. Ez a szerv, illetve szervek szükség szerint meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogainak tiszteltben tartását, ideértve a 9. cikk (1) bekezdésében említett minőségi követelményeknek való megfelelést is. A tagállamok a kijelölt szervekről, illetve szervekről tájékoztatják a Bizottságot.”

(2) A tagállamok adott esetben előírhatják, hogy az (1) bekezdés szerint kijelölt végrehajtó szerv vagy szervek a 8. cikk megfelelő végrehajtásának biztosításáért is feleljenek, beleértve a díjakra vonatkozó rendelkezéseket is, a tisztességtelen verseny elkerülése céljából. E célból egy külön szervet is kijelölhetnek.”

6.) A rendelet 15. cikke

Panasztételi eljárás

(1) Az a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy, aki úgy véli, hogy e rendeletet megsértették, felhívhatja a repülőtér vezetőre, vagy adott esetben az érintett légi fuvarozó figyelmét az ügyre.

(2) Amennyiben a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy igényeit ezen az úton nem elégítik ki, e rendelet vélt megsértésével kapcsolatban panasz nyújtható be a 14. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt szervnek vagy szerveknek, illetőleg a tagállam által esetleg kijelölt más, erre hatáskörrel rendelkező szervnek.

(3) Ha valamely tagállamban egy szervhez olyan ügygel kapcsolatban érkezik panasz, amely egy másik tagállam kijelölt szervének hatáskörébe tartozik, akkor az átvévő szervnek továbbítania kell a panaszt e másik tagállam szervének.

(4) A tagállamok intézkedéseket tesznek a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek tájékoztatására az őket e rendelet alapján megillető jogokról és a kijelölt szervhez vagy szervekhez benyújtható panasz lehetőségéről.

7.) A rendelet 16. cikke

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok értesítik a Bizottságot e rendelkezésekről, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az e rendelkezéseket érintő minden későbbi módosítást is.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A rendelet szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy a légi járműveken utazó fogyatékos, illetve csökkent mozgásképességű személyek védettek legyenek a hátrányos megkülönböztetéssel szemben, és biztosított legyen számukra a megfelelő segítségnyújtás.

A rendelet kötelezettséget ír tehát elő arra vonatkozóan, hogy a fogyatékos és mozgásukban akadályozott légitutasok más utasokkal egyenlő esélyt kapjanak. Ezt négy elv alapján írja elő: hozzáférhetőség biztosításával, hátrányos megkülönböztetés tiltásával, megfelelő segítség és információnyújtással.

Annak érdekében, hogy biztosítható legyen a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek más polgárok lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférése a légi közlekedéshez, a repülőtereken és a repülőgépek

fedélzetén a szükséges személyzet és felszerelés biztosítása révén segíteni kell őket sajátos szükségleteik ki-elégítésében. A társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében ehhez a segítséghez az érintett személyeknek tovább díj megfizetése nélkül kell hozzájutniuk.

Az Európai Parlament és Tanács rendelete minden tagállamra nézve kötelező erejű, közvetlenül alkalmazható, anélkül, hogy a nemzeti jogban bármilyen intézkedést igényelne.

A rendelet a következő tagállami kötelezettségeket írja elő: Minden tagállam kijelöl egy végrehajtási szervet (14. cikk). Amíg ez a testület nincs kijelölve, az ország EU Állandó Képviselőtézéhez kell küldeni a panaszt.

Minden tagállam megállapítja a rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat (16. cikk).

Panasztételi eljárást kell létrehozni annak biztosítására, hogy a panasz a végrehajtó szervhez vagy szervekhez, illetve más erre hatáskörrel rendelkező szervhez eljusson. Amennyiben a fogyatékos személy úgy gondolja, hogy a rendelet szerinti jogait megsértették, akkor a reptér vagy a légitársaság vezetőjéhez fordul, attól függően hol történt a hátrányos megkülönböztetés. Ha a fogyatékos ember nem elégedett meg ezzel az úttal, akkor az adott tagállam által felállított végrehajtási szervet keresheti fel, és akkor ez a testület felel a panasz kezeléséért. (15. cikk)

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról, valamint
- az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet
- A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény
- A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról rendelkező 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.)

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról,

1. § Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

a) neme,

b) faji

.

.

g) fogyatékosága

miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

9. § Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz.

14. § (1) A hatóság

a) kérelem alapján, illetve az e törvényben meghatározott esetekben hivatalból vizsgálatot folytat annak megállá-

pítésára, hogy megsértették-e az egyenlő bánásmód követelményét, valamint kérelem alapján vizsgálatot folytat, hogy az arra kötelezett munkáltatók elfogadtak-e esélyegyenlőségi tervet, a vizsgálat alapján határozatot hoz;

b) a közérdekű igényérvényesítés joga alapján pert indíthat a jogaikban sértett személyek és csoportok jogainak védelmében;

(...)

g) az érintettek számára folyamatos tájékoztatást ad és segítséget nyújt az egyenlő bánásmód megsértése elleni fellépéshez;

h) közreműködik az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatban nemzetközi szervezetek, így különösen az Európa Tanács számára készülő kormányzati jelentések elkészítésében;

i) közreműködik az Európai Unió Bizottsága számára az egyenlő bánásmódra vonatkozó irányelvek harmonizációjáról szóló jelentések elkészítésében;

Az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet (a rendelet 14. cikke végrehajtására)

4. § (2) Az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellátja - a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról szóló 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet 1. §-a (4) bekezdésének 33. pontjában meghatározott feladatok kivételével - a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkében meghatározott feladatokat

22. § (3) E rendelet a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról rendelkező 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.)

1. §. (4)

33. [A légiközlekedési hatóság hatósági feladatai a következők:]

„33. a légitársaság üzletszabályzatának jóváhagyása és teljesítésének ellenőrzése, a repülőterek ellenőrzése, a repülőtér üzemben tartási engedélyének kiadása és érvényességének meghosszabbítása, valamint a repülőtérrendek jóváhagyása során feladatkörében gondoskodik a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról.”

A légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény

VII. fejezet Légiközlekedési bírság, zajvédelmi díj.

66/A. § (1) A törvényben, az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban és közösségi rendeletben előírt

a) légiközlekedési, légiközlekedéssel összefüggő tevékenységre,

vonatkozó rendelkezések megsértésével szemben 3 000 000 Ft-ig terjedő bírság szabható ki.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniók szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A 1107/2006/EK rendelet 14. cikke szerinti, a rendelet végrehajtásáért felelős szerv az Egyenlő Bánásmód Hatóság, míg a légiközlekedési hatóság a légitársaság üzletszabályzatának jóváhagyása és teljesítésének ellenőrzése, a repülőtér üzemben tartási engedélyének kiadása és érvényességének meghosszabbítása, valamint a repülőtérrendek jóváhagyása során feladatkörében gondoskodik a rendeletben foglaltak végrehajtásáról.

A légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény rendelkezik a szankciókról.

Nem tükröződik a hazai jogszabályokban:

A rendelet (5. cikk) előírja, hogy a repülőtér használóival és a PRM személyeket képviselő szervezetekkel együttműködve a repülőtér vezetése kijelöli az érkezési és távozási pontokat (segítségnyújtás kezdete és vége)

A rendelet (9. cikk) előírja, hogy a repülőtér használóival és a fogyatékos, illetve csökkent mozgásképességű utasokat képviselő szervezetekkel együttműködve kell meghatározni az utazás során nyújtandó minőségi követelményeket.

A rendelet 5. és 9. cikkében előírt együttműködésnek a fogyatékos emberek szervezeteivel erősebb a jelentése, mint a konzultációnak. Az együttműködve azt sugallja, hogy a repülőterek döntéseit a fogyatékos emberek szervezeteivel együtt kell meghozni. Az együttműködés nemcsak azt jelenti, hogy a fogyatékos emberek szempontjait fel kell írni. A reptereknek és légitársaságoknak érdeke kell, hogy legyen, hogy szorosan együttműködjenek a fogyatékos emberek szervezeteivel, mivel a reptereké és a légitársaságoké a felelősség, ha a rendeletben felsorolt követelmények nem teljesülnek.

Elengedhetetlen lenne továbbá, hogy a fogyatékos emberek szervezeteit bevonják a 11. cikk által előírt képzésbe, amelynek tárgya a fogyatékos emberek esélyegyenlősége és a fogyatékoságról szóló ismeretek, valamint a képzések monitorozásába, annak érdekében, hogy biztosítva legyen, hogy az Európai Polgári Repülési Konferencia (ECAC) irányelveivel összhangban legyenek a képzések.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön jogi szabályozást jelenleg.

e) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

C.) A közúti közlekedéssel kapcsolatos szabályok

A közösségi közlekedésre vonatkozó szabályok:

11.) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/85/EK irányelve (2001. november 20.) a személyszállításra használt, a vezetőülésen kívül több mint nyolc ülőhelyet tartalmazó járművekre vonatkozó különleges rendelkezésekről, valamint a 70/156/EGK és a 97/27/EK irányelv módosításáról (a továbbiakban irányelv)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:29:32001L0085:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

DIRECTIVE 2001/85/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 20 NOVEMBER 2001 RELATING TO SPECIAL PROVISIONS FOR VEHICLES USED FOR THE CARRIAGE OF PASSENGERS COMPRISING MORE THAN EIGHT SEATS IN ADDITION TO THE DRIVER'S SEAT, AND AMENDING DIRECTIVES 70/156/EEC AND 97/27/EC

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) Az irányelv 2. cikke

2. cikk

(1) 2003. augusztus 13-tól kezdődően a tagállamok a személyszállításra használt, a vezetőülésen kívül több mint nyolc ülőhelyet tartalmazó járművekre vonatkozó rendelkezések alapján nem tagadhatják meg az EK-típusjóváhagyás vagy a nemzeti típusjóváhagyás kiadását olyan:

- járművekre,

- karosszériákra,

- járművekre, amelyek karosszériájára önálló szerelési egységként a típusjóváhagyást már megadták,

illetve nem tagadhatják, vagy tilthatják meg az ilyen járműnek vagy karosszériának, mint önálló szerelési egységnek az eladását, nyilvántartásba vételét és forgalomba helyezését, ha azok teljesítik ezen irányelvnek és mellékleteinek követelményeit.

(2) Az (1) bekezdést a 2002. augusztus 13. előtt a 76/756/EGK irányelv alapján típusjóváhagyást kapott I. vagy II. osztályú, alacsony padozatú járművekre is alkalmazni kell, amelyekre érvényes az 1. melléklet 7.7.6.2. pontjában a közlekedőfolyosóra meghatározott 12,5 %-os lejtési szög lehetősége.

2.) Az irányelv 3. cikke

3. cikk

(1) Az I. osztályba sorolt járműveket csökkent mozgásképességű személyek, köztük a tolószéket használók számára a VII. mellékletben megállapított műszaki rendelkezéseknek megfelelően kell igénybe vehetővé tenni.

(2) A tagállamok a nem az I. osztályba sorolt járműveken maguk választják meg a legmegfelelőbb megoldást a könnyebb hozzáférés biztosítására. Ha azonban a nem az I. osztályba sorolt járműveket a csökkent mozgásképességű és/ vagy tolószéket használó személyeket segítő eszközökkel szerelik fel, azok megfelelnek a VII. melléklet rájuk vonatkozó követelményeinek.

2.) Az irányelv VII. melléklete

VII. melléklet: | A mozgáskorlátozott utasok felszállását megkönnyítő műszaki berendezésekre vonatkozó előírások |

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Bár az irányelv elsődleges célja az utasok biztonságának szavatolása, a közösségi közlekedés- és szociálpolitika értelmében műszaki követelményekkel kell biztosítani, hogy a mozgásukban akadályozott személyek is igénybe vehessék az irányelv hatálya alá tartozó járműveket. Az irányelv előírja, hogy minden erőfeszítést meg kell tenni azért, hogy megkönnyítsék a hozzáférést ezekhez a járművekhez. Az irányelv azt is leírja, hogy a mozgásukban akadályozott személyek járműhasználatának lehetősége az irányelv hatálya alá tartozó járműveken műszaki megoldások alkalmazásával, illetve a kerekesszékekkel közlekedő személyek számára e megoldásoknak a megfelelő helyi infrastruktúrával történő ötvözésével biztosítható.

Az irányelv általános része kimondja, hogy a csökkent mozgásképességű személyek I. és II. osztályú járművekre való felszállásának megkönnyítésében már elért előrelépés elismerése érdekében a meglévő járműtípusoknál a közlekedőfolyosó egy részén meredekebb lejtésű padozatot is engedélyezni lehet, mint az új járműtípusoknál.

Magyarország számára az irányelvnek a hazai jogszabályokba történő átültetésére vonatkozó határidő 2004. május 1. volt.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

A közúti járművek forgalomba helyezéséről és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV.12.) KöHÉM rendelet "A" függelék A/52. sz. melléklete.

Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1) KöHÉM rendelet 2§

(9) A rendelet alkalmazásában fogyatékos személyek szállítására kialakított gépkocsi az a személygépkocsi vagy autóbusz, amelyet:

- a) fogyatékos személyek számára fenntartott ülőhellyel láttak el, és/vagy*
- b) úgy alakítottak ki, hogy a kerekesszékekben helyet foglaló mozgáskorlátozott személy szállítására alkalmas legyen, továbbá*
- c) az autóbusz utasterének kialakítása és felszereltsége megfelel az A. Függelék A/52. mellékletében meghatározott követelményeknek.*

VII. Rész

Mozgáskorlátozottak általi használatot megkönnyítő műszaki berendezésekkel kapcsolatos követelmények

1. ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ

Ez a rész olyan, közúti járművekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, amelyek mozgáskorlátozottak és kerekesszékekkel közlekedők számára könnyebb használatot tesznek lehetővé.

2. ALKALMAZÁSI TERÜLET

Ezek a követelmények olyan járművekre vonatkoznak, amelyek könnyebb használatot tesznek lehetővé mozgáskorlátozottak számára.

3. KÖVETELMÉNYEK

3.1. Lépcsők

Az első lépcső talajtól mért magassága legalább egy le- és felszálló ajtónál nem haladhatja meg a 250 mm-t az I. és A osztályú járműveknél és a 320 mm-t a II., III. és B osztályú járműveknél.

Az I. és A osztályú járműveknél alternatív lehetőség, hogy az első lépcső talajtól mért függőleges távolsága két ajtónál nem haladhatja meg a 270 mm-t, amely ajtók egyike leszállásra, a másik pedig felszállásra szolgál.

Ezalatt a térdelőrendszer és/vagy visszahúzható lépcső működésben lehet.

Az első lépcsőn kívüli többi lépcső talajtól mért függőleges távolsága a fent említett ajtóknál, az utasfolyosókon és feljárókban nem lehet több 200 mm-nél az I. és A osztályú járműveknél, és nem lehet több 250 mm-nél a II., III., és B osztályú járműveknél.

A süllyesztett utasfolyosó és az ülések közötti átmenet nem tekintendő lépcsőnek.

3.2. Mozgáskorlátozottak számára fenntartott ülőhelyek és terület

3.2.1. Ki kell alakítani egy minimálisan meghatározott számú előre vagy hátra néző, mozgáskorlátozottak számára fenntartott ülőhelyet a fel- és leszálló utasajtók közelében. A mozgáskorlátozottak - számára fenntartott ülőhelyek minimális száma

négy az I. osztályban,

kettő a II. és III. osztályban és

egy az A és B osztályban.

A használaton kívül felhajtható ülés nem tekinthető fenntartott ülőhelynek. Az I. Rész 7.7. 8.5.2. bekezdése nem vonatkozik azokra a járművekre, melyek e követelményeket kielégítik.

3.2.2. Legalább egy fenntartott ülőhely alatt vagy mellett elegendő helynek kell lennie egy vakvezető kutya számára.

3.2.3. Az ülések utasfolyosó felőli oldalára kartámaszokat kell elhelyezni, amelyek könnyen elmozdíthatók az útból, amikor az üléshez akarunk hozzáférni. A fenntartott ülések mellett kapaszkodó korlátot vagy fogantyút kell elhelyezni úgy, hogy az utas könnyen meg tudja fogni.

3.2.4. A fenntartott ülések párnájának minimális szélessége az ülőfelület közepét függőleges középsíkjától számítva mindkét irányban 220 mm, nagy folytonos kialakítású ülés esetén mindkét irányban 220 mm ülőfelületenként.

3.2.5. A nem összenyomott állapotú ülés párná magassága a padlózattól számítva olyan mértékű, hogy a padlózat és az ülés párná elülső felső felületét érintő sík közötti távolság 400 és 500 mm között legyen.

3.2.6. A fenntartott ülőhelyeknél a lábtér az ülés párná elülső élének függőleges síkja előtt kell, hogy elhelyezkedjen. A lábtérnek nem lehet 8 százaléknál nagyobb lejtése semmilyen irányban.

3.2.7. Minden fenntartott üléshez legalább 1300 mm-es szabad magasságnak kell tartoznia az I. és A osztályú járműveknél és 900 mm-es szabad magasságnak a II. osztályú járműveknél, amit a nem összenyomott állapotú ülés párná legmagasabb pontjától kell mérni. Ennek a szabad magasságnak az ülés teljes függőleges vetülete és az üléshez tartozó lábtér felett kell lennie. Egy üléstámla vagy egyéb tárgy benyúlása ebbe a térbe megengedett azzal a feltétellel, hogy legalább 230 mm széles szabad függőleges irányú tér marad az ülés párná előtt. Ahol a fenntartott ülés 1,2 m-nél magasabb elválasztófalra néz, ennek a térnek 300 mm-nek kell lennie.

3.3. Kommunikációs eszközök

3.3.1. A kommunikációs eszközöket a fenntartott ülőhelyek mellett és a kerekesszékek számára fenntartott területeken, a padlózattól számított 700 mm és 1200 mm közötti magasságban kell elhelyezni.

3.3.2. Az alacsony padlójú területen elhelyezett kommunikációs eszközöket 800 mm és 1500 mm közötti magasságban kell felszerelni olyan helyen, ahol nincsenek ülések.

3.3.3. Az összes belső kommunikációs berendezésnek tenyérrel működtethetőnek és a környezetéhez képest elütő színűnek vagy színárnyalatúnak kell lennie.

3.3.4. Ha egy járművet felhajtóval vagy emelőszerkezettel láttak el, a vezetővel való kommunikációs eszközt kell felszerelni kívül az ajtó mellett, legfeljebb 1300 mm magasan a talaj felett.

3.4. Piktogramok

3.4.1. A kerekesszékek számára fenntartott területtel és/vagy fenntartott ülőhellyel kialakított járműveken a III. Rész 23 (a) ábrájának megfelelő piktogramokat kell elhelyezni, amelyek kívülről láthatók a jármű elülső közlekedési oldalán és az adott utasajtó(k) mellett. Megfelelő piktogramokat kell elhelyezni belül is a kerekesszékek fenntartott terület, vagy a fenntartott ülés mellett.

3.5. A padlózat lejtése

A fenntartott ülések, kerekesszékeknek fenntartott területek és legalább egy felszálló és egy leszálló vagy egy kombinált fel- és felszálló utasajtó közötti utasfolyosók, feljárók és egyéb padlóterület lejtése nem haladhatja meg a 8 százalékot. Az ilyen lejtős felületeket csúszásmentes burkolattal kell ellátni.

3.6. Kerekesszék elhelyezési előírások

3.6.1. Az utastérben utazó minden egyes kerekesszékes utas részére legalább egy 750 mm széles és 1300 mm hosszú külön területnek kell rendelkezésre állnia. A külön terület hosszanti síkja legyen párhuzamos a jármű hosszanti síkjával és a külön terület padlózatának csúszásmentes felületűnek kell lennie. Ha egy előre néző kerekesszék számára alakítanak ki fenntartott teret, az előtte elhelyezkedő üléstámlák teteje benyúlhat a kerekesszék terébe, ha a III. Rész 22. ábra szerinti szabad terület rendelkezésre áll.

3.6.2. Legalább egy olyan ajtónak kell rendelkezésre állnia, amelyen kerekesszékekkel fel és le lehet szállni. Az I. osztályú járműveken legalább 1 kerekesszékekkel használható ajtónak utasajtónak kell lennie. A kerekesszékekkel használható ajtón beszállást segítő szerkezetnek kell lennie, amely megfelel a rész 3.11.2. bekezdésének (térdelőrendszer), kombinálva a 3.11.3. bekezdés (emelőrendszer) vagy 3.11.4. bekezdés (felhajtó) rendelkezéseivel.

3.6.3. Az olyan kerekesszékes le- és felszálló ajtónak, amely nem utasajtó, legalább 1400 mm magasnak kell lennie. A jármű kerekesszékes használatra alkalmas összes ajtajának minimális szélessége 900 mm, ami 100 mm-rel csökkenthető, ha a mérést a kapaszkodók magasságában végzik.

3.6.4. A járműbe kívülről a kerekesszékes használatra szolgáló ajtók legalább egyikén keresztül legyen lehetséges a beszállás a speciálisan fenntartott terület(ek)re egy, a III. Rész 21. ábráján megadott méretekkal rendelkező referencia kerekesszékekkel.

3.7. Ülések a kerekesszékek számára fenntartott térben

3.7.1. A kerekes székek számára fenntartott térben felhajtható üléseket lehet elhelyezni. Az ilyen ülések azonban felhajtott állapotban és használaton kívül nem nyúlhatnak be a kerekes székek számára fenntartott térbe.

3.7.2. A járművet el lehet látni leszerelhető ülésekkel a kerekes székek számára fenntartott térben azzal a feltétellel, hogy az ilyen üléseket a vezető vagy a buszon utazó személyzet könnyen el tudja távolítani.

3.7.3. Ahol bármely üléshez tartozó lábtér vagy egy használatban lévő lehajtható ülés egy része benyúlik a kerekes székeknek fenntartott térbe, ezen ülésekre vagy azok mellé egy táblát kell helyezni a következő felirattal: Kérjük, engedje át ezt a helyet kerekes széket használó utasnak.

3.8. A kerekes székek stabilitása

3.8.1. Kerekes székek visszatartó rendszere. A 3.8.1.1.-3.8.1.2.3. bekezdésekben rögzített követelmények alternatívájaként a visszatartó rendszer a 3.8.2.-3.8.2.11. bekezdésekben foglalt követelményeknek megfelelő is lehet.

3.8.1.1. Az olyan járműben, ahol az utasülésekhez nincs előírva semmilyen utasvisszatartó rendszer, a kerekes széken teret el kell látni a kerekes szék megfelelő stabilitását biztosító visszatartó rendszerrel.

Az alábbi követelmények szerinti statikus vizsgálatot kell elvégezni:

- a) kerekes székenként $250 \text{ daN} \pm 24 \text{ daN}$ erőt kell magára a visszatartó rendszerre kifejteni,
- b) az erőnek a jármű vízszintes síkjában, a jármű elejének irányában kell hatnia, ha a biztonsági rendszert nem a jármű padlójához rögzítették. Ha a visszatartó rendszert a jármű padlójához rögzítették, az erőnek a vízszinteshez képest $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű eleje felé kell hatnia,
- c) az erőhatást legalább 1,5 másodpercen keresztül kell fenntartani,
- d) a visszatartó rendszer legyen képes a vizsgálat elviselésére. Maradandó alakváltozás, beleértve a visszatartó rendszer részleges repedését vagy törését nem jelent hibát, ha az előírt erő a meghatározott időtartamon keresztül hatott rá. Ahol alkalmazható, a kerekes szék számára a jármű elhagyását lehetővé tevő reteszelő szerkezetnek kézzel oldhatónak kell lennie a húzóerő megszűnését követően.

3.8.1.2. Ha az utasülésekhez utasvisszatartó rendszer van előírva, minden egyes, kerekes szék számára fenntartott helyet el kell látni olyan visszatartó rendszerrel, amely a kerekes széket utasával együtt megtartja. Ezt a visszatartó rendszert és rögzítési pontjait úgy kell kialakítani, hogy az utasülésekre és az utasvisszatartó rendszerekre előírt erőkkel azonos erőt viseljenek el.

Az alábbi követelmények szerinti statikus vizsgálatot kell elvégezni:

- a) az említett erőket menetirány szerinti és azzal ellentétes irányban kell alkalmazni, különállóan és magára a visszatartó rendszerre hatóan,
- b) az erőt legalább 0,2 másodperces időtartamon keresztül fenn kell tartani,
- c) a visszatartó rendszer legyen képes a vizsgálat elviselésére. Maradandó alakváltozás, beleértve a visszatartó rendszer részleges repedését vagy törését nem jelent hibát. Ahol alkalmazható, a kerekes szék számára a jármű elhagyását lehetővé tevő reteszelő szerkezetnek kézzel oldhatónak kell lennie a húzóerő megszűnését követően.

3.8.1.2.1. Menetirányban, különálló kerekes szék és kerekes székes utasvisszatartó rendszer esetén alkalmazandó erők

3.8.1.2.1.1. Az M2 kategóriában

- a) $1110 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ kétpontos biztonsági öv esetén. Az erőnek a kerekes széket használó személy utas-

visszatartó rendszerére kell hatnia a jármű vízszintes síkjában és a jármű elejének irányában, amennyiben a visszatartó rendszert nem a jármű padlójához rögzítették. Ha a visszatartó rendszert a padlóhoz rögzítették, az erőnek a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű elejének irányában kell hatnia.

- b) $675 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjában és a jármű elejének irányában a biztonsági öv medenceöv pántján és $675 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjában és a jármű eleje felé a biztonsági öv mellkasi pántján hárompontos biztonsági öv esetén.
- c) $1715 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyítva $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű elejének irányában a kerekes szék visszatartó rendszerre.
- d) Az erőknak egyidejűleg kell hatniuk.

3.8.1.2.1.2. Az M3 kategóriában

- a) $740 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ kétpontos biztonsági öv esetén. Az erőnek a kerekes széket használó utas utasvisszatartó rendszerére kell hatnia a jármű vízszintes síkjában és a jármű eleje irányában, amennyiben a visszatartó rendszert nem a jármű padlójához rögzítették. Ha a visszatartó rendszert a padlóhoz rögzítették, az erőnek a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű eleje irányában kell hatnia.
- b) $450 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjában és annak eleje felé a biztonsági öv medenceöv pántján és $450 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjában és a jármű eleje felé a biztonsági öv mellkasi pántján hárompontos biztonsági öv esetén.
- c) $1130 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyítva $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű elejének irányában a kerekes szék visszatartó rendszerre.
- d) Az erőknak egyidejűleg kell hatniuk.

3.8.1.2.2. Menetirányban, kombinált kerekes szék és kerekes széken utasvisszatartó rendszer esetén alkalmazandó erők

3.8.1.2.2.1. Az M2 kategóriában

- a) $1110 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű eleje felé a kerekes széket használó utas visszatartó rendszerére, kétpontos biztonsági öv esetén.
- b) $675 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű eleje felé a biztonsági öv medenceöv pántján és $675 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjában és a jármű eleje felé a biztonsági öv mellkasi pántján hárompontos biztonsági öv esetén.
- c) $1715 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és, a jármű eleje felé a kerekes szék visszatartó rendszerre.
- d) Az erőknak egyidejűleg kell hatniuk.

3.8.1.2.2.2. Az M3 kategóriában

- a) $740 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű eleje felé a kerekes széket használó utas visszatartó rendszerére, kétpontos biztonsági öv esetében.
- b) $450 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben és a jármű eleje felé a biztonsági öv medenceöv pántján és $450 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjában, a jármű eleje felé a biztonsági öv mellkasi pántján hárompontos biztonsági öv esetén.
- c) $1130 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben a jármű eleje felé a kerekes szék visszatartó rendszerre.
- d) Az erőknak egyidejűleg kell hatniuk.

3.8.1.2.3. Hátrafelé ható erő

- a) $810 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ a jármű vízszintes síkjához viszonyított $45^\circ \pm 10^\circ$ szögben a jármű hátsó részének irányában a kerekes szék visszatartó rendszerre.

3.8.2. Alternatív kerekes szék visszatartó rendszer

3.8.2.1. A kerekes székek számára fenntartott teret el kell látni olyan kerekes szék visszatartó rendszerrel, amely alkalmas kerekes székekhez való általános használatra és lehetővé teszi menetirányba néző kerekes szék és a kerekes széket használó utas szállítását.

3.8.2.2. A kerekes székek számára fenntartott teret el kell látni olyan kerekes széket használó utas számára kialakított visszatartó rendszerrel, amely legalább két rögzítési pontból és egy medencerögzítő pántból áll, amelyet az A/31. mellékletnek megfelelően működő biztonsági övekhez hasonlóan terveztek és állítottak elő.

3.8.2.3. A kerekes székek számára fenntartott térben felszerelt minden visszatartó rendszernek vészhelyzetben könnyen oldhatónak kell lennie.

3.8.2.4. Minden kerekes szék visszatartó rendszernek teljesítenie kell a következőket:

3.8.2.4.1. meg kell felelnie a 3.8.2.8. bekezdésben megadott dinamikus vizsgálat követelményeinek és biztonságosan kell csatlakoznia a 3.8.2.6. bekezdésben szereplő statikus vizsgálat követelményeinek megfelelő jármű rögzítési pontokhoz, vagy

3.8.2.4.2. biztonságosan legyen rögzítve a jármű rögzítési pontjaihoz oly módon, hogy a visszatartó rendszer és a rögzítési pontok kombinációja feleljen meg a 3.8.2.8. bekezdés követelményeinek.

3.8.2.5. A kerekes széket használó utasok visszatartó rendszerének teljesítenie kell a következőket:

3.8.2.5.1. meg kell felelnie a 3.8.2.9. bekezdésben szereplő dinamikus vizsgálat követelményeinek és biztonságosan kell csatlakoznia a 3.8.2.6. bekezdésben szereplő 3.8.2.5.2. biztonságosan legyen rögzítve a gépkocsi rögzítési pontjaihoz oly módon, hogy a visszatartó rendszer és a rögzítési pontok kombinációja feleljen meg a 3.8.2.9. bekezdésben szereplő dinamikus vizsgálat követelményeinek a 3.8.2.6.7. bekezdésben leírt módon a rögzítési pontokhoz kapcsolt állapotban.

3.8.2.6. Statikus vizsgálatot kell elvégezni mind a kerekes szék visszatartó rendszer, mind pedig a kerekes széket használó utas visszatartó rendszerének rögzítési pontjain az alábbi követelményeknek megfelelően:

3.8.2.6.1. A 3.8.2.7. bekezdésben megadott erőket kell kifejteni egy olyan szerkezeten keresztül, amely a kerekes szék visszatartó rendszer geometriáját képviseli,

3.8.2.6.2. A 3.8.2.7.3. bekezdésben megadott erőket kell kifejteni egy olyan szerkezeten keresztül, amely a kerekes széket használó utas visszatartó rendszerének geometriáját képviseli, az A/19. melléklet II. Rész 3.2.3.4. bekezdésében hivatkozott húzószerkezet segítségével.

3.8.2.6.3. 3.8.2.6.1. és 3.8.2.6.2. bekezdésekben megadott erőket egyidejűleg kell alkalmazni menetirányban és $10^\circ \pm 5^\circ$ szögben a vízszintes sík felett,

3.8.2.6.4. A 3.8.2.6.1. bekezdésben megadott erőket kell alkalmazni hátrafelé és $10^\circ \pm 5^\circ$ szögben a vízszintes sík felett,

3.8.2.6.5. Az erőknek a lehető leggyorsabban el kell érniük előírt értékeiket a kerekesszékek által elfoglalt tér függőleges középtengelyén keresztül, és

3.8.2.6.6. az erőhatásnak legalább 0,2 másodpercen keresztül fenn kell maradnia.

3.8.2.6.7. A vizsgálatot a jármű vázszerkezetének egy jellegzetes részén kell lefolytatni minden olyan szerelvény-nyel együtt ellátva, amelyek hozzájárulnak a vázszerkezet szilárdságához vagy merevségéhez.

3.8.2.7. A 3.8.2.6. bekezdésben megadott erők a következők:

3.8.2.7.1. Az M2 kategóriába tartozó járművekben alkalmazott kerekesszékek visszatartó rendszer rögzítési pontjai esetén:

3.8.2.7.1.1. 1110 daN, a jármű hosszirányú síkjában, a jármű eleje felé ható erő, legalább 200 mm és legfeljebb 300 mm magasságban a kerekesszékek által elfoglalt tér padlózatától függőleges irányban mérve, és

3.8.2.7.1.2. 550 daN, a jármű hosszirányú síkjában, a jármű hátulja felé ható erő, legalább 200 mm és legfeljebb 300 mm magasságban a kerekesszékek által elfoglalt tér padlózatától függőleges irányban mérve.

3.8.2.7.2. Az M3 kategóriába tartozó járművekben alkalmazott kerekesszékek visszatartó rendszer rögzítési pontjai esetén:

3.8.2.7.2.1. 740 daN, a jármű hosszirányú síkjában, a jármű eleje felé ható erő, legalább 200 mm és legfeljebb 300 mm magasságban a kerekesszékek által elfoglalt tér padlózatától függőleges irányban mérve, és

3.8.2.7.2.2. 370 daN, a jármű hosszirányú síkjában, a jármű hátulja felé ható erő, legalább 200 mm és legfeljebb 300 mm magasságban a kerekesszékek által elfoglalt tér padlózatától függőleges irányban mérve;

3.8.2.7.3. a kerekesszéket használó utas visszatartó rendszerének rögzítési pontjai esetében az erők feleljenek meg az A/19. melléklet II. Rész 3.2.4. bekezdése követelményeinek.

3.8.2.8. A kerekesszékek visszatartó rendszert az alábbi követelmények szerinti dinamikus vizsgálatnak kell alávetni:

3.8.2.8.1. egy 85 kg tömegű reprezentatív kerekesszék vizsgálókocsit 48-50 km/h közötti kezdősebességről álló helyzetig történő lassulás-idő impulzusnak kell alávetni úgy, hogy

3.8.2.8.1.1. lassulása lépje túl a 20 g-t menetirányban, legalább 0,015 másodperc halmozott időtartamon keresztül,

3.8.2.8.1.2. lassulása lépje túl a 15 g-t menetirányban, legalább 0,04 másodperc halmozott időtartamon keresztül,

3.8.2.8.1.3. lépje túl a 0,075 másodperc időtartamot,

3.8.2.8.1.4. a legnagyobb lassulás legfeljebb 0,08 másodpercen át legfeljebb 28 g lehet,

3.8.2.8.1.5. a teljes időtartam ne lépje túl a 0,12 másodpercet.

3.8.2.8.2. Egy 85 kg tömegű reprezentatív kerekesszék vizsgálókocsit 48-50 km/h közötti kezdősebességről álló helyzetig kell fékezni, miközben az alábbi lassulás-idő adatokkal jellemzett impulzus érje:

3.8.2.8.2.1. a lassulás menetiránnyal ellentétes irányban legalább 0,015 másodperc halmozott időtartamon keresztül lépje túl az 5 g-t,

3.8.2.8.2.2. a legnagyobb lassulás menetiránnyal ellentétes irányban legfeljebb 0,02 másodpercen át legfeljebb 8 g lehet.

3.8.2.8.3. A 3.8.2.8.2. bekezdésben vizsgálatot nem kell elvégezni, ha ugyanazokat a visszatartó berendezéseket használják menetirány szerinti és azzal ellentétes irány esetén, vagy ha egyenértékű vizsgálatot végeztekkel.

3.8.2.8.4. A fenti vizsgálatban a kerekes szék visszatartó rendszert a következőkhöz kell rögzíteni:

3.8.2.8.4.1. rögzítési pontokhoz, amelyek annak a járműnek a geometriáját képviselő próbapadhoz csatlakoznak, amelyhez a visszatartó rendszert szánták, vagy

3.8.2.8.4.2. olyan rögzítő elemekhez, amelyek annak a járműnek jellegzetes részét képezik, amelyhez a visszatartó rendszert tervezték, a 3.8.2.6.7. bekezdésben megadott módon.

3.8.2.9. A kerekes széket használó utas visszatartó rendszerének meg kell felelnie az A/31. melléklet II. Rész 3.4.8.4. bekezdése szerinti vizsgálati követelményeknek, vagy az azzal egyenértékű, a 3.8.2.8.1. bekezdésben leírt lassulás-idő impulzusvizsgálatnak. Az A/31. mellékletben hivatkozott EK irányelv, vagy az azzal egyenértékű, az MR 1. mellékletében hivatkozott ENSZ-EGB előírás szerint jóváhagyott és jelölt biztonsági öv megfelelőnek tekintendő.

3.8.2.10. A 3.8.2.6., 3.8.2.8. vagy 3.8.2.9. bekezdésekben szereplő vizsgálat sikertelennek tekintendő, hacsak az alábbi követelmények nem teljesültek:

3.8.2.10.1. a rendszer egyetlen része sem lehet hibásodhat meg, vagy nem válhat el a rögzítésétől, illetve a járműtől a vizsgálat során,

3.8.2.10.2. a kerekes szék és használója rögzítésének oldására szolgáló berendezéseknek oldhatónak kell maradniuk a vizsgálat befejezését követően,

3.8.2.10.3. a 3.8.2.8. bekezdésben szereplő vizsgálatban a kerekes szék nem mozdulhat el 200 mm-nél többet a jármű hosszanti síkjában a vizsgálat során,

3.8.2.10.4. a rendszer egyetlen része sem deformálódhat a vizsgálat során oly módon, hogy éles sarkon vagy kiálló részek keletkezzenek, amelyek balesetet okozhatnak.

3.8.2.11. A kezelési előírásokat a szerkezet mellett, jól láthatóan kell elhelyezni.

3.8.3. A 3.8.1.1. bekezdés előírásainak alternatívájaként a kerekes szék terét úgy kell a kerekes széket használó utas számára kialakítani, hogy rögzítetlenül a menetiránnyal ellentétes irányba néző, támasztéknak vagy háttámlának támaszkodó kerekes székben utazhasson, a következő előírásoknak megfelelően:

- a) a kerekes szék részére szolgáló tér egyik hosszanti oldala a jármű egyik oldalához, oldalfalához illeszkedjék,
- b) a jármű hossz tengelyére merőleges támaszték vagy háttámla álljon rendelkezésre a kerekes széknek fenntartott tár mellső végében,
- c) a támasztékot vagy a háttámlát úgy kell kialakítani, hogy a kerekes szék kerekei vagy háttámlája a támasztéknak vagy a háttámlának támaszkodjanak, hogy a kerekes szék ne borulhasson fel,
- d) a támaszték, vagy az előtte lévő ülőssor háttámlája képes legyen kerekes székenként $250 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ erő elviselésére. Az erő a jármű vízszintes síkjában hasson a jármű eleje felé a támaszték vagy a háttámla közepén. Az erőnek legalább 1,5 másodpercig kell hatnia,
- e) kapaszkodókorlátot vagy fogantyút kell felszerelni a jármű oldalára vagy oldalfalára oly módon, hogy a kerekes széket használó utas könnyen meg tudja fogni,

- f) kihúzható kapaszkodót vagy bármely ezzel egyenértékű eszközt kell felszerelni a kerekesszékek számára fenntartott tér másik oldalára a kerekesszék oldalirányú csúszásának megakadályozása érdekében úgy, hogy a kerekesszék használója könnyen meg tudja ragadni,
- g) a kerekesszékek számára fenntartott terület padlózata felületének csúszásmentes legyen,
- h) a kerekesszékek számára fenntartott terület mellett a következő szöveget kell elhelyezni:
Ez kerekesszék számára fenntartott hely. A kerekesszéket menetiránnyal ellentétesen kell elhelyezni, a támasztéknak vagy a háttámlának támasztva, fékekkel rögzítve.

3.9. Ajtóműködtető berendezés

3.9.1. A 3.6. bekezdésben említett ajtók melletti működtető berendezések, akár a járművön kívül vagy belül, nem lehetnek 1300 mm-nél magasabban a talajtól vagy a padlózattól mérve.

3.10. Világítás

3.10.1. Megfelelő világítást kell biztosítani a jármű belsejének és a közvetlenül mellette levő külső résznek a megvilágításához, hogy a mozgássérült emberek biztonságosan fel- és leszállhassanak. Minden olyan világítás, amely befolyásolhatja a vezető látását, csak a gépkocsi álló helyzetében működhet.

3.11. A beszállást segítő berendezésekre vonatkozó előírások

3.11.1. Általános követelmények

3.11.1.1. A beszállást segítő berendezések működtető elemeit világosan meg kell jelölni. A beszállást megkönnyítő berendezés kinyitott vagy leeresztett helyzetéről jelzőlámpa tájékoztassa a vezetőt.

3.11.1.2. A visszatartó berendezés, az emelők, felhajtók és térdelő berendezések meghibásodása esetén azok ne legyenek működőképesek kivéve, ha kézi erővel is biztonságosan működtethetők. A vészműködtető rendszer típusát és elhelyezését egyértelműen jelölni kell. A külső energiaforrás kiesése esetén az emelők és felhajtók legyenek kézzel működtethetők.

3.11.1.3. A járművön az egyik üzemi vagy vészkijáratú ajtóhoz való hozzáférést akadályozni lehet a beszállást segítő berendezéssel, amennyiben az alábbi két feltétel a járművön mind belülről, mind pedig kívülről teljesül

- a beszállást segítő berendezés nem takarja az ajtó nyitására szolgáló kilincset vagy más eszközt,
- vészhelyzetben a beszállást segítő berendezés könnyedén elmozdítható az ajtónyílás szabaddá tétele érdekében.

3.11.2. Térdelőrendszer

3.11.2.1. A térdelőrendszer működtetéséhez vezérlőkapcsoló szükséges:

3.11.2.2. Minden olyan kapcsolónak, amely a kocsiszekekrény bármely részének vagy egészének süllyesztését vagy emelését teszi lehetővé az út felületéhez képest, egyértelműen azonosíthatónak kell lennie és a vezető közvetlen ellenőrzése alatt kell állnia.

3.11.2.3. A süllyesztési vagy emelési folyamatnak azonnal leállíthatónak és visszafordíthatónak kell lennie mind a vezetőfülkében ülő vezető által elérhető helyen elhelyezett kapcsolóval, mind pedig az egyéb, a térdelőrendszert működtető vezérlőszervek közvetlen közelében elhelyezett kapcsoló segítségével.

3.11.2.4. A járműre felszerelt térdelőrendszer nem teheti lehetővé, hogy: a jármű 5 km/h sebességnél gyorsabban haladjon, amikor az a normális utazási magasságánál alacsonyabban van, vagy a jármű felemelhető vagy leereszthető legyen, amikor az utasajtó működtetése valamilyen oknál fogva akadályba ütközik.

3.11.3. Emelőberendezés

3.11.3.1. Általános előírások

3.11.3.1. Az emelőberendezés csak a jármű álló helyzetében lehet működőképes. Az emelőlap emelésekor és leeresztésének megkezdése előtt automatikusan működésbe kell lépnie egy olyan szerkezetnek, amely megakadályozza a kerekes szék legurulását.

3.11.3.1.2. Az emelő lapjának legalább 800 mm szélesnek és legalább 1200 mm hosszúnak, továbbá legalább 300 kg terhelés esetén is működőképesnek kell lennie.

3.11.3.2. Külső energiával működő emelőberendezések további műszaki követelményei

3.11.3.2.1. A vezérlőkapcsolót úgy kell kialakítani, hogy ha elengedik, automatikusan visszaálljon a kikapcsolt helyzetbe. Amint ez megtörténik, az emelőberendezésnek azonnal meg kell állnia és legyen lehetőség bármely irányban történő elmozdításának kezdeményezésére.

3.11.3.2.2. Biztonsági berendezés (pl. visszafelé működtető szerkezet) védje a kezelőszemély számára nem láttható területeket, ahol az emelő elmozdulása beszoríthat vagy összenyomhat tárgyakat.

3.11.3.2.3. Ha valamelyik ilyen biztonsági berendezés működésbe lép, az emelő azonnal le álljon le és kezdjen ellenkező irányba kell mozogni.

3.11.3.3. Külső energiával működő emelők kezelése

3.11.3.3.1. Ahol az emelő a járművezető közvetlen látóterébe eső utasajtó közelében van, az emelő a vezető által közvetlenül a vezetőülésselől működtethető.

3.11.3.3.2. Minden más esetben a vezérlőkapcsolóknak közvetlenül az emelő mellett kell lenniük. Legyen lehetőség arra, hogy csak a vezetőülésben ülő járművezető aktiválhassa, illetve deaktiválhassa azokat.

3.11.3.4. Kézi működtetésű emelőberendezés

3.11.3.4.1. Az emelőberendezést úgy kell kialakítani, hogy a mellette levő kezelőszervekkel legyen működtethető.

3.11.3.4.2. Az emelőt úgy kell kialakítani, hogy ne legyen szükség túl nagy erőre a működtetéséhez.

3.11.4. Felhajtó

3.11.4.1. Általános rendelkezések

3.11.4.1.1. A felhajtó csak a jármű álló helyzetében lehet üzemképes.

3.11.4.1.2. A külső éleket legalább 2,5 mm sugarúra kell lekerekíteni. A külső sarkokat legalább 5 mm sugarúra kell lekerekíteni.

3.11.4.1.3. A felhajtónak legalább 800 mm szélesnek kell lennie. A felhajtó lejtése 150 mm magas járdára kinyújtott vagy ráhajtott állapotban nem lehet nagyobb 12 százaléknál. Térdelőrendszert lehet e vizsgálat lefolytatása során alkalmazni.

3.11.4.1.4. Bármely olyan felhajtót, amely használatra kész állapotban hosszabb, mint 1200 mm, fel kell szerelni olyan szerkezettel, amely megakadályozza, hogy a kerekesszék a felhajtó oldalairól leguruljon.

3.11.4.1.5. Bármely felhajtó legyen képes biztonságosan működni 300 kg-os terheléssel,

3.11.4.2. Működési módok

3.11.4.2.1. A felhajtó kitolása és visszahúzása végezhető kézi erővel és külső energia igénybevételével egyaránt.

3.11.4.3. További műszaki követelmények a külső energiával működtetett felhajtókra vonatkozóan

3.11.4.3.1. A felhajtó kitolását és visszahúzását villogó sárga fény és hangjelzés jelezze; a felhajtóknak a külső élek jól látható piros és fehér fényvisszaverő figyelmeztető jelöléseivel jól megkülönböztethetőknek kell lenniük.

3.11.4.3.2. A felhajtó vízszintes irányban történő kitolását biztonsági berendezés biztosítsa.

3.11.4.3.3. Amennyiben az említett biztonsági berendezések valamelyike működésbe lép, a felhajtó mozgásának azonnal meg kell szünnie.

3.11.4.3.4. A felhajtó vízszintes irányú mozgásának meg kell szakadnia, ha 15 kg tömegű terhelést helyeznek rá.

3.11.4.4. Külső energiával működtetett felhajtók kezelése

3.11.4.4.1. Ha a felhajtó a jármű vezetőjének közvetlen látómezejében található utasajtónál van, a felhajtót a vezető a vezetőülésselől működtetheti.

3.11.4.4.2. Minden más esetben a vezérlőkapcsolóknak a felhajtó mellett kell lenniük. Legyen lehetőség arra, hogy csak a vezetőülésben ülő járművezető aktiválhassa, illetve deaktiválhassa azokat.

3.11.4.5. Kézi működtetésű felhajtó kezelése

3.11.4.5.1. A felhajtót úgy kell kialakítani, hogy működtetéséhez ne legyen szükség túlzott erőfeszítésre.

c) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az EU szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba a fentiek szerint megtörtént. Az irányelv csak a mozgáskorlátozott személyek igényeit veszi figyelembe, nem tér ki más fogyatékosági csoportra.

d) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel külön helyi szabályozást

e) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére:

ld. Kérdőív fejezet

D.) Az egyéni jármű közlekedéssel kapcsolatos szabályok

12.) A Tanács ajánlása 98/376/EK a fogyatékossgal élő személyek parkolási kártyájáról

a) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

98/376/EC: COUNCIL RECOMMENDATION OF 4 JUNE 1998 ON A PARKING CARD FOR PEOPLE WITH DISABILITIES (nincs hivatalos magyar fordítása)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

a.) Az EU jogszabály eredeti szövege:

Bevezető cikkek

(1) Whereas the reciprocal recognition of a parking card for people with disabilities based on a standardised Community model was advocated by the Commission in its communication on a medium term social action programme (1995-97), forwarded to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on 12 April 1995, and also on its report of 26 November 1993 to the Council on the measures to be taken in the Community regarding the accessibility of transport to persons with reduced mobility;

(2) Whereas, in the spirit of the resolution of the Council and of the representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council of 20 December 1996 on equality of opportunity for people with disabilities, all people with disabilities should be entitled to additional concrete measures aimed at improving their occupational and social integration;

(3) Whereas a mode of transport other than public transport constitutes, for many people with disabilities, the only means of getting about independently for purposes of occupational and social integration; whereas, in certain circumstances and with due regard to road safety, it is only right that people with disabilities should be enabled, by means of a parking card for such people, to park as near to their destination as possible; whereas people with disabilities should thus have the opportunity to avail themselves of the facilities provided by the said parking card throughout the Community in accordance with the national rules applying in the country in which they happen to be;

(4) Whereas, in view of the fact that parking cards for people with disabilities may come within the remit of regional and local authorities, the Committee of the Regions should be consulted;

(5) Whereas, in accordance with the principle of subsidiarity, Community action is appropriate to promote the understanding and mutual recognition of parking cards for people with disabilities and to facilitate freedom of movement for people with disabilities;

(6) Whereas it is desirable that there should be a Community-model parking card, recognised mutually by the Member States, for people with disabilities;

(7) Whereas the definition of disability and the rules for assigning parking cards to persons with disabilities are the responsibility of the Member States;

(8) Whereas Member States should introduce certain security features to prevent forgery or counterfeiting of the parking card;

(9) Whereas the European Conference of Ministers of Transport (ECMT) has already adopted a resolution encouraging the provision and reciprocal recognition of parking cards for people with disabilities (ECMT resolution of

22 April 1997);

(10) Whereas full information should be provided to card holders on the conditions for using the card in the Member States,

1 – 5 cikk

1. introduce a parking card for people with disabilities, issued to them in accordance with the respective national provisions, on the basis of the standardised Community model described in the Annex, which may be used in parallel with the parking cards issued in the Member States, according to the terms laid down in paragraph 5;

2. recognise, as from 1 January 1999, the parking cards for people with disabilities introduced by each Member State in accordance with the standardised Community model, so that card holders may benefit from the associated parking facilities available in the Member State in which they happen to be;

3. grant the parking card to people whose disability leads to reduced mobility;

4. provide, on the basis of a technical fact sheet prepared by the Commission, an overview of the conditions of use in the different Member States of the European Union when issuing a parking card to people with disabilities and at the request of the persons concerned;

5. take the necessary steps to ensure that standardised Community model parking cards for people with disabilities are available by 1 January 2000 at the latest;

ANNEX

Provisions on the Community-model parking card for people with disabilities

A. The overall dimensions of the Community-model parking card for people with disabilities shall be:

- height: 106 mm,
- width: 148 mm.

B. The colour of the parking card shall be light blue, except for the white wheelchair-user symbol, which shall have a dark blue background.

C. The parking card for people with disabilities shall be plastic-coated, with the exception of the space reserved for the holder's signature on the left-hand side of the reverse.

D. The parking card for people with disabilities shall be divided vertically into two parts on both the front and reverse.

The left-hand side of the front shall contain:

- the wheel-chair user symbol in white on a dark blue background,
- the date of expiry of the parking card,
- the serial number of the parking card,
- the name and stamp of the issuing authority/organisation;

The right-hand side of the front shall contain:

- in capital letters, the words 'Parking card for people with disabilities' in the language(s) of the Member State issuing the card; after a suitable space, the words 'Parking card' shall appear in small type in the other languages of the European Union,

- the words 'European Communities' model' in the language(s) of the Member State issuing the card,
- as background, the distinguishing code of the Member State issuing the parking card, as follows: surrounded by the ring of 12 stars symbolising the European Union.

The left-hand side of the reverse shall contain:

1. the holder's surname;
2. the holder's forename(s);
3. the holder's signature or other authorised mark, if allowed under national legislation;
4. the holder's photograph.

The right-hand side of the reverse shall contain:

1. the statement:

'This card entitles the holder to the special local parking facilities available in the Member State concerned';

2. the statement:

'When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes'.

E. With the exception of the right-hand side of the front, entries shall be shown in the language(s) of the Member State issuing the parking card.

If a Member State wishes to make the entries in a national language other than one of the following: Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Italian Portuguese, Spanish, Swedish, it shall draw up a bilingual version of the card using one of the aforementioned languages, without prejudice to the other provisions of this Annex.

A jogszabálynak nincs hiteles magyar fordítása

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az EU jogi szabályozása vonatkozásában a tanácsi ajánlás (Council Recommendation) ismérve az, hogy nem kötelező érvényű jogi norma. Ennek ellenére fontos hivatkozási alap az EU tagországok és az Ajánlás alapján az Közlekedési Miniszterek Európai Konferenciáján elfogadott Egyezményhez csatlakozott más európai országok jogalkotási gyakorlatában.

Az ajánlás melléklete meghatározza a parkolókérdőívben részesíthető, közlekedésükben súlyos mértékben akadályozott személyek körét.

Közlekedésében súlyos mértékben akadályozottnak tekinthetők: a mozgásszervek, az érzékszervek, az értelmi képesség és a belső szervek súlyos, tartós jellegű károsodásából eredően, a közösségi közlekedés igénybevétele során, súlyos hátrányokkal rendelkező személyek.

Az Ajánlás melléklete felsorolja a közlekedési hátrányokat eredményező okok, összefoglaló diagnózis jellemzőit.

A fogyatékos emberek európai parkolókérdőívjének felhasználására vonatkozó általános szabályok:

- Minden uniós tagállamban, továbbá a csatlakozó (Közlekedési Miniszterek Európai Konferenciáján kötött Egyezményt aláíró országokban) használható a személyszállító járművek közlekedése során abban az esetben, amikor a személyszállító jármű használata az engedélyes személy közlekedését szolgálja,
- Az egyes országok belső szabályozásában meghatározott, egyéni járműközlekedéssel kapcsolatos kedvezmények igénybevételeire jogosít,

- Az ajánlás tartalmazza a szabványosított parkolókártya-modellt, bemutatja annak külsejét és az adat-tartalmat is.

Az ajánlás mellékletében szereplő parkolókártya külső jellemzői:

- a./ Az igazolvány anyaga: karton, műanyag borítással
- b./ Mérete: -Magassága: 106 mm
-Szélessége:148 mm
Mindkét oldalon nyomtatva, nyomdai sorszámozással kell ellátni
- c./ Színe: Világoskék,kivéve a sötétkék háttérű fehér kerekesszék szimbólumot.
- d./ Kivitele: Elő és hátlapja függőlegesen két részre osztott.

Az előlap bal oldalán található:

- Kerekesszék-szimbólum, fehér színnel, sötétkék háttérrel
- Az igazolvány sorszáma
- Az érvényesség lejártának dátuma
- Az igazolványt kiállító hatóság/szervezet neve és pecsétje.

Az előlap jobb oldalán található:

- „PARKOLÁSI IGAZOLVÁNY A MOZGÁSÁBAN KORLÁTOZOTT SZEMÉLY RÉSZÉRE” szöveg a kibocsátó ország nyelvén
- alatta kisbetűvel a „parkolókártya” szó az EU más nyelvein feltüntetve
- "Az Európai Közösségek mintája" szöveg a kibocsátó ország nyelvén
- Kibocsátó ország betűjele az Európai uniót szimbolizáló 12 csillaggal körülvéve

A hátlap bal oldalán található:

- A jogosult vezetékneve
- A jogosult keresztnéve
- A jogosult aláírása (Írásképtelensége esetén törvényes képviselőjének aláírása, ha az adott ország nemzeti szabályozása megengedi)
- A jogosult arcképmása

A hátlap jobb oldalán található:

- "Az igazolvány tulajdonosa a felhasználás helyszínén hatályban lévő parkolási kedvezmények igénybe-vételére jogosult" szöveg
"Használatkor az igazolványt a jármű szélvédője mögött úgy kell elhelyezni, hogy előlapja ellenőrzés cél-jából tisztán látható legyen"

Kiegészítő információk:

- A Közlekedési Miniszterek Európai Konferenciájának (ECMT) határozata alapján az államok hatóságai által a mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolókártya, a részes országok saját nemzeti ren-delkezéseiben meghatározott parkolási igazolvánnyal azonos kedvezményekre jogosít.
- A kártyára jogosult fogyatékos ember mind a saját országában, mind pedig az Egyezményt aláíró orszá-gokban jogosult a kártya használatával, az adott országban biztosított egyéni jármű közlekedésre vonat-kozó kedvezményeket, szolgáltatásokat igénybe venni.
- A parkolókártya a fogyatékos személyhez kapcsolódik, nem az ő közlekedése során használt járműhöz

b) Az Európai Uniós jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése.

- A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003(XII.11.) Kormányrendelet
- A közúti közlekedés szabályairól szóló ,többször módosított 1/1975(II.5) KPM-BM együttes rendelet /KRESZ/

Megfelelés:

A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003(XII.11.) Kormányrendelet

- 1.)** Formájában, külső megjelenésében, adattartalmában teljes egészében megfelel az Ajánlásban foglalt formai követelményeknek.
- 2.)** Olyan biztonsági okmány, amely megfelel az Ajánlásban megfogalmazott felhasználási és ellenőrzési rendelkezéseknek. Vonatkozó jogszabály: 86/1996(VI.14) Kormányrendelet a közirat és biztonsági okmányok védelmének rendjéről
- 3.)** A jogosultak köre:
 - Tartósan beteg gyermek,
 - Súlyosan fogyatékos gyermek,
 - Vak személy,
 - Súlyosan értelmi fogyatékos személy,
 - Súlyosan mozgáskorlátozott személy,
 - Autista gyermek és autista felnőtt személy.

Csak részben azonos az Ajánlásban rögzített jogosultak körével, mivel a magyar jogi szabályozás nem tekinti parkolási igazolványra jogosultaknak a tartósan beteg (egészségkárosodott) felnőtt személyeket.

4.) Kedvezmény tartalom:

Jogszabályi háttér: A közúti közlekedés szabályairól szóló, többször módosított 1/1975(II.5) KPM-BM együttes rendelet/KRESZ/ 51/A.§

Tekintettel arra, hogy az Ajánlás a Parkolási kártyával igénybe vehető kedvezmények meghatározását nemzeti hatáskörbe utalja, egységes kedvezmény tartalmat nem határoz meg, így a hazai szabályozás megfelel az Ajánlásban megfogalmazottnak.

A hazai jogi szabályozás egyéb jellemzői és vonatkozó jogszabályai:

A Parkolási kártyára jogosultak köre:

- Súlyosan mozgáskorlátozottak minősül: A súlyosan mozgássérült személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 164/1995(XII.27.) Kormányrendelet szerint minősülő, továbbá A fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000 (VIII.9.) Kormányrendelet szerint mozgáskorlátozottságára tekintettel fogyatékosági támogatásban részesülő személy.
- Látási fogyatékosnak minősül: A fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000 (VIII.9.) Kormányrendelet szerint vakságára tekintettel fogyatékosági támogatásban részesülő, továbbá A vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971(VII.14.) Kormányhatározat végrehajtásáról szóló 6/1971 (XI.30.) EüM rendelet alapján 2001 július 1-ét megelőzően vaknak minősített személy.
- Értelmi fogyatékosnak minősül: A fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000 (VIII.9.) Kormányrendelet szerint, súlyos értelmi fogyatékoságára tekintettel fogyatékosági támogatásban részesülő személy.
- Autistának minősül: A fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000 (VIII.9.) Kormányrendelet szerint, súlyos autizmusára tekintettel fogyatékosági támogatásban részesülő személy.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeknek minősül: a Magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003 rendelet (II.19.) 1 számú melléklete szerint: tartósan betegnek, vaknak, vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, vagy autistának minősülő kiskorú személy. A jogosultságot a 218/2003(XII.11.) Kormányrendelet 1. számú mellékletben szereplő szakvélemények valamelyikével igazolni kell.

Egyéb jellemzők:

a.) A parkolási igazolvány érvényességi időtartama:

- 3 év: amennyiben a mellékelt szakvéleményben az igazolt állapot nem végleges. Ha a felülvizsgálat 3 éven belül esedékes, akkor a felülvizsgálat időpontjáig érvényes az igazolvány
- 5 év: amennyiben a mellékelt szakvélemény alapján szerinti állapot végleges. Ebben az esetben az igazolvány érvényessége további 5 évvel meghosszabbítható a szakvélemény bemutatása nélkül.

b.) Az igény benyújtása helye:

Az adott települési önkormányzat okmányirodája

c.) Az igény benyújtása formája:

Az igazolvány iránti igényt a Kormányrendelet 2. számú mellékletét képező formanyomtatványon kell benyújtani.

A benyújtási eljárásban személyesen vagy meghatalmazottal kell résztvenni

d.) A benyújtás egyéb feltételei:

- Arcképmás szükséges (ez elkészíthető az Okmányirodában is, személyes megjelenés esetén)
- A kérelmet az előterjesztéskor a kérelmezőnek saját kezűleg kell aláírnia akkor is, ha meghatalmazottja jár el.
- Írásképtelenség esetén a vonatkozó bejegyzést az Okmányiroda teheti csak meg
- Alapfeltétel a minősítésről szóló orvosi szakvélemény eredeti, vagy hatósággal hitelesített másolatának benyújtása
- E-ügyintézés is lehetséges az Ügyfélkapun keresztül

Egyéb információk:

- 1.) Csak a jogosult szállításával összefüggően lehet igénybevenni a kártya által biztosított kedvezményeket.
- 2.) Ellopást vagy megsemmisülést 8 napon belül kell jelenteni az Okmányirodánál
- 3.) Csere szükséges: ha a kártya olvashatatlan, azonosíthatatlan, vagy a jogosult adataiban változás következett be
- 4.) Érvénytelen a kártya:
 - a jogosult halálát követően,
 - ha érvényességi ideje lejárt,
 - ha a jogosult személye vagy jogosultsága megállapíthatatlan,
 - ha a kártyát meghamisították, adatait jogosulatlanul megváltoztatták.

A kártya jogosulatlan felhasználása esetén a kártya visszavonható, illetve a jogosulatlan használó ellen hatósági eljárás indítható.

III. Épületekre és azokkal összefüggő berendezésekre vonatkozó szabályok

13.) Az Európai Parlament és a Tanács 95/16/EK irányelve (1995. június 29.) a felvonókra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (továbbiakban: irányelv)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1995L0016:20060629:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

EUROPEAN PARLIAMENT AND COUNCIL DIRECTIVE 95/16/EC OF 29 JUNE 1995 ON THE APPROXIMATION OF THE LAWS OF THE MEMBER STATES RELATING TO LIFTS

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) **Az irányelv I. melléklete** - Alapvető egészségügyi és biztonsági követelmények felvonók és biztonsági berendezések tervezéséhez és gyártásához

1.2. Fülke

[...]

Személyszállításra tervezett felvonók esetében, amennyiben azt méretei lehetővé teszik, a fülkét szerkezetileg oly módon kell tervezni és kialakítani, hogy ne akadályozza a fogyatékossgal élő személyeket a be- és kijutásban, illetve a felvonó használatában, valamint, hogy lehetséges legyen a fogyatékkal élők számára használatot könnyítő, megfelelő átalakítás.

1.6. Kezelőelemek

1.6.1. A kíséret nélküli, fogyatékossgal élő személyek használatára szánt felvonók kezelőelemeit ennek megfelelően kell megtervezni és elhelyezni.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

1.) 113/1998. (XII. 6.) Korm. rendelet a felvonók és a mozgólépcsők építésügyi hatósági engedélyezéséről, üzemeltetéséről, ellenőrzéséről és az ellenőrökről

2.) 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

3.) 108/2001. (XII.23.) FVM-GM együttes rendelet a felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelet a felvonók és a mozgólépcsők építésügyi hatósági engedélyezéséről, üzemeltetéséről, ellenőrzéséről és az ellenőrökről

A kormányrendelet 7. számú melléklete - Meglevő személyfelvonók biztonságát növelő ajánlások

[...]

4. A felvonófülkében a kezelő elemek legyenek könnyen érthetőek és alkalmasak arra, hogy minden személy - köztük a fogyatékos személyek is - a felvonót kísérelő nélkül is használhassák.

2.) 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

A kormányrendelet 63. §-a

63. § (...)

(2) Akadálymentes használhatósághoz az építmények és bejárataik szintkülönbségeinek áthidalása érdekében a lépcső mellett akadálymentes közlekedést biztosító megoldásról (lejtő, felvonó, emelőlap stb.) is gondoskodni kell oly módon, hogy a közlekedés a rendeltetésszerű használatot ne akadályozza.

(3) A szintkülönbség-áthidalók járófelületeit csúszásgátló módon kell kialakítani.

A kormányrendelet 82. §-a

82. § (1) Az építményeket a rendeltetési céljuknak és a biztonságos használhatóságuknak megfelelő számú, elhelyezkedésű és műszaki tulajdonságú felvonóval kell tervezni és megvalósítani. Az ehhez szükséges felvonók műszaki tulajdonságait és darabszámát az épület fajtájától és a várható használóktól függően, a forgalmi követelményekre vonatkozó szabványok szerinti forgalomelemzés alapján, vagy azzal egyenértékű szolgáltatás biztosításával kell meghatározni.

(2) Személyszállító felvonót kell létesíteni az (1) bekezdésnek megfelelően

a) minden építményben, építményrészben, önálló rendeltetési egységben, ahol a rendeltetésszerű használat 10,0 m-nél nagyobb szintkülönbség áthidalását teszi szükségessé, kivétel lehet a kétszintes önálló rendeltetési egység második szintje;

b) minden, egynél több használati szintet tartalmazó olyan épületben, önálló rendeltetési egységben, amelyben az azt rendeltetésszerűen használó fogyatékos személyek az akadálymentesen megközelíthető bejárati szintről az egyéb szinteket a lépcsőn nem képesek elérni és az akadálymentes megközelítésre más lehetőség nincs.

(3) A felvonókat úgy kell telepíteni, hogy azok a rendeltetésnek megfelelően kiszolgálják az építmény minden részét.

(4) Új, az akadálymentes használatra alkalmas épületekben legalább egy olyan méretű, kialakítású felvonót kell létesíteni, amely a fogyatékos személyek által is használható. Az akadálymentes használatához biztosítani kell

a) a felvonók lépcső nélküli elérhetőségét,

b) a felvonó-aknaajtók előterében legalább 1,50 x 1,50 m szabad mozgásterületet,

c) a felvonó vezérlő és jelző elemek elhelyezését megfelelő nagyságban és magasságban kontrasztos kialakítással,

d) fogyatékos személyek számára az emelet akusztikus jelzését és tapintással olvasható emeletszámozást, vizuális jelzést.

(5) A helyi értékvédelemről szóló önkormányzati rendeletben vagy egyéb jogszabályban meghatározott védett építmény esetén felvonót létesíteni az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően, a védelmet elrendelő, illetőleg a védettség jellege szerinti hatóság hozzájárulása és feltételei szerint szabad.

(6) Biztonsági felvonót akkor kell létesíteni, ha azt más jogszabály előírja, vagy ha az építmény kiürítésének, a mentésnek feltétele, továbbá a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetekben, ha a mentés feltételei más módon nem biztosíthatók.

(7) A járó- és fekvőbetegek gyógykezelésére és ápolására, illetve idősek gondozására szolgáló építményeket hordágy, illetve betegágy szállítására is alkalmas felvonóval kell tervezni és megvalósítani az (1) bekezdés követelményének megfelelően.

(8) Középmagas és magas épületekben minden önálló rendeltetési egység elérhető legyen bútorszállításra is alkalmas felvonóval.

(9) Építményszintek közötti rendszeres teherszállítás céljára teherfelvonót vagy személyszállításra is alkalmas teherfelvonót kell létesíteni.

(10) Nagy forgalmú építményekben (pl. áruházak, bevásárló központok, állomások) a személyszállító felvonó - az akadálymentes közlekedés lehetőségének megfelelő felvonó biztosításával egyidejűleg - részben helyettesíthető mozgójárdával, mozgólépcsővel. A mozgólépcső és mozgójárda kialakítása feleljen meg a vonatkozó jogszabálynak.

(11) A 2,0 m-t meghaladó emelőmagasságú felvonót helyettesítő személyemelő berendezést (home-lift) csak lakáson vagy üdülőegységen belül lehet létesíteni.

(12) Új épületben olyan műszaki megoldású felvonót kell tervezni és megvalósítani, ahol a felvonó véghelyzeteiben legalább 0,5 x 0,6 x 0,8 m méretű téglatestnek megfelelő szabad vagy menekülő tér biztosítható a fülke felett és legalább 0,5 x 0,6 x 1,0 m méretű téglatestnek megfelelő szabad tér a fülke alatt.

3.) 108/2001. (XII.23.) FVM-GM együttes rendelet a felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelésének tanúsításáról

A rendelet 1. számú melléklete - Alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények felvonók és biztonsági berendezések tervezéséhez, gyártásához és beépítéséhez

I. sz. 1.2. melléklet pontja

1.2. Fülke
[...]

A személyfelvonó fülkékét - ha méretei erre alkalmasak - úgy kell kialakítani, hogy tegye lehetővé mozgássérült személyek számára is a be- és kiszállást, illetve a felvonó használatát, és lehetséges legyen részükre a használatot megkönnyítő átalakítás vagy segédszerkezetek beépítése.

I. sz. melléklet 1.6.1. pontja

1.6.1. Kísérő nélküli mozgássérült személyek használatára szánt felvonók működtető elemeit ennek megfelelően kell tervezni és elhelyezni.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei. Az irányelv átültetése a hazai szabályozásba megtörtént.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

igényel külön jogi szabályozást, alkalmazása a helyi szinten a kötelező.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns

IV. Munkavégzésre vonatkozó szabályok

14.) Az Európai Tanács 2000/78/EK irányelve a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (Keretirányelv)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32000L0078:hu:HTML>

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/pr/699/699739/699739hu.pdf

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése angolul

2000/78/EC OF 27.11.2000 COUNCIL DIRECTIVE ESTABLISHING A GENERAL FRAMEWORK FOR EQUAL TREATMENT IN EMPLOYMENT AND OCCUPATION (FRAMEWORK DIRECTIVE)

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

A Római Szerződésnek (RSZ) az Amszterdami Szerződéssel módosított, egységes szerkezet alapján a RSZ 13. cikke alapján 2000-ben elfogadott Keretirányelv egyes főbb, kiemelt rendelkezéseinek az a jelentősége, hogy az EU jogának másodlagos jogforrásában ez az első olyan, a legmagasabb szinten megalkotott jogszabály, amely a fogyatékos személyek – a hátrányaik kompenzálását segítő – jogait és védelmét biztosítja, garantálja a foglalkoztatás terén, még ha vitatott módon is.¹⁵ Az Európai Bizottság 1999-es programja¹⁶ alapján elindított folyamatot a szakirodalom ugyan kulcsfontosságúnak tartja, de némileg ellentmondásosnak is tekinti azt, ahogy a Keretirányelv polgárjogi fogalmakat és eszközöket biztosít a fogyatékos emberek érdekeinek védelme szempontjából.¹⁷ A Bizottság által előterjesztett eredeti javaslatban¹⁸ az szerepelt, hogy a Keretirányelv megszületésének oka a munkaerőpiacon tapasztalt hátrányos megkülönböztetés és a megkülönböztetés tilalmát tartja a közösségi jog legalapvetőbb szabályának. Ugyanakkor a megerősítő intézkedések esetében ez azt is jelenti, hogy például a fogyatékoságon alapuló esélyegyenlőségi intézkedések tekintetében szerényebbek az Európai Tanács eszközei, hiszen a 13. cikkely alapján ezen a területen még egyhangú döntésre van szükség (szemben a minősített többséggel).¹⁹ Fontos megjegyezni, hogy a „fogyatékoságon alapuló megkülönböztetés” nem jelenti azt, hogy a hátrányt szenvedett személynek magának kell fogyatékosnak lennie. Hátrányt szenvedhet az is például, aki „torz” vonásokkal rendelkezik, és mindezek miatt azt hiszik róla, hogy beteg, fogyatékosággal él.²⁰ *A megkülönböztetés tilalma tehát generálisan segíti elő, illetve biztosítja a fogyatékos személyek integrációját, összhangban az RSZ 13. cikkelyével.*²¹

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) 2. cikk

A hátrányos megkülönböztetés fogalma

„(2) b) közvetett hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha egy látszólag semleges előírás, feltétel vagy gyakorlat egy bizonyos vallású vagy meggyőződésű, egy bizonyos fogyatékoságú, egy bizonyos életkorú vagy egy bizonyos szexuális irányultságú személyt más személyekkel szemben hátrányos helyzetbe hoz, kivéve ha i. az előírás, feltétel vagy gyakorlat törvényes cél által objektíve igazolható, és a cél elérésére irányuló eszközök megfelelők és szükségesek; vagy ha

ii. bizonyos fogyatékosággal rendelkező személyek vonatkozásában a munkáltatónak vagy bármely más személynek vagy szervezetnek, akire ez az irányelv vonatkozik, a nemzeti jogszabályok értelmében megfelelő intéz-

15 Lovász: Az Európai Unió anti-diszkriminációs politikája a fogyatékos emberek tekintetében, Munkaügyi Szemle, 50. évf. 7-8. sz., 2006. július-augusztusi dupla szám, p. 49

16 COM(1999) 564

17 BASELINE STUDY – Disability Discrimination Law in the EU Member States, 2004 November, p. 82 és: A New Framework on Equal Treatment of Persons in EC law?, European Law Journal, Vol. 8, No. 2, June 2002, p. 290

18 COM(1999) 565, p. 2

19 Lovász (az EU antidiszkriminációs politikája), p. 49

20 Baseline Study, p. 12

21 Röviden fontos megjegyezni, hogy mind a közvetett diszkrimináció, mind a zaklatás fogalmát tartalmazza az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.

kedéseket kell hoznia az 5. cikkben meghatározott elvekkel összhangban, hogy megszüntesse az ilyen előírásból, feltételből vagy gyakorlatból eredő hátrányokat.”

2.) 5. cikk

A fogyatékos személyek igényeihez való ésszerű alkalmazkodás

„Az egyenlő bánásmód elvének a fogyatékos személyekkel kapcsolatban történő végrehajtása céljából ésszerű intézkedéseket kell bevezetni. Ez azt jelenti, hogy a munkaadóknak meg kell tenniük a megfelelő és az adott esetben szükséges intézkedéseket, hogy a fogyatékos személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy továbbképzés, kivéve, ha az ilyen intézkedés aránytalanul nagy terhet ró a munkaadóra. Ezt a terhet nem lehet aránytalanul nagyra tekinteni, amennyiben az adott tagállam fogyatékgügyi politikájának intézkedései ezt kielégítően ellensúlyozzák.”

3.) 7. cikk

Pozitív és különleges intézkedések

„(1) Tekintettel a teljes egyenlőség gyakorlati biztosítására, az egyenlő bánásmód elve nem akadályozhatja meg egyik tagállamot sem abban, hogy az 1. cikkben említett okok bármelyikével kapcsolatos hátrányok megakadályozását vagy kompenzálását célzó, külön intézkedéseket tartson fenn vagy fogadjon el.

(2) A fogyatékos személyekre vonatkozóan az egyenlő bánásmód elve nem sértheti a tagállamok jogát arra, hogy munka-egészségügyi és munkavédelmi rendelkezéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el, vagy olyan intézkedéseket tegyenek, amelyek a fogyatékosoknak a munkahelyi környezetbe való beilleszkedését segítik elő.”

4.) 9. cikk

Jogvédelem

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az irányelv által előírt kötelezettségek betartatására szolgáló jogi és/vagy közigazgatási eljárások – beleértve az általuk megfelelőnek tartott egyeztetési eljárásokat – minden olyan személy számára hozzáférhetőek legyenek, akik úgy érzik, hogy az egyenlő bánásmód elve alkalmazásának elmulasztása miatt őket sérelem érte, még akkor is, ha az a jogviszony, amelyben a feltételezett hátrányos megkülönböztetés történt, már nem áll fenn.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy azok a szövetségek, szervezetek vagy egyéb jogi személyek, amelyeknek – a nemzeti jogban meghatározott előírásoknak megfelelően – törvényes érdeke, hogy ezen irányelv rendelkezéseit betartsák, részt vehessenek az ezen irányelv által előírt kötelezettségek betartatására létrehozott, bármilyen jogi és/vagy közigazgatási eljárásban, akár a panaszos helyett, akár a panaszos mellett fellépve, annak jóváhagyásával.”

5.) 10. cikk

Bizonyítási teher

„(1) A tagállamok nemzeti igazságszolgáltatási rendszerüknek megfelelően megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsák, hogy azok a személyek, akik úgy érzik, hogy az egyenlő bánásmód elve alkalmazásának elmulasztása miatt őket sérelem érte, bíróság vagy más illetékes hatóság előtt olyan tényekre hivatkozhatnak, amelyek alapján feltételezhető, hogy közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés történt, akkor az alperes kötelessége annak bizonyítása, hogy nem sértette meg az egyenlő bánásmód elvét.”

6.) 13. és 14. cikkek

13. cikk

Szociális párbeszéd

„(1) A tagállamok, összhangban nemzeti hagyományaikkal és gyakorlatukkal, megteszik a megfelelő intézkedéseket, hogy elősegítsék a szociális partnerek közötti párbeszédet, beleértve a munkahelyi gyakorlat, a kollektív szerződések, az eljárási szabályok figyelemmel kísérését a tapasztalatok és a bevált módszerek vizsgálata, illetve cseréje által.

(2) Ahol a nemzeti hagyományokkal és a gyakorlattal összhangban áll, a tagállamok bátorítják a szociális partnereket – azok autonómiájának sérelme nélkül –, hogy a megfelelő szinteken megállapodásokat kössenek,

amelyek diszkriminációellenes szabályokat határoznak meg a 3. cikkben említett területeken, amennyiben az ilyen megállapodások a kollektív szerződések hatálya alá tartoznak. Ezek a megállapodások tiszteltetben tartják az ezen irányelvben meghatározott minimumkövetelményeket és a vonatkozó nemzeti végrehajtó intézkedéseket.”

14. cikk

Nem kormányzati szervezetekkel folytatott párbeszéd

„A tagállamok bátorítják a párbeszédet a megfelelő nem kormányzati szervezetekkel, amelyeknek, összhangban a nemzeti joggal és gyakorlattal, jogos érdekében áll a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben való részvétel az 1. cikkben említett okok bármelyike alapján az egyenlő bánásmód elvének előmozdítására tekintettel.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) A Keretirányelv 2. cikkelye új, jelentős fogalmat vezetett be: a közvetett diszkrimináció fogalma kerül meghatározásra (a magyar jogban 2001-ben jelent meg az Mt. 5. §-ának módosításával), amelyre már korábban történt utalás a bírói jogban, de nem létezett annak pontos meghatározása. Ennek jelentőségét az adja, hogy számos olyan eset fordult elő a tagállamokban, amikor egy rendelkezés látszólag független volt a munkavállaló nemétől, ám mégis az egyik nemhez tartozókat érintette aránytalanul hátrányosabb mértékben. Ez a megközelítés az Európai Bíróság gyakorlatában lényegében az eredményt és az „objektíve indokolttságot” együtt vizsgálja. Továbbá igazolni kell, hogy nem fedezhető fel semmiféle oksági kapcsolat az intézkedés és a nemek alapján történő megkülönböztetés között sem. A *Bilka-ügyben*²² az Európai Bíróság továbbfejlesztette az objektíve indokolttság terjedelmét. Ezzel kapcsolatos *Lehozkyiné Kollonay* álláspontja a *Dekker-ügyben*²³, hogy: „[...] a diszkrimináció objektív jellegéből folyik, hogy a jogsértés akkor is megvalósul, ha nincs olyan konkrét személy, akinek a javára a munkáltató diszkriminatív módon járt el, vagy ha az ugyanazon csoporthoz tartozik is, mint a diszkriminált személy.”²⁴

Ehhez kapcsolódik a viktimizációt tiltó rendelkezés is, ahol a jogok védelmét szolgálja a 11. cikkely,²⁵ amelynek lényege a megtorló intézkedések elleni védelem.

2.) A Keretirányelv 5. cikkelye tér ki a fogyatékos emberekre vonatkozó speciális rendelkezésekre. A fogyatékos személyek igényeihez való ésszerű alkalmazkodás azt jelenti, hogy „a munkaadóknak meg kell tenniük a megfelelő és az adott esetben szükséges intézkedéseket, hogy a fogyatékos személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy továbbképzés, kivéve, ha az ilyen intézkedés aránytalanul nagy terhet ró a munkaadóra.” Ezt a terhet nem lehet a jogszabály szerint aránytalanul nagyra tekinteni, ha az adott tagállam fogyatékosügyi politikájának intézkedései ezt kielégítően ellensúlyozzák. Ez a szabály ugyanakkor a közvetett megkülönböztetés gyakorlatát is megnehezíti, hiszen a munkáltató nem hivatkozhat (mindig) arra, hogy a munkakörülmények nem megfelelőek.²⁶ A jogszabály szerint tehát a munkáltató kötelezettsége, hogy a fogyatékos emberek foglalkoztatása során un. ésszerű feltételeket (*reasonable accommodation*) biztosítson. Ez azt jelenti, hogy a munkáltatók kötelesek meghozni azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a fogyatékos-sággal élők számára a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy továbbképzésben való részvétel lehetőségét. A munkahelyek átalakítása érdekében tehát hatékony, és gyakorlati intézkedéseket kell meghozni: a „[...] munkahelyeket a fogyatékosok igényeinek megfelelően alakítsák ki, például az épületek és a munkaeszközök megfelelő átalakításával, a munkaidő beosztásának és a feladatok szétosztásának a fogyatékosok igényeihez igazításával, illetve a képzés vagy beilleszkedés biztosításával”.²⁷ E kötelezettsége alól a munkáltató akkor szabadul, ha az ilyen intézkedés aránytalanul nagy terhet ró rá. A Maastrichti Szociálpolitikai Egyezmény

22 *Bilka-Kaufhaus v. Weber von Hartz* [1986] ECR 1607

23 177/88 [1990] ECR I-3941

24 *Lehozkyiné Kollonay*: Kezdeti lépések a foglalkoztatási diszkrimináció bírósági gyakorlatában, *Fundamentum*, 1998. 4. szám, p. 92

25 „A tagállamok bevezetik nemzeti jogrendszerükbe azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy megóvják az alkalmazottakat az elbocsátástól, illetve a munkáltató egyéb hátrányos intézkedéseitől, amelyeket az egyenlő bánásmód elvének betartását célzó, a vállalkozáson belüli panasztétel vagy bármely jogi eljárás válaszlépéseként tesz.”

26 *Baseline Study*, pp. 14-15

27 *Keretirányelv* [20] pontja

2. cikkelyének (2) bekezdése egyértelművé teszi az állami kötelezettséget: az „*irányelvek nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését*”.

3.) A Keretirányelv 7. cikkelye – összhangban az RSZ 13. cikkelyének (1) bekezdésével – **lehetőséget ad** a tagállamoknak arra, hogy **pozitív és különleges intézkedéseket alkalmazzanak a munkahelyi egészség- és biztonságvédelem, munkahelyi beilleszkedés elősegítése érdekében**. Tehát nem mondja a Keretirányelv, hogy csupán anti-diszkriminációs eszközök léteznek és a pozitív (diszkriminációs) intézkedések (pl. az foglalkoztatási kvóta, vagy a védett munkahelyek) felett eljárt volna az idő. Ezt támasztja alá, hogy az **Európai Tanács 1986-ban egy ajánlásában**²⁸ – igaz ugyan, hogy nagy általánosságban – megerősítette, hogy lehetséges a pozitív intézkedések alkalmazása is.

4.) Központi jelentőségűek a Keretirányelv II. Fejezetében tárgyalt jogorvoslati jogosítványokról szóló szabályai. A **9. cikk** alapján a tagállamoknak garantálniuk kell azt, hogy a sértett a Keretirányelvben biztosított jogaival élni tudjon. Emellett – nyilván az amerikai példát [public action, actio popularis] szem előtt tartva – az érdekvédelmi szervezetek, a sértett személy beleegyezésével, annak védelmével kapcsolatos jogi és/vagy adminisztrációs eljárásokban is részt vehetnek.²⁹

5.) A Keretirányelv **10. cikke** az egyik legfontosabb, a gyakorlati megvalósítást garantáló rendelkezése a **bizonyítási teher megfordításának a követelménye**, amely a nemek közötti diszkrimináció elleni jogalkotás alapján fejlődött ki. A Keretirányelv 10. cikke értelmében az alperesnek kell bizonyítani azt, hogy az egyenlő bánásmód elve nem sérült. Ennek indoka az, hogy az esetek nagy részében csupán az alperes (munkáltató) rendelkezik konkrét adatokkal a bizonyítás terén, ellenkező esetben szinte lehetetlen és reménytelen lenne a felperes helyzete egy per során.

6.) A szociális párbeszéd (13. cikk) és a nem kormányzati szervezetekkel folytatandó párbeszéd (14. cikk) biztosítása szintén kiemelt jelentőségű. Ennek részletezésére a **Madridi nyilatkozat - A befogadó társadalom alapja a diszkrimináció-mentességgel párosuló pozitív cselekvés** című részanyag ad kimerítő állásfoglalást ebben a kérdéskörben

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- 1.) a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mtv.)
- 2.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- 3.) a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.)
- 4.) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv)

Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

A jelenlegi magyar szabályozásra a foglalkoztatás tekintetében: fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény kimondja, hogy: a „*munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását*” (15. § (2) bek.). A miniszteri indokolás is megemlíti, hogy az „*Alkotmány rögzíti a munkához való jogot [...] Továbbá szükséges rögzíteni, a munkáltató adaptációs kötelezettségét is a fogyatékos személy szükségleteinek megfelelően.*”

28 Council Recommendation 86/379

29 Lehoczkyné Kollonay kutatásai alapján kijelenti, hogy az egyesült államokbeli antidiszkriminációs törvény (Civil Rights Act, 1964) 706. § g) pontja előírja a munkáltató alkalmazási kötelezettségének, valamint elmaradt munkabér, illetve károk megtérítésének kötelezettségét lehetőségként, még akkor is, ha a munkáltató nem volt rosszhiszemű. Lehoczkyné Kollonay (Kezdeti lépések), p. 93

Az Ebtv új, általános érvényű fogalom-meghatározásokat nyújt a jogalkalmazók számára a Keretirány átültetésével. Ezek a következők röviden: tiltja a különböző megkülönböztetési formákat, de ezen belül – a Keretirányelvnek megfelelően – két fő kategóriát jelöl meg:

megkülönbözteti a közvetlen és a közvetett diszkriminációt.³⁰ Az egyenlő bánásmód követelménye során a hátrányos megkülönböztetésre adott utasítás, a zaklatás, a szegregáció, valamint a megtorlás tilalmát is előírja.³¹ A foglalkoztatásban érvényesítendő egyenlő bánásmód biztosítása érdekében a törvény szabályozza az egyenlő bánásmód követelményének munkavállalással összefüggő eseteit is. Kiemelendő jelentőségűek a munkához való hozzáféréssel, és különösen a nyilvános álláshirdetésekkel kapcsolatos szabályok.³² Újszerű elem, hogy a magyar jogrendszerben a diszkrimináció elleni küzdelemben eddig még ismeretlennek tartott garanciális intézmény, a bizonyítási teher megfordítása is megjelent ebben a törvényben. Ez azt jelenti, hogy a hagyományosan a felperesre telepített bizonyítási teher kötelezettségét *megfordítja*, akkor, ha valószínűsíthető az alperes részéről a jogsérvetés megtörténte.³³

30 „8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, melynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
- b) faji hovatartozása,
- c) bőrszíne,
- d) nemzetisége,
- e) nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása,
- f) anyanyelve,
- g) fogyatékosága,
- h) egészségi állapota,
- i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- j) politikai vagy más véleménye,
- k) családi állapota,
- l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
- m) szexuális irányultsága,
- n) nemi identitása,
- o) életkora,
- p) társadalmi származása,
- q) vagyoni helyzete,
- r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- s) érdekképviselőhez való tartozása,
- t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

9. § Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz.”

31 10. §

32 „21. § Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a) a munkához való hozzáféréssel, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételt, az alkalmazási feltételekben;
- b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- c) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- f) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munkabér megállapításában és biztosításában;
- g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- h) az előmeneteli rendszerben;
- i) a kártérítési, valamint a fegyelmi felelősség érvényesítése során.

22. § Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését

- a) a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés,
- b) a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

33 Ez az intézmény nem alkalmazható a büntető eljárásokban, illetve azon eljárásokban, ahol a tényállás feltárását jogszabály valamely hatóság feladatává teszi.

A személyes fellépés lehetővé tétele mellett a törvény intézményesíti a közérdekű igényérvényesítést, már a Fot.-ban ismert is eszközt. Eszerint a hátrányos megkülönböztetést szenvedett csoport nevében a hatáskörrel rendelkező állami, illetve a társadalmi érdek-képviselői szervezetek jogosultak fellépni.³⁴

A Fot.-hoz, illetve az Országos Fogyatékosügyi Programhoz hasonlóan egy un. Országos Esélyegyenlőségi Program megalkotását is előírja a törvény, amelynek célja a hátrányos megkülönböztetés gyakorlatának áttekintése és olyan külön intézkedések meghatározása, amelyek az esélyegyenlőség országos szintű biztosítását segítik elő. Az Ebtv 63. § (5) bekezdése helyi esélyegyenlőségi program megalkotását írja elő:

„(5) A települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programot fogadhat el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését; a települési önkormányzat a tárgyévet követő év június 30-ig ütemtervezetjesítéséről éves jelentést fogad el.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás áttünetése a magyar jogi szabályozásba)

A magyar szabályozás sajátossága, hogy nem egy törvényben kerültek a Keretirányelvben meghatározott előírások, hanem térben és időben elkülönültek azok megalkotásra. Időben elkülönülten, mert a Keretirányelv elfogadását megelőzően a magyar jog (Fot.) számos területen már megelőzte az EU-s jogszabály egyes előírásait, másfelől több törvényben (Mtv, Ebtv) kerültek ezek a jogok, kötelezettségek rögzítésre. A Munka Törvénykönyve 5. §-a tiltja a diszkriminációt,³⁵ s ezen belül a 2000/78/EK irányelvnek való megfelelés érdekében megfogalmazta a munkavállalók hátrányos megkülönböztetésének tilalma helyett az egyenlő bánásmód követelményét. Az EU szerint Magyarország azon kevés EU tagállamok egyike, aki átvette, megfelelően áttünette a szabályozást.

d.) A vonatkozó Európai unió jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Helyi esélyegyenlőségi program megalkotásának követelménye áll fenn az önkormányzatok számára.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mutassa be a helyi esélyegyenlőségi program megalkotását, annak módját és a Keretirányelv alapján született (megfelelő) magyar jogszabályok alkalmazásának gyakorlatát.

34 „19. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosultnak kell bizonyítania, hogy
a) a jogsérelmet szenvedő személyt vagy csoportot hátrány érte, és
b) a jogsérelmet szenvedő személy vagy csoport a jogsértéskor - ténylegesen vagy a jogsértő feltételezése szerint - rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal.
(2) Az (1) bekezdésben foglaltak bizonyítása esetén a másik felet terheli annak bizonyítása, hogy
a) megtartotta, vagy
b) az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét.”

35 „(1) A munkaviszonnyal kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.
(2) Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit megfelelően orvosolni kell, amely nem járhat más munkavállaló jogainak megsértésével, illetve csorbításával.”

V. Kommunikációra vonatkozó szabályok

15.) Az Európai Parlament és a Tanács 1999/5/EK irányelve a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről, valamint a megfelelőségük kölcsönös elismeréséről

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1999L0005:20031120:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

DIRECTIVE 1999/5/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 9 MARCH 1999 ON RADIO EQUIPMENT AND TELECOMMUNICATIONS TERMINAL EQUIPMENT AND THE MUTUAL RECOGNITION OF THEIR CONFORMITY

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK: 1.) (15) PONT

„{...} mivel a távközlés fontos az európai lakosság számottevő és növekvő részét képező, fogyatékkal élő emberek jóléte és foglalkoztatása szempontjából; mivel a rádióberendezéseket és a távközlő végberendezéseket ezért a megfelelő esetekben úgy kell megtervezni, hogy azokat a fogyatékkal élő emberek átalakítás nélkül vagy kis átalakítással tudják használni”

2. (19) pont

„{...} mivel ezért lehetővé kell tenni a felhasználók magánéletére vonatkozó sajátos alapvető követelmények, a fogyatékkal élő felhasználók számára funkciók, segélyhívó szolgálatok számára funkciók, illetve a csalás megelőzésére szolgáló funkciók meghatározását és hozzáadását;”

3.) 3. cikk

Alapvető követelmények

„(3) A 15. cikkben szabályozott eljárásnak megfelelően a Bizottság határozhat arról, hogy egyes berendezéscsoportba tartozó készülékeket vagy egyes készüléktípusokat úgy kell kialakítani, hogy:
{...}

f) olyan jellemzőket támogassanak, amelyek megkönnyítik a fogyatékkal élők általi használatukat.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A jogszabály a bevezetőben kifejezetten és kiemelten említi a fogyatékosággal élő személyek igényeinek a figyelembe vételét. Elsősorban a termékek, illetve a szolgáltatások tervezésénél, valamint azok biztonságos nyújtásával kapcsolatosan állapított meg követelményeket a Bizottság számára adva jogosítványokat. Az irányelv azonban sajnos csak opcionális követelményként tünteti fel azt, hogy a távközlő termináloknak meg kell felelni a fogyatékos emberek igényeinek.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

1.) az egyetemes hírközlésről szóló 2003. C. törvény (Eht)

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) Eht 188. § - Értelmező rendelkezések

„86. Nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás (telefon szolgáltatás): olyan, bárki számára rendelkezésre álló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amely belföldi vagy nemzetközi számozási terven alapuló hívásirányítással lehetővé

teszi belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását, valamint minden esetben a segélyhívó szolgáltatások és - a körülményektől függően - egyéb szolgáltatások (többek között kezelői szolgáltatások, tudakozó, előfizetői névjegyzék és nyilvános telefonállomás, emelt díjas szolgáltatások, a fogyatékkal élő előfizetők részére nyújtott szolgáltatások, illetve földrajzi elhelyezkedéstől független szolgáltatások) elérését.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A magyar jogszabály csak az értelmező rendelkezéseknél ad útmutatást és nem kifejezetten említi a fogyatékossgal élőket, annak ellenére, hogy a „bárki” kategóriába természetesen bele kell esniük a fogyatékkal élő személyek köre is. Megítélésünk szerint szükséges lenne egy konkrétabb és hatékonyabb szabályozásra, az EU-s normánál pontosabb – ugyanakkor a már meglévő magyar hatályos jogszabályokkal és az egyenlő esélyű hozzáféréssel összhangban lévő – magyar norma megalkotására. (A hazai szabályozás lehet szigorúbb, mint az EU-s szabályozás.)

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Megítélésünk szerint szükséges lehet.

e..) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Felül lehet vizsgálni a helyi akadálymentesítési gyakorlatot a helyi hírközlési szolgáltatók esetében.

16.) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról (Keretirányelv)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:29:32002L0021:HU:PDF>

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése magyarul (angolul)

DIRECTIVE 2002/21/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 7 MARCH 2002 ON A COMMON REGULATORY FRAMEWORK FOR ELECTRONIC COMMUNICATIONS NETWORKS AND SERVICES (FRAMEWORK DIRECTIVE)

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az irányelv előírja, hogy a szabályozó hatóságok ösztönözzék a hálózatüzemeltetők és a végberendezés-gyártók közötti együttműködést a fogyatékos felhasználók érdekében.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) (8) pont

"[...] Fontos, hogy a szabályozó hatóságok ösztönözzék a fogyatékkal élő felhasználók elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében a hálózatüzemeltetők és a végberendezés-gyártók közötti együttműködést."

2.) 8. cikk

Ágazatpolitikai célok és szabályozási elvek

„(2) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következők révén mozdítják elő a versenyt az elektronikus hírközlő hálózatok, az elektronikus hírközlési szolgáltatások, a kapcsolódó eszközök és szolgáltatások nyújtása terén:
a) biztosítják, hogy a felhasználók, köztük a fogyatékkal élő felhasználók a választék, az ár és a minőség tekintetében maximális előnyhöz jussanak;”

„(4) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következők révén mozdítják elő az Európai Unió polgárainak érdekeit:

{...}

e) kielégítik meghatározott társadalmi csoportok – különösen a fogyatékkal élő felhasználók – igényeit; és”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A jogszabály kifejezetten és kiemelten említi a fogyatékosággal élő személyek igényeinek a figyelembe vételét. Elsősorban a termékek, illetve a szolgáltatások tervezésénél, valamint azok biztonságos nyújtásával kapcsolatosan állapított meg követelményeket.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- az egyetemes hírközlésről szóló 2003. C. törvény (Eht)
- a szociálisan rászorult előfizetők részére az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás igénybevételéhez nyújtható támogatásra vonatkozó szabályokról szóló 19/2004. (VI. 12.) IHM rendelet (amelyet a 14/2008. (VII. 24.) KHEM rendelet hatályon kívül helyezett, hatálytalan: 2008. július 1.-től.)

**Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)**

1.-2.) Eht 118. §

„(1) Az egyetemes szolgáltató köteles biztosítani, hogy az előfizető - a szolgáltatóhoz intézett kéressel - térítésmentesen letilthasson meghatározott típusú, vagy meghatározott típusú számokra kezdeményezett kimenő hívásokat.”
{...}

„(3) Jogszabályban meghatározott (alacsony jövedelmű, illetve fogyatékkal élő) előfizetők részére a központi költségvetés terhére támogatás nyújtható az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás igénybevételéhez. A támogatás igénybevételének feltételeit külön jogszabály határozza meg.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az Európai Bizottság bírálta a korábbi szabályozásnak az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó szabályozását, mert nem rászorultság alapján tette hozzáférhetővé az iparági keresztfinanszírozásból – nem EU-konform módon – támogatott díjcsomagot az előfizetők számára, ezzel indokolatlan többletterheket is ró az ágazatra. A törvény leválasztja a rászorultak támogatásának kérdését az egyetemes szolgáltatásról, így a fogyatékkal élők és a szociálisan rászorultak külön jogszabályban meghatározott formában kapnak támogatást az egyetemes szolgáltatás igénybevételéhez, amelynek forrását nem az iparági keresztfinanszírozás, hanem a költségvetés biztosítja a frekvenciahasználati díjból történő átcsoportosítás révén.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Vizsgálandó, hogy a 2008 júniusában hatályon kívül helyezett IHM-es rendeletben foglalt szabályozási célok a továbbiak hol és hogyan valósulnak meg.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns.

17.) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/22/EK irányelve az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról (Egyetemes szolgáltatási irányelv)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:29:32002L0022:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

DIRECTIVE 2002/22/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 7 MARCH 2002 ON UNIVERSAL SERVICE AND USERS' RIGHTS RELATING TO ELECTRONIC COMMUNICATIONS NETWORKS AND SERVICES (UNIVERSAL SERVICE DIRECTIVE)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az irányelv alapján az egyetemes szolgáltatás keretében alapvető követelmény, hogy a felhasználóknak - kérelemre - megfizethető áron, megfelelő minőségű hozzáférést biztosító csatlakozást kell biztosítani a helyhez kötött (vezetékes) nyilvános telefonhálózatokhoz.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) (7) pont

„A tagállamoknak továbbra is gondoskodniuk kell arról, hogy területükön a II. fejezetben meghatározott szolgáltatások - a végfelhasználó földrajzi elhelyezkedésére tekintet nélkül - meghatározott minőségben és az adott nemzeti feltételekhez képest megfizethető áron minden végfelhasználó számára rendelkezésre álljanak. Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekkel összefüggésben és a nemzeti feltételeknek megfelelően, a tagállamok egyedi intézkedéseket hozhatnak azzal a céllal, hogy biztosítsák a vidéken vagy földrajzilag elszigetelt területeken élő fogyasztók részére a II. fejezetben meghatározott szolgáltatásokhoz való hozzáférést, e szolgáltatások megfizethetőségét, valamint az e szolgáltatásokhoz azonos feltételek melletti hozzáférést különösen az idősek, a fogyatékkal élők és a különleges szociális helyzetűek számára. Az ilyen intézkedések között szerepelhetnek a különleges szociális helyzetű fogyasztókat közvetlenül megcélzó intézkedések, amelyek meghatározott fogyasztóknak támogatást nyújtanak, például egyedi kérelmek elbírálását követően hozott olyan egyedi intézkedések révén, mint például a tartozáselengedés.”

2.) (13) pont

„A tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell tenniük annak garantálására, hogy a fogyatékkal élő felhasználók és a különleges szociális helyzetű felhasználók hozzáférjenek minden helyhez kötött, nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatáshoz és az számukra megfizethető legyen. A fogyatékkal élő felhasználókra vonatkozó konkrét intézkedések között szükség szerint szerepelhet a számukra hozzáférhető nyilvános telefonállomások, nyilvános szöveg megjelenítő telefonok rendelkezésre bocsátása, illetve ezzel egyenértékű intézkedések a siket vagy beszéd fogyatékos emberek számára, továbbá olyan szolgáltatások ingyenes nyújtása látássérült - vak vagy gyengénlátó - személyek számára, mint a tudakozószolgálat, illetve ezzel egyenértékű intézkedések, és kérésre a vak vagy csökkent látó emberek számára a részletes számlák alternatív formában történő rendelkezésre bocsátása. Külön intézkedések megtételére lehet szükség továbbá ahhoz, hogy a fogyatékkal élő felhasználók és a különleges szociális helyzetű felhasználók számára biztosított legyen a „112” segélyhívó szolgálathoz való hozzáférés, továbbá, hogy nekik is hasonló lehetőségük nyíljon a különböző üzemeltetők vagy szolgáltatók közötti választásra, mint más fogyasztóknak. Paraméterek széles körére vonatkozóan születtek szolgáltatásminőségi szabványok azért, hogy értékelhető legyen az előfizetők által igénybe vett szolgáltatások minősége és az, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítésére kijelölt vállalkozások milyen teljesítményt érnek el az e szabványoknak való megfelelés terén. Szolgáltatásminőségi szabványok fogyatékkal élő felhasználók tekintetében még nem léteznek. Ki kell dolgozni a fogyatékkal élő felhasználókra vonatkozó teljesítményszabványokat és a vonatkozó paramétereket, ezekről pedig ezen irányelv 11. cikke rendelkezik. Ezen túlmenően a nemzeti szabályozó hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy - ha és amennyiben szolgáltatásminőségi szabványok és paraméterek kidolgozására kerül sor - a szolgáltatásminőség terén elért teljesítmény adatainak közzétételét

megköveteljük. Az egyetemes szolgáltatás nyújtója nem tehet olyan intézkedést, amellyel megfosztja a felhasználókat attól, hogy mind az általa az egyetemes szolgáltatás részeként nyújtott szolgáltatások, mind a különböző üzemeltetők, illetve szolgáltatók által kínált szolgáltatások előnyeiből egyszerre részesüljenek.”

3.) 43. pont

Jelenleg a tagállamok bizonyos továbbítási kötelezettségeket rónak a rádió- és televízióműsorok nyilvánosság számára történő közvetítését végző hálózatokra. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a joghatóságuk alá tartozó vállalkozások számára arányos kötelezettségeket állapítsanak meg, jogos közrendi megfontolások alapján, de e kötelezettségeket csak akkor lehet megállapítani, ha ezek a tagállamok által a közösségi jognak megfelelően, egyértelműen meghatározott általános célok eléréséhez szükségesek, továbbá e kötelezettségeknek arányosaknak és átláthatóknak kell lenniük, valamint e kötelezettségeket rendszeres felülvizsgálatnak kell alávetni. A tagállamok által bevezetett továbbítási kötelezettségeknek ésszerűeknek kell lenniük, azaz egyértelműen meghatározott általános érdekű célok tükrében arányosaknak és átláthatóknak kell lenniük, és ezekhez szükség szerint az arányos díjazással kapcsolatos rendelkezés is fűzhető. Az ilyen továbbítási kötelezettségek között szerepelhet a kifejezetten a fogyasztékkal élő felhasználók megfelelő hozzáféréseinek lehetővé tételére irányuló szolgáltatások továbbítása.

4.) 2. cikk

Fogalommeghatározások

„c.) „nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatás”: a nemzeti, illetve nemzetközi telefonszámozási tervben szereplő szám vagy számok segítségével, belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezése és fogadása, valamint segélyhívó szolgálatokhoz való hozzáférés céljából a nagyközönség rendelkezésére álló szolgáltatás, amely ezek mellett szükség szerint a következő szolgáltatások közül egyet vagy többet is tartalmazhat: a kezelői szolgálat szolgáltatása, tudakozószolgálat szolgáltatása, telefonkönyvek, nyilvános telefonállomások rendelkezésre bocsátása, szolgáltatás nyújtása különleges feltételekkel, különleges lehetőségek biztosítása fogyasztékkal élő vagy különleges szociális helyzetű ügyfeleknek és/vagy nemföldrajzi szolgáltatások nyújtása;”

5.) 6. cikk

Nyilvános telefonállomások

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok a vállalkozások számára kötelezettségeket állapíthassanak meg annak biztosítása érdekében, hogy a végfelhasználók olyan ésszerű igényeinek kielégítésére, amelyek a földrajzi lefedettségre, a telefonok számára, az ilyen telefonok fogyasztékkal élő felhasználók számára biztosított hozzáférhetőségére és a szolgáltatások minőségére vonatkoznak, nyilvános telefonállomások álljanak rendelkezésre.”

6.) 7. cikk

Különleges intézkedések fogyasztékkal élő felhasználók javára

„(1) A tagállamok szükség szerint egyedi intézkedéseket tesznek a fogyasztékkal élő végfelhasználók javára annak érdekében, hogy biztosítsák a nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatások - így a segélyhívó szolgálatok, tudakozószolgálatok és telefonkönyvek - hozzáférhetőségét és megfizethetőségét, oly módon, hogy ez a hozzáférés a többi végfelhasználó számára biztosított hozzáféréssel egyenértékű legyen.

(2) A tagállamok egyedi intézkedéseket tehetnek a nemzeti feltételek tükrében annak biztosítására, hogy a fogyasztékkal élő végfelhasználók is élhessenek a végfelhasználók többségének rendelkezésére álló, vállalkozások és szolgáltatók közötti választási lehetőséggel.”

7.) 11. cikk

A kijelölt vállalkozások szolgáltatásainak minősége

„(2) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között további szolgáltatásminőségi szabványokat is meghatározhatnak - már kidolgozott megfelelő paraméterek megléte esetén - annak értékelésére vonatkozóan, hogy milyen a vállalkozások teljesítménye a fogyasztékkal élő végfelhasználók és a fogyasztékkal élő fogyasztók számára történő

szolgáltatásnyújtás terén. A nemzeti szabályozó hatóságok gondoskodnak arról, hogy a vállalkozások e paraméterekkel kapcsolatos teljesítményére vonatkozó tájékoztató közzététele is megtörténjen, és ezt a nemzeti szabályozó hatóság is megkapja.”

8.) 33. cikk

Konzultáció az érdekelt felekkel

„(1) A tagállamok szükség szerint gondoskodnak arról, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok vegyék figyelembe a végfelhasználók és a fogyasztók (beleértve különösen a fogyatékkal élő felhasználókat), a gyártók, az elektronikus hírközlő hálózatokat és/vagy elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások álláspontját a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó valamennyi végfelhasználói és fogyasztói joggal kapcsolatos kérdésben, különösen abban az esetben, ha ezek jelentős hatást gyakorolnak a piacra.

(2) Az érdekelt felek szükség szerint - a nemzeti szabályozó hatóságok iránymutatása alapján - a fogyasztókat, felhasználói csoportokat és szolgáltatókat érintő mechanizmusokat alakíthatnak ki a szolgáltatásnyújtás általános minőségének javítására, többek között magatartási kódexek és üzemeltetési szabványok kidolgozása és alkalmazásuk figyelemmel kísérése révén.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az irányelv bevezető rendelkezéseinél rögzíti, hogy meghatározott minőségben és az adott nemzeti feltételekhez képest megfizethető áron minden végfelhasználó számára rendelkezésre álljanak bizonyos szolgáltatások, amelyekhez azonos feltételek melletti hozzáférést kell biztosítani, különösen az idősek, a fogyatékkal élők és a különleges szociális helyzetűek számára. Az ilyen intézkedések között szerepelhetnek a különleges szociális helyzetű fogyasztókat közvetlenül megcélzó intézkedések, amelyek meghatározott fogyasztóknak támogatást nyújtanak. A fogyatékkal élő felhasználókra vonatkozó konkrét intézkedések között szükség szerint szerepelhet a számukra hozzáférhető nyilvános telefonállomások, nyilvános szövegmegjelenítő telefonok rendelkezésre bocsátása, illetve ezzel egyenértékű intézkedések a siket vagy beszéd fogyatékos emberek számára, továbbá olyan szolgáltatások ingyenes nyújtása látássérült - vak vagy gyengénlátó - személyek számára, mint a tudakozószolgálat, illetve ezzel egyenértékű intézkedések, és kérésre a vak vagy csökkentlátó emberek számára a részletes számlák alternatív formában történő rendelkezésre bocsátása. Külön intézkedések megtételét írja elő az irányelv ahhoz, hogy a fogyatékos felhasználók és a különleges szociális helyzetű felhasználók számára biztosított legyen a „112” segélyhívó szolgálathoz való hozzáférés. Ezen felül az irányelv alapján a fogyatékos emberek számára is biztosítani kell, hogy számukra is hasonló lehetőség nyíljon a különböző üzemeltetők vagy szolgáltatók közötti választásra, mint más fogyasztóknak. Ki kell dolgozni a fogyatékkal élő felhasználókra vonatkozó teljesítmény-szabványokat és a vonatkozó paramétereket, ezekről pedig ezen irányelv 11. cikke rendelkezik. Kiemelten kezelik az érdekegyeztetés fontosságát is.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- az egyetemes hírközlésről szóló 2003. C. törvény (Eht)
- a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény

***Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)***

1.) (7) pont

A tagállamok hozhatnak egyedi intézkedéseket a hozzáférés tekintetében a fogyatékosággal élő emberek életminőségének javítása, megőrzése érdekében. Az egyetemes hírközlésről szóló 2003. C. törvény (Eht) több helyen is foglalkozik ezzel, ezek részletesebb tárgyalását lásd alább:

A törvény céljainál ugyanakkor kifejezetten kiemeli ezt az általános célt.

„2. §

A törvény céljai és alapelvei:

{...}

d) meghatározott társadalmi csoportok, különösen a fogyatékkal élő és az alacsony jövedelmű felhasználók igényeinek fokozott figyelembevételére;”

2.) (13) pont

Az Eht 80. §-a részletezi a berendezések használatával kapcsolatos követelményeket:

„[3] Egyes - külön jogszabályban meghatározott - osztályokba tartozó rádióberendezések, illetve elektronikus hírközlő végberendezések tekintetében az alábbiakban felsorolt további egy vagy több követelmény is előírható. E követelmények szerint az adott berendezésnek alkalmasnak kell lennie:

{...}

f) a fogyatékkal élő személyek általi használatra.”

Az Eht 117. § részletezi a nyilvános telefonállomásokkal kapcsolatos rendelkezéseket, követelményeket:

„Az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás körébe a következő megfizethető díjú szolgáltatás elemek tartoznak:”

{...}

„b) ezer lakosonként, illetve ennél kisebb lélekszámú településenként egy darab nyilvános telefonállomás működtetése, továbbá a kötelezően létesített nyilvános telefonállomások legalább 3%-a hallás-, illetőleg mozgáskorlátozottak által is használható kialakítással;

c) országos belföldi tudakozó nyújtása;

d) előfizetői névjegyzék elérhetővé tétele.”

A szolgáltatásminőségi szabványokkal kapcsolatosan részletesebben az Eht. nem rendelkezik. Annak ellenére, hogy ki kell dolgozni az irányelv alapján a fogyatékkal élő felhasználókra vonatkozó teljesítményszabványokat és a vonatkozó paramétereket (11. cikk), nincs információ erre nézve.

3.) 43. pont

A szabályozással kapcsolatos kedvezmény alapja a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 81. §-a, amely szerint mentes az üzemben tartási díj fizetése alól:

„81. § (1)

{...}

„d) a hadirokkant és hadiözvegy,

e) a súlyosan látás- vagy hallássérült, az I. és II. csoportbeli rokkant.”

4.) 2. cikk

Fogalommeghatározások

Eht. 188. § (értelmező rendelkezések) 86. pontja:

„86. Nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás (telefon szolgáltatás): olyan, bárki számára rendelkezésre álló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amely belföldi vagy nemzetközi számozási terven alapuló hívásirányítással lehetővé teszi belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását, valamint minden esetben a segélyhívó szolgáltatások és - a körülményektől függően - egyéb szolgáltatások (többek között kezelői szolgáltatások, tudakozó, előfizetői névjegyzék és nyilvános telefonállomás, emelt díjas szolgáltatások, a fogyatékkal élő előfizetők részére nyújtott szolgáltatások, illetve földrajzi elhelyezkedéstől független szolgáltatások) elérését.”

5.) 6. cikk

Nyilvános telefonállomások

Az Eht. 117. §-a meghatározza a területi és minőségi követelményeket a hozzáférés tekintetében:

„Az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás körébe a következő megfizethető díjú szolgáltatáselemek tartoznak:”

{...}

..b) ezer lakosonként, illetve ennél kisebb lélekszámú településenként egy darab nyilvános telefonállomás működtetése, továbbá a kötelezően létesített nyilvános telefonállomások legalább 3%-a hallás-, illetőleg mozgáskorlátozottak által is használható kialakítással;

c) országos belföldi tudakozó nyújtása;

d) előfizetői névjegyzék elérhetővé tétele.”

6.) 7. cikk

Különleges intézkedések fogyatékkal élő felhasználók javára

Az Eht. 118. §-a rendelkezik az un. egyedi intézkedések vonatkozásában:

„[3] Jogszámban meghatározott (alacsony jövedelmű, illetve fogyatékkal élő) előfizetők részére a központi költségvetés terhére támogatás nyújtható az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás igénybevételéhez. A támogatás igénybevételének feltételeit külön jogszabály határozza meg.”

Ennek ellenére a szociálisan rászorult előfizetők részére az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás igénybevételéhez nyújtható támogatásra vonatkozó szabályokról szóló 19/2004. (VI. 12.) IHM rendelet már nem hatályos. (A 14/2008. (VII. 24.) KHEM rendelet helyezett hatályon kívül, hatálytalan: 2008. július 1.-től.)

7.) 11. cikk

A kijelölt vállalkozások szolgáltatásainak minősége

Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre információ.

8.) 33. cikk

Konzultáció az érdekelt felekkel

Az Eht. külön intézményt, un. Hírközlési Fogyasztói Jogok Képviselőjét alkotta meg, saját eljárásrenddel (126. § {3}-{9}), aki garantálja az irányelvben megfogalmazott követelményeket a fogyatékos emberek érdekeinek védelmében.

„126. § (1) A Hírközlési Fogyasztói Jogok Képviselője (a továbbiakban: képviselő) a hatóság köztisztviselője.

(2) A képviselőhöz bejelentéssel élhet bármely előfizető, felhasználó, továbbá a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó társadalmi szervezet, amennyiben megítélése szerint valamely szolgáltató, forgalomba hozó vagy forgalmazó tevékenysége, szolgáltatása, terméke, eljárása, ennek során hozott intézkedése, illetőleg valamely intézkedése elmulasztása következtében az előfizetőt, illetve a felhasználót az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályban vagy az előfizetői szerződésben meghatározott jogaival összefüggésben sérelem érte, vagy ennek közvetlen veszélye áll fenn.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Megítélésünk szerint az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet, illetve az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) szabályozása felülvizsgálatra szorulhat, figyelemmel az elektronikus számlákkal kapcsolatos lehetőségekre, illetve a fogyatékos emberek érdekében.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Az on-line tudakozók nem tűnnek akadálymentesítetteknek, továbbá ki kell dolgozni az irányelv 11. cikke alapján a fogyatékkal élő felhasználókra vonatkozó teljesítményszabványokat és a vonatkozó paramétereiket.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Az ezer lakosonként, illetve ennél kisebb lélekszámú településenként meg kellene vizsgálni, hogy legalább egy darab nyilvános telefonállomás működtetése megtörténik, továbbá a kötelezően létesített nyilvános telefonállomások legalább 3%-a hallás-, illetőleg mozgáskorlátozottak által is használhatók-e.

18.) European Parliament resolution on the Commission communication eEurope 2002: Accessibility of Public Web Sites and their Content

http://www.europarl.europa.eu/omk/omnsapir.so/pv2?PRG=DOCPV&APP=PV2&LANGUE=EN&S-DOCTA=18&TXTLST=1&POS=1&Type_Doc=RESOL&TPV=DEF&DATE=130602&PrgPrev=PRG@TITRE%257CAPP@PV2%257CTYPEF@TITRE%257CYEAR@02%257CFind@web%2520%257CFILE@BIB-LI002%257CPLAGE@1&TYPEF=TITRE&NUMB=1&DATEF=020613

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

EUROPEAN PARLIAMENT RESOLUTION ON THE COMMISSION COMMUNICATION EEUROPE 2002: ACCESSIBILITY OF PUBLIC WEB SITES AND THEIR CONTENT (COM(2001) 529 - C5-0074/2002 - 2002/2032(COS))

(nincs hivatalos magyar fordítás)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az Európai Bizottság a 4. Kutatási Keretprogram (1994-1998) keretében (Telematics Applications Programme (TAP)) részben megfinanszírozta az un. Web Accessibility Guidelines ((WCAG) internet akadálymentesítési útmutató)³⁶ létrejöttét. A 2001-ben kiadott Európai Bizottsági Közlemény ennek az útmutatónak az elfogadását, elfogadtatását célozta. Az Európai Parlament ezt a közleményt véleményezte. Az Európai Parlament összességében a Bizottság álláspontját támogatta, az alábbi kiegészítésekkel.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

- 1.) 3. Recognises that efficient initiatives have been promoted and financed at European level to promote the access of disadvantaged categories of citizens to the information society, such as TIDE, and in the framework of the Fourth and the Fifth framework research and technological development programmes;
- 2.) 4. Considers that the WAI initiative, which is voluntary in nature, should be strengthened to require, on a mandatory basis, all public websites of the EU institutions and the Member States to be fully accessible to disabled persons by 2003, which is the European Year of Disabled people; furthermore, calls on the EU institutions and the Member States to comply with the authoring tools accessibility guidelines (ATAG) 1.0 by 2003 as well, in order to ensure that disabled people can read webpages and also to enable them to manage the content of the webpages (content management);
- 3.) 5. Considers that translations authorised by the W3C should be made available in the languages of all Member States as soon as possible (coordinated by W3C, possibly with the help of the translation services of the EU and experts from different Member States);
- 4.) 13. Recalls that the availability of the special hard- and software and the compatibility of information with the hard- and software (accessibility requirements) are not the only conditions for access for the disabled and elderly: the skills of the user are of vital importance; therefore the information should be structured in such a way as to be user-friendly, particularly for those who are not familiar with IT; information on social services for disabled children could, for example, be broken down by age category; emphasises the desirability of training for people who offer information to people with cognitive disabilities, in order to enable them to deal with the characteristics of the internet and what it can do and what it cannot;
- 5.) 15. Asks the Commission and the Member States to work in partnership with manufacturers to encourage the development and marketing of equipment that facilitates simple and cheap home internet access for people with disabilities;

36 World Wide Web Consortium/Web Accessibility Initiative (W3C/WAI) Web Content Accessibility Guidelines version 1.0 (WCAG 1.0) [or WAI/W3C WCAG 1.0].

- 6.) 19. Notes that producer-dependent solutions in specific cases can lead to accessibility problems; the public content should be saved and made available on a universally accessible data format; i.e. (X)HTML and XML; as other 'standards', - such as DHTML, - are only acceptable if a web site is available in at least these formats in their pure form, like (X)HTML or XML as such;
- 7.) 23. Calls on governments to make more effort to make disabled people aware of the benefits of getting online, and to encourage higher take-up of the internet amongst people with disabilities by making grants available for technology, training and support;
- 8.) 27. Recalls that European institutions and the governments in the Member States have a public responsibility and calls on them to make their web sites accessible to elderly and disabled people and to buy accessible software only, thus giving an example to all other public institutions and the rest of society;
- 9.) 28. Notes that the Member States and other public bodies can specify compliance with accessibility guidelines in tenders for products or services;
- 10.) 30. Considers that the public procurement policies of the EU must make accessibility for persons with disabilities mandatory, as this would have a major influence on promoting accessible information communication technology;
- 11.) 31. Stresses the fact that, for websites to be accessible, it is essential that they are double-A compliant, that priority 2 of the WAI guidelines must be fully implemented;
- 12.) 33. Calls on the Commission to inform the European Parliament about the progress made by the Member States and European institutions in applying 'the guidelines' by the end of 2002;

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az Európai Parlament határozata a Bizottság álláspontját erősíti meg, továbbcizellálva a konkrét javaslatokat, ajánlásokat. A határozat több területen is innovatív.

- 1.) 3. pontban az EP konkretizálta a finanszírozási forrásokat (TIDE, 5-6 kutatási keretprogramok).
- 2.) 4. pontban az EP megfontolásra érdemesnek tartotta, hogy a WAI kezdeményezés kötelező legyen annak érdekében, hogy 2003 végéig valamennyi nyilvános (köz)honlap akadálymentes legyen mind EU, mind tagállami szinten, külön specifikáció meghatározással együtt.
- 3.) 5. pontban az EP a W3C útmutató lefordítása előtt álló akadályok lebontásáért kezdeményezte, hogy az EU fordítószolgálatának a segítségét igénybe vehesse a W3C szervezete.
- 4.) 13. pontban az EP azt hangsúlyozta, hogy a hozzáférhető technológia nem csak a fogyatékossgal élő és idősek számára jelent hozzáférést, hanem egyben egy fogyasztóbarát technológiát is jelent.
- 5.) 15. pontban az EP felkérte az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek közre az olcsó és egyszerű internet-hozzáférés elérése érdekében a gyártókkal és a kereskedőkkel együtt.
- 6.) 19. pontban az EP javasolta, hogy a nyilvános (köz)honlapok tartalmát (elmentett formában) tegyék hozzáférhetővé akadálymentes formákban is ((X)HTML, XML, DHTML).
- 7.) 23. pontban az EP felhívta a kormányzatok figyelmét, hogy tájékoztassák a fogyatékos embereket a internet hasznosságáról, támogatva őket mind a technikai felszereltségben, képzésben.
- 8.) 27. pontban az EP kifejezetten javasolja a kormányzatok számára a hozzáférhetőséget biztosító szoftverek vásárlását, jó példát mutatva.
- 9.) 28. pontban a 27. pontban foglaltakon túlmenően az EP javasolja, hogy ezt a közbeszerzések terén is érvényesítsék.
- 10.) 30. pontban az EP megállapítja, hogy az EU közbeszerzési politikáknál legyen kötelező a fogyatékossgal élő emberek hozzáférhetősége, amely egy jelentős eszköz lehet az akadálymentes információs társadalom számára.
- 11.) 31. pontban az EP specifikációt is meghatároz: dupla A jelzésű honlapok szükségesek az akadálymentesítéshez. (WAI útmutató 2. számú prioritása.)
- 12.) 33. pontban az EP felszólította a tagállamokat, hogy 2002 végéig alkalmazzák az útmutatót.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EU-s norma nem jogszabály, hanem (un. puha) jogi norma (parlamentari határozat), amely csak az Európai Parlamentre nézve kötelező és az sem kikényszeríthetően megfogalmazott álláspontot tartalmaz. A Magyar Országgyűlés csak 2008 végén hozott határozatot érdemben ebben a témakörben. Az Országgyűlés 110/2008. (X. 10.) OGY határozata a 2008. évet Magyarországon az e-befogadás évévé nyilvánította.

***Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)***

A 110/2008. OGY határozat a Kormány számára három területen írt elő beszámolási kötelezettséget:

- A 110/2008. OGY határozat 4. pontja: „A Kormány 2008. november 30-ig tájékoztatja az Országgyűlést az e-befogadás céljaira biztosítható állami, és európai uniós forrásokról.
A 110/2008. OGY határozat 5. pontja: „A létrejövő eseti országgyűlési bizottság figyelemmel kíséri a források felhasználási módját.”
- A 110/2008. OGY határozat 6. pontja: „A Kormány 2008. november 30-ig tájékoztatja az országgyűlést az e-befogadásnak az Új Magyarország Fejlesztési Tervben (ÚMFT) való iemelt kezelésének lehetőségeiről.”
- A 110/2008. OGY határozat 7. pontja: „A Kormány 2008. november 30-ig tájékoztatja az Országgyűlést arról, hogy az egyes minisztériumok tevékenységében hogyan jelenik meg az e-befogadás és a digitális esélyegyenlőség kérdése.”

(Ezen felül az Országgyűlés megalkotta: 113/2008. (X. 17.) OGY határozat az „e-Befogadásügyi eseti bizottság a magyarországi digitális szakadék csökkentéséért” elnevezésű eseti bizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról 111/2008. (X. 10.) OGY határozat az „e-Befogadásügyi eseti bizottság a magyarországi digitális szakadék csökkentéséért” létrehozásáról.)

1. 2008. Magyarországon legyen az e-Befogadás éve.
2. Az e-Befogadás megvalósítása és ennek segítségével a társadalom életminőségének emelése érdekében - azontúl, hogy a pártok közös stratégiai feladatuknak tekintik - az Országgyűlés is felelős szerepet kíván vállalni. Így a digitális szakadék megfelezése 2010-ig nem csupán uniós vállalás, hanem hazai célkitűzés.
3. Szükségesnek látja az Országgyűlés egy eseti parlamenti bizottság felállítását az e-Befogadási mozgalom és tevékenységek támogatására, ellenőrzésére, szervezésére, és az EU irányelvekből adódó feladatok koordinálására.
Az Országgyűlés indokoltnak és szükségesnek ítéli, hogy az eseti parlamenti bizottság felállítása legkésőbb 2008. november 1-jéig megtörténjen.
Az eseti parlamenti bizottság létrehozásáról az Országgyűlés külön határozattal dönt.
Az Országgyűlés az eseti parlamenti bizottság létrehozásáról szóló határozatában dönt az eseti bizottság összetételéről, határozathozatali rendjéről, továbbá feladatainak részletes és pontos megjelöléséről.
4. Az Uniói átlagot meghaladó mértékű digitális szakadék orvoslása közérdek, közfeladat, közcél. Ennek okán az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy vizsgálja meg, milyen jellegű és mértékű állami támogatás, európai uniós forrás biztosítható az e-Befogadás számára.
A Kormány erre vonatkozóan legkésőbb 2008. november 30-ig ad tájékoztatást az Országgyűlés számára.
5. A létrejövő eseti országgyűlési bizottság figyelemmel kíséri a források felhasználási módját.

6. Az Országgyűlés megállapítja, hogy a legtöbb eszközzel és lehetőséggel a Kormány rendelkezik. Ezért az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy a hazai és az európai uniós források feltérképezésén túl, vizsgálja meg, milyen lehetőségek vannak az Új Magyarország Fejlesztési Tervben e kérdés kiemelt és összehangolt fejlesztési programba illesztésére.
A Kormány erre vonatkozóan legkésőbb 2008. november 30-ig ad tájékoztatást az Országgyűlés számára.
7. Az Országgyűlés felkéri a tárcákat és kormányzati hivatalokat, hogy vizsgálják meg, tevékenységükben miképpen jelenik meg az e-Befogadás és a digitális esélyegyenlőség kérdése.
A Kormány erre vonatkozóan legkésőbb 2008. november 30-ig ad tájékoztatást az Országgyűlés számára.
8. Az Országgyűlés szükségesnek látja megvizsgálni azt, hogy melyek azok a feladatok, amelyek a közigazgatás eszközszerével oldhatóak meg, s melyek azok, amelyeket a civil szervezetek és a gazdasági vállalkozások hatékonyabban végezhetnek el.
Az Országgyűlés az eseti parlamenti bizottságtól vár javaslatokat ezen témakörben.
9. Az Országgyűlés fontos kezdeményezésnek tekinti azt a politikai-közigazgatási-civil-vállalkozói fórumot, amely a politikai élet szereplőiből, a közigazgatás, a civil szervezetek és a vállalati érdekképviselők képviselőiből a 2008. január 23-ai Informatikai Albizottsági ülésen jött létre. A fórum legfőbb célja, hogy az információs társadalom és az e-Befogadás érdekében elindított akciók minden tekintetben összehangoltan valósulhassanak meg, az anyagi és a szellemi erőforrások egy irányban hassanak, jelesül az e-Befogadás érdekében.
10. Az Országgyűlés fontosnak tartja a társadalmi önszerveződéseket, amelyek a digitális szakadék csökkentése érdekében létrejöttek. Támogat minden olyan civil kezdeményezést, amely elősegíti az e-Befogadás sikerességét.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az Európai Parlament határozatának nincs közvetlen következménye a magyar jogalkotásra. A 110/2008. (X. 10.) OGY határozat az e-Befogadásról, a Magyarországon kialakult informatikai szakadék csökkentése érdekében a magyar kormányzat számára határozott meg konkrét feladatokat (tájékoztatókészítés). A kormányzat először 2008. december 12-én tárgyalta meg az államtitkári értekezlet szintjén az Országgyűlés részére készült tájékoztatót. Az értekezlet nem találta alaposnak a munkát, majd 18-án újra megtárgyalta. Ezt követően került megküldésre a felállított eseti bizottságnak. Az eseti bizottság honlapján (az Országgyűlés honlapján keresztül) megtekinthető a jelentés, amely alapján 2007-2010 között 3 milliárd, összességében pedig közel 21 milliárd forint áll rendelkezésre az EU-s forrásokkal együtt. A határozat 5. pontjában foglaltakkal kapcsolatban nem áll rendelkezésre információ, azaz nem látni, hogy a jelentés tartalma a későbbiekben hogyan monitoringozható, illetve a visszacsatolás milyen eljárásban, rendszerben történik majd. Az útmutató jelenleg fordítás alatt áll, a tervek szerint 2009 folyamán az SZMM hozzáférhetővé teszi magyar nyelven is.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mennyiben illesztk be az önkormányzatok a határozatban foglalt törekvéseket, javaslatok az önkormányzatok saját esélyegyenlőségi törekvéseikhez?

19.) European Commission communication eEurope 2002: Accessibility of Public Web Sites and their Content (COM(2001) 529

http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/policy/accessibility/tech_services/com_wa2001/a_documents/cec_com_web_wai_2001.html

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COMMISSION COMMUNICATION EEUROPE 2002: ACCESSIBILITY OF PUBLIC WEB SITES AND THEIR CONTENT (COM(2001) 529

(nincs hivatalos magyar fordítása)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az Európai Bizottság a 4. Kutatási Keretprogram (1994-1998) keretében (Telematics Applications Programme (TAP)) részben megfinanszírozta az un. Web Accessibility Guidelines ((WCAG) internet akadálymentesítési útmutató)³⁷ létrejöttét. A legfrissebb, WCAG 2.0 változat 2008 decemberében került kiadásra. A 2001-ben kiadott Európai Bizottsági Közlemény ennek az útmutatónak az elfogadását, elfogadtatását célozta.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) 5. CONCLUSIONS AND NEXT STEPS 1.

„The Member States and the European institutions are on a dynamic path to achieving adoption of these Guidelines for all public Web sites before the end of the year 2001.”

2.) STEP 2.

„National administrations should seek constantly to improve the accessibility of their Web pages and explore new and better ways to deliver Web content and services as new technologies and new versions of these Guidelines are developed. Adoption and implementation of these Guidelines for public Web sites may thus be seen as a first, decisive mechanism towards ensuring an increasingly inclusive Information Society;”

3.) STEP 4.

„The resulting accessibility of public Web sites should be monitored and best practices identified. The Commission will compile and disseminate the results of this action. Under the auspices of the High-Level Group on Employment and the Social Dimension of the Information Society (ESDIS), assisted by the eAccessibility expert group, the Member States and the European Institutions have agreed to exchange information and to benchmark their progress to be based on mutually agreed criteria in the areas of adoption and implementation of these Guidelines;”

4.) STEP 5.

The eEurope Web site will present the progress towards adoption and implementation of these Guidelines by the European institutions and the Member States;

5.) STEP 6.

„Measures for awareness-raising, dissemination, education, and especially training in Web accessibility should be promoted in both the European institutions and the Member States;”

6.) STEP 7

„Organisations receiving public funding from the European institutions or the Member States should be encouraged to make their Web sites accessible;”

³⁷ World Wide Web Consortium/Web Accessibility Initiative (W3C/WAI) Web Content Accessibility Guidelines version 1.0 (WCAG 1.0) [or WAI/W3C WCAG 1.0].

7.) STEP 8

„Within the framework of the eEurope action plan, the Member States could encourage not only national public Web sites but also local and regional public Web sites to comply with the Guidelines;”

8.) STEP 9.

„There should be a major initiative devoted to achieving overall accessibility of both public and private Web sites during the year 2003, the European Year of Disabled People;”

9.) STEP 10.

„The Member States and European institutions should develop an ongoing dialogue with persons with disabilities and their representatives in order to ensure regular and consistent feedback on these issues.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az Európai Bizottság 2001 végéig szerette volna a nyilvános honlapokat akadálymentesíteni az elfogadott útmutató alapján. (1. pont). A Bizottság szerint a nemzeti hatóságoknak komolyabb erőfeszítéseket kell(ett) tenniük a honlapok és a szolgáltatások fejlesztése az akadálymentesítés tekintetében egy befogadó információs társadalom érdekében (2. pont). Az Európai Bizottság a jó példákat és összehasonlítható elemzések elkészítését vállalta (3. pont). Ennek egyik fő eszközének az Európai Bizottság az eEurope weboldalt tekintette (4. pont). Az európai intézmények mellett a tagállamokban is folytatni kell a tudatosság növelését, a jó gyakorlatok terjesztését, az oktatás és a képzés területén a honlapok akadálymentesítését (5. pont). A Bizottság szerint azok a szervezetek, akik közpénzt kapnak az európai intézményektől, azok számára a honlapok akadálymentesítése bátorítandó (6. pont). Nemcsak a nemzeti, hanem a helyi és regionális nyilvános (köszolgáltatást érintő) honlapok akadálymentesítését is támogatni kell az útmutató alapján (7. pont). A Bizottság 2003-ra tűzte ki a nyilvános és privát honlapok akadálymentesítésével kapcsolatos jelentős kezdeményezését (8. pont). Az Európai Bizottság ajánlása szerint az európai intézményeknek és a tagállamoknak párbeszédet kell kezdeményezniük a fogyatékossgal élő személyekkel és képviselőikkel a visszacsatolás érdekében. (9. pont).

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EU-s norma nem jogszabály, hanem (un. púh) jogi norma (közlemény), amely csak az Európai Bizottságra nézve kötelező, azonban nem kikényszeríthetően megfogalmazott álláspontot tartalmaz. Az e-Accessibility kapcsán kormányzati végrehajtási szinten, de nem jogalkotó jogkörben jártak el a döntéshozók hazánkban. Számos program indult, amelyeknek jogi alapja, jogalapja gyenge volt. Magyar Kormány 2003-ban fogadta el az Informatikai és Hírközlési Minisztérium vezetésével kidolgozott Magyar Információs Társadalom Stratégiát (MITS) kiadó 1126/2003. [XII.12.] kormányhatározatot. A stratégia végrehajtásában az IHM együttműködést tervezett az érintett minisztériumokkal és más szervezetekkel is. A MITS célkitűzései és programjai illeszkedtek az Európai Unió akkoriban érvényben lévő eEurope (2005) stratégiájához. Ez lehetőséget adott Magyarországnak számára, hogy kapcsolódjon a közösségnek az eEurope-ot támogató programjaihoz (pl. IST, eContent, eSafety, IDA stb.). Ugyanez tette lehetővé, hogy az EU strukturális alapját forrásként felhasználhassák az információs társadalom építéséhez. Ezt a lehetőséget a Nemzeti Fejlesztési Terv keretei között kívánta a MITS kihasználni azzal, hogy egyes programjait az NFT operatív programjaiba – elsősorban a gazdasági versenyképesség 4. prioritásába – illeszkedően alakította ki.³⁸ Az EU által célzott irányok láthatóan nem kerültek át a hazai köz(politikai) döntések szintjére, továbbá az idősek, a fogyatékossgal élő emberek, romák információs társadalmi integrációját elősegítő programok száma elenyészőnek tekinthetők. Sajnálatos módon monitoring, illetve hatásvizsgálat egyik esetben sem készült. A szakértők szerint a IHM megszűnésével pedig a MITS-ben megfogalmazódó e-esélyegyenlőségi célkitűzések sem fordítottak le konkrét cselekvési tervekbe és akciókká.³⁹

38 http://www.ittk.hu/web/docs/ITTK_MITJ_1998-2008.pdf, p. 31

39 *ibid.*, p. 90

**Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)**

Magyar Információs Társadalom Stratégiáról és annak végrehajtásáról szóló 1126/2003. (XII.12.) kormányhatározat. A határozat mellékletében (III. Az ágazati stratégiák összefoglalója) található egyedül utalás a fogyatékossgal élő emberekre vonatkozóan, az is a szociális ágazatra vonatkozó specifikus célok alatt:

„[...] Akadálymentesítés az informatika lehetőségeivel, hogy a képességeikben korlátozott emberek mind jobban kihasználhassák az informatika nyújtotta lehetőségeket képességeik kiteljesítésére.”

A 2. sz. mellékletben kiadott „e-kormányzati stratégia és programterv” 4.3.4. kormányzati portál alpontja alatt:

„Elérhetőségi szabályzat készítése a World Wide Web Consortium (W3C) ajánlásai alapján, különös tekintettel a fogyatékos emberek szükségleteire.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A 110/2008. (X. 10.) OGY határozat az e-Befogadásról, a Magyarországon kialakult informatikai szakadék csökkentése érdekében a kormányzat számára határozott meg konkrét feladatokat (tájékoztatókészítés). A kormányzat először 2008. december 12-én tárgyalta meg az államtitkári értekezlet szintjén az Országgyűlés részére készült tájékoztatót. Az értekezlet nem találta alaposnak a munkát, majd 18-án újra megtárgyalta. Ezt követően került megküldésre a felállított eseti bizottságnak. Az eseti bizottság honlapján (az Országgyűlés honlapján keresztül) megtekinthető a jelentés, amely alapján 2007-2010 között 3 milliárd, összességében pedig közel 21 milliárd forint áll rendelkezésre az EU-s forrásokkal együtt. A határozat 5. pontjában foglaltakkal kapcsolatban (az eseti bizottságnak a programoknak a nyomon követésre vonatkozó elképzelésére) nem áll rendelkezésre információ.

A jelentés szerint a WCAG 2.0 útmutató magyar nyelvű verziója hamarosan megszületik, amelyet az SZMM ingyenesen hozzáférhetővé tesz.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mennyiben illesztek be az önkormányzatok a közleményben foglalt törekvéseket, javaslatok az önkormányzatok saját esélyegyenlőségi törekvéseikhez? Hogyan vesznek részt a ROP-okban megvalósuló projektjeik az elektronikus akadálymentesítés terén?

20.) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001L0029:HU:HTML>

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése magyarul (angolul)

DIRECTIVE 2001/29/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 22 MAY 2001 ON THE HARMONISATION OF CERTAIN ASPECTS OF COPYRIGHT AND RELATED RIGHTS IN THE INFORMATION SOCIETY

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) 34. pont

(34) A tagállamok számára lehetőséget kell adni, hogy egyes esetekben kivételekről vagy korlátozásokról rendelkezhessenek, így például oktatási vagy tudományos célra, egyes közintézmények, például könyvtárak és archívumok javára, továbbá a napi eseményekről szóló tudósítás céljából, idézési, fogyatékos személyek által történő, közbiztonsági célt szolgáló, valamint közigazgatási és bírósági eljárásokban való felhasználás céljára.

2.) 43. pont

(43) A tagállamoknak mindenesetre minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk, hogy megkönnyítsék a hozzáférést a művekhez az olyan fogyatékosokban szenvedő személyek számára, amely akadályozza őket a művek önálló felhasználásában, és ennek során kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a hozzáférhető formátumokra.

3.) 5. cikk

Kivételek és korlátozások

„(2) A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben:

a) papíron vagy hasonló hordozón történő, valamely fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözés tekintetében – a kották kivételével –, feltéve hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek;

b) bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az érintett művel vagy más védelem alatt álló teljesítménnyel kapcsolatban alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést;

c) a nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények vagy múzeumok, valamint az archívumok által végzett egyes többszörözési cselekmények tekintetében, amelyek közvetlenül vagy közvetve sem irányulnak kereskedelmi vagy gazdasági célra;

d) műveknek a műsorsugárzó szervezetek által saját eszközeikkel, saját műsoraik számára készített ideiglenes rögzítései tekintetében; e rögzítések megőrzése hivatalos archívumokban rendkívüli dokumentációs értékükre tekintettel megengedhető;

e) sugárzott műsorok nem kereskedelmi célú szociális intézmények (például kórházak vagy börtönök) általi többszörözése tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek.

(3) A tagállamok a 2. és a 3. cikkben szabályozott jogok vonatkozásában az alábbi esetekben kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg:

{...}

b) fogyatékos személyek által végzett, a fogyatékoságukkal közvetlenül összefüggő, nem kereskedelmi jellegű felhasználás, az adott fogyatékoság által indokolt terjedelemben;”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A jogszabály kifejezetten és kiemelten említi a fogyatékosággal élő személyek igényeinek a figyelembe vételét. Elsősorban a szerzői jogot érintő termékek, illetve a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatosan állapított meg követelményeket.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Sztj)

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései szó szerinti idézése)

1.) Szt. 41. § (1) bekezdése

„A mű nem üzletszerű felhasználása a szabad felhasználás körébe tartozik, ha az kizárólag a fogyatékos személyek - fogyatékoságukkal közvetlenül összefüggő - igényeinek kielégítését szolgálja, és nem haladja meg a cél által indokolt mértéket.”

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Az Sztj. 1999. szeptember 1-jétől két új szabad felhasználási esettel egészült ki. A fogyatékos személyek javára engedett szabad felhasználás 1999-ben csak a művek többszörözésére és terjesztésére vonatkozott. Ezt a szabályt 2003-ban az INFOSOC Irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontjára tekintettel módosították. A változás egyrészt megszüntette e szabad felhasználásnak a többszörözésre és a terjesztésre történő leszűkítését, vagyis valamennyi felhasználás szabadon történhet (nyilvános előadás, sugárzás stb.), másrészt egyértelművé tette, hogy a szabad felhasználás kizárólag a fogyatékos személyek - fogyatékoságukkal közvetlenül összefüggő - igényeinek kielégítését szolgálhatja. Egyszerre szűkített és lazított tehát a módosítás a fogyatékosokat megillető szabad felhasználás korábbi szabályán, ugyanakkor nem látjuk a magyar szabályozás következetességét.

d.) A vonatkozó Európai unió jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

A könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről szóló 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet nem jelöli meg a fogyatékos embereket mint lehetséges kedvezményezetteket a beiratkozási díj tekintetében. A könyvtári szakfelügyeletről szóló 14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet szabályozásában átgondolásra érdemes lehet az, hogy a 2. §-ban meghatározott, a szakfelügyelet feladati tekintetben az akadálymentesített szolgáltatások vizsgálata is legyen alapfeladat.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Vizsgálható, hogy az önkormányzatok részére kötelező feladatként meghatározott művészeti, közművelődési, a közgyűjteményi feladatok ellátása érdekében szolgáltatások körében fenntartott, működtetett intézményeknél érvényesül-e a kedvezmények nyújtása, illetve azok igénybevétele a fogyatékos emberek esetében, figyelemmel a 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet 5. §-ra.

21.) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának **Da mindenki számára hozzáférhető információs társadalom felé COM(2008) 804 végleges**

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0804:FIN:HU:PDF>

+ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/107014.pdf

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése magyarul (angolul)

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS „TOWARDS AN ACCESSIBLE INFORMATION SOCIETY” COM(2008) 804 FINAL

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségére vonatkozó egységes és következetes megközelítés kialakítása érdekében az Európai Bizottság az alábbi célokat fogalmazta meg:

- Az európai szabványügyi szervezetek az **elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségének szabványosításával kapcsolatos szélesebb körű** tevékenységét növelni kell a piac széttagoltságának csökkentése, valamint az IKT-alapú termékek és szolgáltatások jobb elterjedésének elősegítése érdekében.
- A tagállamoknak, az érdekelt feleknek és a Bizottságnak **serkenteniük kell az erőteljesebb innovációt és elterjedést** az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőség terén, (EU kutatási és innovációs programjai, valamint a strukturális alapok).
- Minden érdekelt félnek **teljes mértékben ki kell használnia** az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségének kezelésére vonatkozó lehetőségeket **a meglévő uniós jogszabályok keretein belül**.

A **web-hozzáférhetőséggel** kapcsolatos előrehaladás felgyorsítása érdekében:

- Az európai szabványügyi szervezeteknek az aktualizált webes iránymutatások (WCAG 2.0) a World Wide Web Consortium általi elfogadását követően **rövid időn belül el kell fogadniuk** a web-hozzáférhetőségre vonatkozó **európai szabványokat**.
- A tagállamoknak fokozniuk kell a nyilvános weboldalak **hozzáférhetővé tételére** terén kifejtett tevékenységüket, és **közösen kell felkészülniük** az európai webes hozzáférhetőségi szabványok **gyors átvételére**.
- A Bizottság **figyelemmel kíséri és kiadványokban közli** az előrehaladást, amelyet a későbbiekben jogi intézkedések is követhetnek.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) 2.3. javasolt intézkedések

(3) **Az innováció és elterjedés támogatása**

„Arra ösztönözzük a tagállamokat és az érdekelt feleket, hogy a strukturális alapok, a hetedik keretprogram, az AAL program és a nemzeti programok segítségével haladéktalanul tegyenek intézkedéseket az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségével kapcsolatos innováció és elterjedés ösztönzésére.”

2.) (3) **Az innováció és elterjedés támogatása**

“A Bizottság az IKT-kra vonatkozó, a fogyatékkal élők számára kifejlesztett eszköztárat bocsát rendelkezésre 2009-ben, a strukturális alapokban és más programokban történő felhasználás céljából.”

3.) (5) **A jelenlegi jogszabályok kiaknázása és új jogszabályok létrehozásának megfontolása**

“A Bizottság gondoskodik arról, hogy az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetővé tételére vonatkozó megfelelő

rendelkezéseket építsenek be az uniós jogszabályokba azok felülvizsgálata során. A tagállamoknak, az érdekelteknek és a Bizottságnak telje mértékben ki kell használniuk a jelenlegi jogszabályok adta lehetőségeket az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetővé tétele érdekében.”

4.) 3.3. **Javasolt intézkedések**

“(1) A nemzetközi iránymutatások gyors átvételének és végrehajtásának elősegítése.

- Az érintett nyilvános weboldalak és intranetek azonosítása a 2009. év során, és azok hozzáférhetőségének biztosítása 2010-ig.”

5.)(2) **A web-hozzáférhetőség jobb megértése és előmozdítása**

– a fogyatékkal élők általi hozzáférést lehetővé tevő eszközök és hozzáférhető weboldalak beszerzése a közbeszerzési eljárások során;”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1-2.) pontok 2.3. javasolt intézkedések

(3) Az innováció és elterjedés támogatása

A strukturális alapokról szóló rendelet előírja, hogy a tagállamok a fogyatékossgal élő személyek számára való hozzáférhetőséget társfinanszírozási kritériumként vegyék figyelembe. Ebben az összefüggésben a Bizottság 2009-ben az IKT-kra vonatkozó, a fogyatékkal élők számára kifejlesztett eszköztárat bocsát rendelkezésre, és arra ösztönzi a tagállamokat és régiókat, hogy gondoskodjanak az IKT-k hozzáférhetőségével kapcsolatos követelményeknek a beszerzési és finanszírozási kritériumok közé történő felvételéről.

3.) (5) A jelenlegi jogszabályok kiaknázása és új jogszabályok létrehozásának megfontolása

A Bizottság gondoskodni fog arról, hogy az említett felülvizsgálatok során adott esetben figyelembe vegye és megerősítse az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségére vonatkozó követelményeket. Ezenkívül az elektronikus kommunikációra vonatkozó jogalkotási javaslatok lényegesen megerősítik a fogyatékkal élő felhasználókkal kapcsolatos, a jelenlegi keretek közötti rendelkezéseket.

4.) A tagállamoknak 2010-ig el kell érniük, hogy nyilvános weboldalaik 100%-ban hozzáférhetőek legyenek, és fel kell készülniük a web-hozzáférhetőséggel kapcsolatos aktualizált specifikációk egységes és következetes módon történő gyors átvételére.

5.)(2) A web-hozzáférhetőség jobb megértése és előmozdítása

A tagállamoknak **vezető szerepet kell játszaniuk a web-hozzáférhetőséggel kapcsolatos nagyobb nyilvánosság és jobb közérthetőség** következetes, eredményes és hatékony módon történő **elérésében**, és az **elért eredményekről jelentést kell tenniük Közlemény által létrehívott** a magas szintű munkacsoportnak.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Nem releváns. Közleménynek a tagállamokra nézve nincs kötétereje.

Nem jogszabályi szinten: az új Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2007-2010. évekre vonatkozó középtávú intézkedési tervéről szóló 1062/2007. (VIII. 7.) Korm. határozat

***Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)***

A fogyatékos személyek és családjuk életminőségének javítása

4. A fogyatékos személyek internet-hozzáféréseinek, munkavállalási esélyeinek javítása érdekében ki kell dolgozni

a fogyatékos személyek részére történő kedvezményes számítógép-vásárlás pénzügyi rendszerét

<i>Felelős:</i>	<i>gazdasági és közlekedési miniszter szociális és munkaügyi miniszter pénzügyminiszter</i>
<i>Határidő:</i>	<i>2008. december 31.</i>

A fogyatékos személyek társadalom életében való aktív részvételének elősegítése

4. Gondoskodni kell a közszolgáltatások internet-alapú hozzáférhetőségét biztosító, az Európai Unió fogyatékos-ságügyi irányelveit figyelembe vevő speciális megoldások hazai alkalmazásáról.

<i>Felelős:</i>	<i>gazdasági és közlekedési miniszter Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter</i>
<i>Határidő:</i>	<i>2009. július 31.</i>

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba

Az előírt két kormányzati feladat tudtunkkal nem teljesült eddig. Nincs ismeretünk a Közleményben foglalt célok, feladatok teljesüléséről sem.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Igen, a hírközléssel kapcsolatos irányelvek megfelelő átültetése (a hatályon kívül helyezett IHM rendelet pótlása).

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

A Bizottság az IKT-kra vonatkozó, a fogyatékkal élők számára kifejlesztett eszköztárat bocsát rendelkezésre 2009-ben, a strukturális alapokban és más programokban történő felhasználás céljából – van erről az önkormányzatnak tudomása? A nyilvános weboldalak és intranetek azonosítása a 2009. év során, és azok hozzáférhetőségének biztosítása 2010-ig megtörtént/megtörténik az önkormányzatnál? Az önkormányzat a fogyatékkal élők általi hozzáférést lehetővé tevő eszközök és hozzáférhető weboldalak beszerzését a közbeszerzési eljárások során érvényesíti-e?

VI. Közbeszerzési eljárásokra vonatkozó szabályok

22.) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/17/EK irányelve (2004. március 31.) a víz-ügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:06:07:32004L0017:HU:PDF>

Az Európai Parlament és a Tanács 2004/18/EK irányelve (2004. március 31.) az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:06:07:32004L0018:HU:PDF>

a) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

DIRECTIVE 2004/17/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 31 MARCH 2004 COORDINATING THE PROCUREMENT PROCEDURES OF ENTITIES OPERATING IN THE WATER, ENERGY, TRANSPORT AND POSTAL SERVICES SECTORS

DIRECTIVE 2004/18/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ON THE COORDINATION OF PROCEDURES FOR THE AWARD OF PUBLIC WORK CONTRACTS, PUBLIC SUPPLY CONTRACTS AND PUBLIC SERVICE CONTRACTS

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései:

1.) 2004/18/EK irányelv 29. preambulumbékezdése (2004/17/EK irányelv 42. preambulumbékezdése)

(29) [...] Amennyiben lehetséges, az ajánlatkérő szervnek olyan műszaki leírást kell megállapítania, amely figyelembe veszi a fogyatékkal élők számára való hozzáférhetőség szempontjait és a valamennyi felhasználó számára alkalmas kialakítást. A műszaki leírást egyértelműen kell megfogalmazni, hogy minden ajánlattevő tudja, mit tartalmaznak az ajánlatkérő szerv által megállapított követelmények.

2.) 2004/18/EK irányelv 23. cikke (2004/17/EK irányelv 34. cikke)

23. cikk

Műszaki leírás

(1) A VI. melléklet 1. pontjában meghatározott műszaki leírást fel kell tüntetni a szerződési dokumentációban, így az ajánlati felhívásban, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban, illetve kiegészítő dokumentumokban. **Amennyire lehetséges, ezt a műszaki leírást a fogyatékkal élők számára való hozzáférhetőség szempontjai és a valamennyi felhasználó számára alkalmas kialakítás figyelembevételével kell meghatározni. [...]**

(3) A közösségi joggal összeegyeztethető kötelező nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül, a műszaki leírást a következőképpen kell kidolgozni:

a) vagy a VI. mellékletben meghatározott műszaki leírásra való hivatkozással és – a következő sorrendben – a következőkre történő hivatkozással: az építési beruházási munkák tervezésére,

számítási módszerére és kivitelezésére, valamint a termékek felhasználására vonatkozó európai szabványokat közzétevő nemzeti szabványok, európai műszaki tanúsítványok, közös műszaki leírások, nemzetközi szabványok, az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott egyéb műszaki hivatkozási rendszerek vagy – ezek hiányában – nemzeti szabványok, nemzeti műszaki tanúsítványok, illetve nemzeti műszaki leírások. Valamennyi hivatkozást a „vagy azzal egyenértékű” kifejezésnek kell követnie;

b) vagy a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények alapján; ez utóbbi környezetvédelmi jellemzőket is tartalmazhat [...]

3.) 2004/18/EK irányelv VI. melléklete (2004/17/EK irányelv XXI melléklete)

VI. MELLÉKLET

EGYES MŰSZAKI LEÍRÁSOK MEGHATÁROZÁSA

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. a) „műszaki leírás”: építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés esetében azoknak a műszaki előírásoknak az összessége, amelyek különösen az ajánlattételhez szükséges dokumentációban szerepelnek, és amelyek meghatározzák valamely anyag, termék vagy áru megkövetelt jellemzőit, és lehetővé teszik az anyag, a termék vagy az áru oly módon történő leírását, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő szerv által igényelt rendeltetésnek. **E jellemzők közé tartozik a környezetvédelmi teljesítmény színvonala, a valamennyi követelménynek (többek között a fogyatékossgal élő személyek számára való elérhetőségnek) megfelelő kialakítás és a megfelelőség-értékelés, a teljesítmény, a biztonság és a méretek, beleértve a minőségbiztosítási eljárásokat, a terminológiát, a jeleket, a vizsgálatot és vizsgálati módszereket, a csomagolást, a jelölést és címkézést, a használati utasítást, valamint a gyártási folyamatokat és módszereket. Tartalmazzák továbbá a tervezésre és a költségekre vonatkozó szabályokat, a munkák vizsgálatára, ellenőrzésére és átvételére vonatkozó feltételeket, az építési eljárásokat, illetve technológiákat, valamint minden olyan egyéb műszaki feltételt, amelyet az ajánlatkérő szervnek módjában áll általános vagy különös rendelkezésekkel előírni az elkészült munka és azon anyagok vagy alkatrészek tekintetében, amelyeket az magában foglal;**

b) „műszaki leírás”: árubeszerzésre vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében azon dokumentumban szereplő leírás, amely meghatározza a termék, illetve szolgáltatás tekintetében megkövetelt jellemzőket, így a minőség színvonalát, a környezetvédelmi teljesítmény színvonalát, **a valamennyi követelménynek (többek között a fogyatékossgal élő személyek számára való elérhetőségnek) megfelelő kialakítást, továbbá a megfelelőség-értékelést, a teljesítményt, a termék rendeltetését, a biztonságot és a méreteket, beleértve a termék kereskedelmi nevére, a terminológiára, a jelekre, a vizsgálatra és vizsgálati módszerekre, a csomagolásra, a jelölésre és címkézésre, a használati utasításra, a gyártási folyamatokra és módszerekre, valamint a megfelelőség-értékelési eljárásokra vonatkozó követelményeket;**

4.) 2004/18/EK irányelv 33. preambulum bekezdése (2004/17/EK irányelv 44. preambulum bekezdése)

[33] A szerződésteljesítési feltételek akkor egyeztethetők össze az irányelvvel, ha nem tartalmazznak közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, és szerepelnek a szerződési hirdetményben vagy az ajánlattételhez szükséges dokumentációban. E feltételek különösen olyan célok ösztönzésére irányulhatnak, mint a munkahelyi szakképzés, a különleges beilleszkedési nehézségekkel küzdő személyek foglalkoztatása, a munkanélküliség elleni küzdelem vagy a környezetvédelem. **Például megemlíthetők – többek között – a hosszú ideje állást keresők alkalmazására, vagy a munkanélküliek, illetve fiatalok képzését célzó intézkedések végrehajtására, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) alapegyezményei rendelkezéseinek tényleges betartására – feltételezve, hogy ezeket a rendelkezéseket a nemzeti jogban nem hajtották végre – és a nemzeti jogszabályok által előírtnál több fogyatékos személy alkalmazására irányuló, a szerződés teljesítéséhez tartozó kötelezettségek.**

5.) 2004/18/EK irányelv 26. cikke (2004/17/EK irányelv 38.cikke)

26. cikk

Szerződésteljesítési feltételek

Az ajánlatkérő szerv különleges feltételeket állapíthat meg valamely szerződés teljesítésére vonatkozóan, feltéve, hogy e feltételek összeegyeztethetők a közösségi joggal és szerepelnek a hirdetményben vagy az ajánlattételhez szükséges dokumentációban. **A szerződés teljesítésére irányadó feltételek**

különösen szociális és környezetvédelmi tárgyúak lehetnek.

6.) 2004/18/EK irányelv 34. preambulumbékezdése (2004/17/EK irányelv 45. preambulumbékezdése)

(34) Azokat a – mind nemzeti, mind pedig közösségi szintű – törvényeket, rendeleteket és kollektív szerződéseket, amelyek a munkavégzési feltételek és a munkahelyi biztonság terén hatályosak, alkalmazni kell a közbeszerzési szerződés teljesítése során, feltéve, hogy e szabályok és azok alkalmazása a közösségi jognak megfelelnek. Olyan esetben, amikor az egyik tagállamból származó munkavállaló közbeszerzési szerződés teljesítése céljából egy másik tagállamban nyújt szolgáltatást, a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (1) állapítja meg azokat a minimumfeltételeket, amelyeket a fogadó országnak e kiküldött munkavállalók tekintetében be kell tartania. Ha a nemzeti jog tartalmaz erre vonatkozó rendelkezéseket, e kötelezettségek be nem tartása súlyos kötelelességszegésnek vagy az érintett gazdasági szereplő szakmai hitelét érintő jogsértésnek minősülhet, amely akár ahhoz is vezethet, hogy az adott gazdasági szereplőt kizárják a közbeszerzési eljárásból.

7.) 2004/18/EK irányelv 43. preambulumbékezdése (2004/17/EK irányelv 54. preambulumbékezdése)

(43) [...]

A 2000/78/EK (1) és a 76/207/EGK (2) tanácsi irányelvet a munkavállalókkal szembeni egyenlő bánásmód tekintetében végrehajtó nemzeti rendelkezések megsértése, amelyről jogerős ítélet vagy azzal azonos hatályú határozat született, az adott gazdasági szereplő szakmai hitelét érintő jogsértésnek vagy súlyos kötelelességszegésnek minősülhet.

8.) 2004/18/EK irányelv 27. cikke (2004/17/EK irányelv 39. cikke)

27. cikk

Adózással, környezetvédelemmel, munkavédelmi rendelkezésekkel és munkafeltételekkel kapcsolatos kötelezettségek

*(1) Az ajánlatkérő szerv az ajánlattételhez szükséges dokumentációban megnevezheti – vagy valamely tagállam által kötelezhető arra, hogy megnevezze – azt a szervet vagy szervezetet, amelytől, illetve amelyektől a részvételre jelentkező vagy az ajánlattevő megfelelő tájékoztatást kaphat az építési beruházás kivitelezése, illetve a szolgáltatás teljesítése szerinti tagállamban, régióban vagy településen hatályos, adózással, környezetvédelemmel, munkavédelmi rendelkezésekkel és **munkafeltételekkel kapcsolatos kötelezettségekről**, amelyeket az építési területen végzendő építési munkákra, illetve a szerződés teljesítése során nyújtott szolgáltatásokra alkalmazni kell.*

*(2) Az (1) bekezdésben említett tájékoztatást adó ajánlatkérő szerv felhívja az ajánlattevőket vagy a közbeszerzési eljárásban részvételre jelentkezőket arra, hogy nyilatkozzanak arról, hogy ajánlatuk elkészítésénél figyelembe vették az építési beruházás kivitelezése, illetve a szolgáltatásnyújtás helyén hatályos munkavédelmi rendelkezésekkel és **munkafeltételekkel kapcsolatos kötelezettségeket**.*

9.) 2004/18/EK irányelv 48. cikke

48. cikk

Műszaki és/vagy szakmai alkalmasság

(1) A gazdasági szereplő műszaki és/vagy szakmai alkalmasságát a (2) és a (3) bekezdéssel összhangban kell elbírálni és megvizsgálni.

(2) A gazdasági szereplő műszaki alkalmasságát – az építési beruházás, az árubeszerzés, illetve a szolgáltatás jellegétől, mennyiségétől vagy jelentőségétől és rendeltetésétől [...]

10.) 2004/18/EK irányelv 52. cikke

52. cikk

Az elismert gazdasági szereplők hivatalos jegyzéke és a közjogi vagy magánjogi szervezetek által végzett tanúsítás

(1) A tagállamok vagy elismert vállalkozók, szállítók és szolgáltatók hivatalos jegyzékeit, vagy közjogi, illetve magánjogi tanúsító szervezetek által végzett tanúsítást vezethetnek be.

11.) 2004/18/EK irányelv 1. preambulumbekzdése (2004/17/EK irányelv 1. preambulumbekzdése)

(1) (...) Ez az irányelv a Bíróság joggyakorlatán alapul, különösen a szerződések odaítélésének szempontjaira vonatkozó joggyakorlatán, amely tisztázza az ajánlatkérő szervezetek az adott közszükségletek kielégítésére vonatkozó lehetőségeit, **beleértve** a környezetvédelmi és/vagy a **szociális kérdéseket** is, feltéve, hogy e szempontok kapcsolódnak a szerződés tárgyához, nem biztosítanak korlátlan választási szabadságot az ajánlatkérő szerv számára, kifejezett említést nyerne, és megfelelnek a 2. preambulumbekzdésben említett alapelveknek.

12.) 2004/18/EK irányelv 46. preambulumbekzdése (2004/17/EK irányelv 55. preambulumbekzdése)

(46) A szerződéseket olyan objektív szempontok alapján kell odaítélni, amelyek biztosítják az átláthatóságot, a megkülönböztetés-mentességet és az egyenlő bánásmódot elvénél a betartását, és garantálják, hogy az ajánlatokat a valódi verseny feltételei mellett bírálják el. (...) az ajánlatkérő szerv alkalmazhat olyan szempontokat is, amelyek célja szociális követelményeknek való megfelelés, különösen azon hátrányos helyzetű csoportok ajánlattételéhez szükséges dokumentációban meghatározott igényeinek kielégítése végett, amelyekbe a szerződés tárgyát képező áruk fogyasztói, illetve építési beruházás vagy szolgáltatás igénybevevői tartoznak.

13.) 2004/18/EK irányelv 53. cikke (2004/17/EK irányelv 55. cikke)

53. cikk

A szerződés odaítélésének szempontjai

(1) Az egyes szolgáltatások díjazására vonatkozó nemzeti törvényi, rendeleti, illetve közigazgatási rendelkezések sérelme nélkül, az ajánlatkérő szerv a szerződéseket a következő szempontok valamelyike alapján ítéli oda:

a) ha a szerződés odaítélése az ajánlatkérő szerv szempontjából gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján történik, a kérdéses szerződés tárgyatól függően olyan különböző szempontok alapján, mint például a minőség, az ár, a műszaki érték, az esztétikai és a funkcionális jellemzők, a folyó költségek, a költséghatékonyság, a vevőszolgálat és a technikai segítségnyújtás, a szállítási határnap vagy határidő, illetve a teljesítési határidő; vagy pedig

b) kizárólag a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás szempontja alapján.

(2) A harmadik albekezdés rendelkezéseinek sérelme nélkül, az (1) bekezdés a) pontjában említett esetben az ajánlatkérő szerv minden egyes, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat meghatározásához kiválasztott szempont tekintetében megállapítja annak relatív súlyozását a hirdetményben vagy az ajánlattételhez szükséges dokumentációban, illetve versenypárbeszéd esetében az ismertetőben.

Ezeket a súlyozásokat – megfelelő maximális terjedelem megadása mellett – egy skálán lehet kifejezni.

Amennyiben az ajánlatkérő szerv véleménye szerint a súlyozás bizonyítható okokból nem lehetséges, a szempontokat a hirdetményben vagy az ajánlattételhez szükséges dokumentációban, illetve versenypárbeszéd esetén az ismertetőben csökkenő fontossági sorrendben kell feltüntetnie.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az 1-3 pont kitér azokra a rendelkezésekre, amelyek előírják, hogy amennyire lehetséges, az ajánlattételi dokumentációban a fogyatékos emberek számára való szempontok szerepeljenek.

A 4-5 pontban írt rendelkezések a szerződésteljesítési feltételekre térnek ki, amelyeknél fontos elem, hogy nem tartalmaznak közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, A szerződés teljesítésére irányadó feltételeknél különösen a szociális és környezetvédelmi szempontok szerepelhetnek.

A 6-10 pontokban idézett rendelkezések felhívják a figyelmet arra, hogy a közbeszerzési szerződés teljesítése során alkalmazni kell a foglalkoztatásra, a foglalkoztatási feltétele biztosítására vonatkozó nemzeti és közösségi szintű – törvényeket, rendeleteket és kollektív szerződéseket.

A 11-13 pontban meghivatkozott rendelkezések pedig kitérnek arra, hogy a szerződés odaítélésének szempontjai között hogyan szerepelhetnek azok a szempontok, amelyek a fogyatékos személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés-mentességet és az egyenlő bánásmódot garantálják.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése 2003. évi CXIX. törvény a közbeszerzésekről

1.) A tv 4. cikke

4. § E törvény alkalmazásában [...]

15. közbeszerzési műszaki leírás: azoknak a műszaki előírásoknak az összessége, amelyet különösen az ajánlattételhez szükséges dokumentáció tartalmaz, és amelyek meghatározzák a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya oly módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek; a műszaki előírások tartalmazzák a környezetvédelmi teljesítményre, a valamennyi követelménynek – **így különösen a fogyatékos emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának** – megfelelő kialakításra, a biztonságra, és méretekre vonatkozó jellemzők meghatározását, ideértve a közbeszerzés tárgyára alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a vizsgálatra és vizsgálati módszerekre, a csomagolásra, a jelölésre, a címkézésre, a használati utasításra, a gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket; építési beruházás esetében továbbá tartalmazniuk kell a minőségbiztosításra, a tervezésre és költségekre vonatkozó szabályokat, a munkák vizsgálati, ellenőrzési és átvételi feltételeit, az építési eljárásokat vagy technológiákat, valamint minden olyan egyéb műszaki feltételt, amelyet az ajánlatkérőnek módjában áll általános vagy különös rendelkezésekkel előírni az elkészült munka és azon anyagok vagy alkatrészek tekintetében, amelyeket az magában foglal; árubeszerzés vagy szolgáltatás megrendelése esetében továbbá tartalmazniuk kell a minőségre, a teljesítményre, a termék rendeltetésére, a megfelelőség-igazolási eljárásokra vonatkozó követelményeket;

1.) A tv 58. cikke

A közbeszerzési műszaki leírás

58. § (1) Az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban vagy a dokumentációban köteles megadni a közbeszerzés tárgyára vonatkozó közbeszerzési műszaki leírást.

(2) A közbeszerzési műszaki leírást valamennyi felhasználó, ezen belül, amennyiben a közbeszerzés tárgyára nézve értelmezhető, **a fogyatékos emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának figyelembevételével kell meghatározni**

1.) A tv 17A. cikke

Védett foglalkoztatók részére fenntartott közbeszerzések

17/A. § (1) Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát a külön jogszabályban meghatározottak sze-

rint fenntarthatja, illetőleg köteles fenntartani az olyan, védett foglalkoztatónak minősülő szervezetek, védett szervezeti szerződést kötött szervezetek, továbbá szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező szervezetek számára, amelyek ötven százalékot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak, illetőleg az olyan szociális foglalkoztatás keretében szociális intézményben ellátottakat foglalkoztató szervezetekre, amelyek ötven százalékot meghaladó mértékben fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak. Erre a tényre az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérőnek hivatkoznia kell.

[2] Az ajánlatkérő az [1] bekezdésnek megfelelően fenntartott szerződések esetében köteles biztosítani az Európai Unióban letelepedett azon ajánlattevők esélyegyenlőségét, amelyek ötven százalékot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak.

1.) A tv 53 cikke

53. § (...) [6] Az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírhatja, hogy a nyertes ajánlattevővel kötendő szerződésben biztosítékot kell kikötni. Ebben az esetben az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban

a) előírja, hogy a biztosíték az ajánlattevőként szerződő fél választása szerint teljesíthető az előírt pénzüsszegnek az ajánlatkérőként szerződő fél bankszámlájára történő befizetéssel, bankgarancia biztosításával, biztosítási szerződés alapján kiállított – készfizető kezességvállalást tartalmazó – kötelezvényvel, vagy

b) megjelöl egy vagy több – az a) pontban nem szereplő – biztosítéki formát, és előírja, hogy a biztosíték az ajánlattevőként szerződő fél választása szerint teljesíthető bármelyik megjelölt, vagy az a) pontban meghatározott formá

(...)

[8] A [6] bekezdés alkalmazása nem eredményezheti az ajánlattevők indokolatlan és hátrányos vagy előnyös megkülönböztetését, továbbá nem lehet előírni a szerződés teljesítésével kapcsolatban a közbeszerzési műszaki leírás, az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági, valamint műszaki, illetőleg szakmai alkalmassága vizsgálatának körébe tartozó, továbbá az adott közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő által bírálati szempontnak minősített feltételt.

1.) A tv 55 cikke

55. § [1] Ha az ajánlatkérő a szerződés teljesítése érdekében lehetővé teszi vagy megköveteli gazdálkodó szervezet létrehozását [52. §], a dokumentációban megadja a létrehozandó gazdálkodó szervezettel kapcsolatos követelményeket, amelyek kizárólag a jogi formával, az alaptőke minimális – a szerződés értékével arányosan meghatározott – mértékével, a gazdálkodó szervezet tevékenységi körével, valamint tevékenységének ellenőrzésével függhetnek össze.

[2] Az ajánlatkérő a dokumentációban felhívhatja a figyelmet arra, hogy közbeszerzési eljárása független szakértő bevonásával történő monitoringja céljából megállapodást [átláthatósági megállapodás] kötött vagy ilyen megállapodás megkötésére lehetőséget biztosít. Ez a figyelemfelhívás nem jelent kötelezettséget az átláthatósági megállapodásban való részvételre. A megállapodásban való részvétel hiánya miatt az ajánlattevőt a közbeszerzési eljárásban hátrány nem érheti.

[3] Építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetében az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírhatja, hogy az ajánlattevő tájékozódjon az adózásra, a környezetvédelemre, valamint köteles előírni, hogy tájékozódjon a munkavállalók védelmére és a munkafeltételekre vonatkozó olyan kötelezettségekről, amelyeknek a teljesítés helyén és a szerződés teljesítése során meg kell felelni.

[4] Ha az ajánlatkérő előírja a [3] bekezdés szerinti követelményekről történő tájékozódást, a dokumentációban köteles megadni azoknak a szervezeteknek (hatóságoknak) a nevét és címét (elérhetőségét), amelyekről az ajánlattevő megfelelő tájékoztatást kaphat.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

dr. Kele Mária:

Az akadálymentesítés követelményei a magyar közbeszerzési szabályozásban

A 2003. évi CXXVIII. törvény szól a közbeszerzésekről, rendelkezik annak hazai szabályozásáról. A törvény meghatározza, hogy kik minősülnek ajánlatkérőnek, kikre terjed ki a törvény hatálya, milyen tárgyú beszerzések esetén (pl: árubeszerzés, építési beruházás) kell a közbeszerzési eljárást lefolytatni és milyen értékű beruházások esnek a közbeszerzés körébe.

A közbeszerzések szabályozásának célja, hogy biztosítsa az államháztartási forrásokból lebonyolított beszerzések átláthatóságát, nyilvánosságát, a közpénzek hatékony felhasználását és az esélyegyenlőségen alapuló tiszta verseny megvalósulását.

A törvény által megfogalmazott közbeszerzési szabályrendszer a versenyelvű szabályai révén azt segíti elő, hogy a közbeszerzési szerződéseket mindenfajta diszkrimináció nélkül, a legjobb ajánlatot tevő nyerje el, így biztosítsa az ajánlattevők esélyegyenlőségét a közbeszerzésre irányuló szerződések elnyerése tekintetében.

A törvény legfontosabb rendelkezése közé sorolhatjuk, hogy egyes horizontális (környezetvédelmi és ún. „szociális”) szempontok is érvényesíthetővé váltak a közbeszerzésekben.

A közbeszerzési törvény módosítását képező EU-s irányelvnek nagyon fontos reformeleme, hogy nagyobb és szabályozottabb terepet ad a közérdekű célok érvényesíthetőségének, és ennek alapján a magyar törvény is bevezeti az irányelvben meghatározott lehetőségeket a hazai közbeszerzési jogba.

A törvény 4 pontján jelennek meg a fogyatékos-üggyel és az akadálymentesítéssel kapcsolatos szempontok.

1. Újraszabályozza a közbeszerzési műszaki leírásra vonatkozó rendelkezéseket:
Az irányelv a műszaki leírásoknak a meghatározásánál két aspektusban tér el a korábbi irányelvek által használt fogalomtól. Egyrészt külön kerül meghatározásra a szolgáltatás megrendelés és az árubeszerzés tekintetében, másrészt pedig mindkét esetben kiemelésre került a környezetvédelem és a fogyatékos-sággal élő személyek számára való elérhetőség szempontja. Az irányelv mind a szolgáltatás megrendelés és az árubeszerzés, mind pedig az építési beruházások esetén irányadó műszaki leírás fogalmának meghatározásakor alóírja a valamennyi követelménynek (többek között a fogyatékos-sággal élő személyek számára való elérhetőségnek) megfelelő kialakítást és a megfelelés értékeltését. A hazai szabályozás akként veszi át ezt a meghatározást, hogy a közbeszerzési műszaki leírás definíciójában (4. § 15. pont) megjelenik a fogyatékos-sággal élő személyek számára való elérhetőségnek a szempontja, továbbá az 58. § (2) bekezdésben általános követelményként kimondásra kerül, hogy lehetőség szerint a műszaki leírást a fogyatékos-sággal élő emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának figyelembe vételével kell meghatározni. Tehát a közbeszerzési műszaki leírás meghatározása során figyelemmel kell lenni az egyenlő bánásmód követelményére.
2. A szociális szempontok érvényre juttatása szempontjából a törvény azon rendelkezése (17/A. §) jelentős, hogy a védett foglalkoztatók részére fenntartott közbeszerzések körét is szabályozza – azzal, hogy a részletes szabályozást kormányrendeleti szinten alakítja ki, de az e körbe bevonandó védett foglalkoztatókat ennek a törvénynek a szövegében adja meg. Az irányelvvel együtt ennek a rendelkezésnek a célja a fogyatékos-sággal élő személyek munkaerőpiacra történő beilleszkedésének az elősegítése, a fogyatékos-sággal élő személyek munkaerő piaci jelenléte, valamint hogy elősegítse a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató szervezeteknek a fogyatékos-sággal élő személyek munkaerő piaci jelenlétében és ennek javításában betöltött szerepét. A törvény fontos rendelkezése ennek keretében, hogy az ajánlatkérő köteles biztosítani az EU-ban letelepedett azon ajánlattevők esélyegyenlőségét, amelyek 50 %-ot meghaladó mértékben foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű munkavállalókat.

3. A szerződés teljesítésére vonatkozó sajátos feltételek meghatározása tekintetében a törvény csak példálózó felsorolást ad, amelyben azonban megtalálható az is, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevővel kötendő szerződés teljesítésénél védett foglalkoztatónak, védett szervezetnek a teljesítésbe való bevonását is előírhatja (53. § (6) bekezdés és (8) bekezdés a) pont).
4. Előírhatja az ajánlatkérő, hogy az építési beruházás és szolgáltatás megrendelése esetén az ajánlattevő tájékozódjon az akadálymentesítésre vonatkozó olyan kötelezettségekről, amelyeknek a teljesítés helyén és a teljesítés során meg kell felelnie (55. §).

Azonban, amint látható, hogy az utolsó két esetben az ajánlatkérőnek mérlegelési lehetősége van, nem pedig kötelessége.

VII. A Támogatási Alapokra vonatkozó szabályok

23.) A TANÁCS 1083/2006/EK RENDELETE (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (továbbiakban: rendelet)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:HU:PDF>

a) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COUNCIL REGULATION (EC) NO 1083/2006 OF 11 JULY 2006 LAYING DOWN GENERAL PROVISIONS ON THE EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND, THE EUROPEAN SOCIAL FUND AND THE COHESION FUND AND REPEALING REGULATION (EC) NO 1260/1999

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) A rendelet 16. cikke

16. cikk

Férfiak és nők közötti egyenlőség és a megkülönböztetés tilalma

A tagállamok és a Bizottság biztosítják a nők és férfiak közötti egyenlőségnek, valamint a nemek közötti esélyegyenlőség elve érvényesülésének elősegítését az alapok különböző végrehajtási szakaszai során.

A tagállamok és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozása érdekében az alapok különböző végrehajtási szakaszai során, különös tekintettel az alapokhoz való hozzáférésre. Különösen, a fogyatékosággal élő személyek hozzáférése az egyik olyan kritérium, amelynek az alapokból társfinanszírozott műveletek meghatározásakor meg kell felelni, és amelyet a megvalósítás különböző fázisaiban figyelembe kell venni.

2.) A rendelet 11. cikke

11. cikk

Partnerség

(1) Az alapok célkitűzéseit a Bizottság és az adott tagállam közötti szoros együttműködés (a továbbiakban: partnerség) keretében kell megvalósítani. A tagállam adott esetben és a hatályban lévő nemzeti szabályozással és gyakorlat-tal összhangban partnerséget alakít ki többek között a következő hatóságokkal és szervezetekkel:

a) az illetékes regionális, helyi, városi és egyéb közhatalóságok;

b) a gazdasági és társadalmi partnerek;

c) bármely egyéb megfelelő, a civil társadalmat képviselő szervezet, a környezetvédelmi partnerek, nem kormányzati szervezetek, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításáért felelős szervezetek.

A nemzeti szabályozással és gyakorlat-tal összhangban valamennyi tagállam nemzeti, regionális és helyi szinten, illetve a gazdasági, szociális, környezetvédelmi és egyéb területeken kijelöli az adott területet legmegfelelőbbben képviselő partnereket (a továbbiakban: partnerek), figyelembe véve a nők és férfiak közötti egyenlőség és a – környezet

védelmére és állapotának javítására vonatkozó követelmények integrációja által megvalósuló – fenntartható fejlődés támogatásának szükségességét.

(2) A partnerséget az (1) bekezdésben meghatározott egyes partnerkategóriákra vonatkozó intézményi, jogi és pénzügyi hatáskörökkel teljes összhangban kell megvalósítani.

A partnerség az operatív programok előkészítését, végrehajtását, monitoringját és értékelését fogja át. A tagállamok adott esetben valamennyi érintett partnert – különösen a régiókat – bevonják a programozás különböző szakaszaiba az egyes szakaszok tekintetében megállapított határidőn belül.

(3) A Bizottság minden évben konzultál a gazdasági és szociális partnereket európai szinten képviselő szervezetekkel az alapokból nyújtott támogatásokról.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az Európai Közösség az alapok végrehajtásának valamennyi szakaszában, a gazdasági és társadalmi kohézió érdekében tett erőfeszítéseinek összefüggésében támogatja az egyenlőtlenségek felszámolását és a férfiak és nők közötti egyenlőséget, valamint a nemet, fajt vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozását.

Az alapok felhasználása során a tagállamoknak megfelelő lépéseket kell tenni, hogy az alapok különböző végrehajtási szakaszai során (az előkészítés, monitorozás és kiértékelés során) a fogyatékos emberek hátrányos megkülönböztetésére ne kerüljön sor.

A fogyatékos személyek akadálymentes hozzáférése horizontális szempontként kell, hogy szerepelje az alapokból társfinanszírozott feladatoknál.

c.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

A rendelet közvetlenül bekerül a hazai jogba.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem igényel helyi szintű szabályozást, az Önkormányzatok jellemzően pályázói pozícióban vannak az EU pályázatokkal kapcsolatban és nem jogalkotói pozíciót töltenek be.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Milyen mezhazizmust alkalmaz annak érdekében, hogy a fogyatékos emberek esélyegyenlősége biztosított legyen az Ön által végrehajtott Európai Unió pályázatoknál? Az Európai Unió pályázatok elkészítésénél, végrehajtásánál és monitorozásánál bevonja-e a fogyatékos emberek szervezeteit (a Mozgássérültek Budapesti Egyesületét és annak kerületi szervezeteit)?

VIII. A társadalmi életben való részvétel egyéb területeire vonatkozó szabályok

24.) Európai Tanács 2003/C 134/05 határozata a kulturális infrastruktúra és kulturális tevékenység színhelyeinek hozzáférhetőségéről

[http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=32003G0607\(02\)&model=guichett](http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=32003G0607(02)&model=guichett)

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése angolul

2003/C 134/05 COUNCIL RESOLUTION ON 6 MAY 2003 ON ACCESSIBILITY OF CULTURAL INFRASTRUCTURE AND CULTURAL ACTIVITIES FOR PEOPLE WITH DISABILITIES

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (lsz szerinti idézése)

Az Európai Tanács 2003-at a „Fogyatékossgal Élők Európai Événé”, december 3-át pedig a „Fogyatékossgal Élők Európai Napjává” nyilvánította.⁴⁰ Az Európai Bizottság, tekintettel az EUSZ 13. cikkelyére, az EU Alapjogi Kartájára és a Foglalkoztatási Keretirányelv (2000/78/EK) jelentőségére, valamint az Év eredményeire, 2003. október 30-án kiadta a történelminek számító, a fogyatékos emberekre vonatkozó mainstreaming⁴¹-et központba állító fogyatékosügyi Európai Akcióterv⁴² (a továbbiakban: Akcióterv) című 650-es számú Közleményét. Az Európai Tanács 2002 márciusa és 2003 júliusa között több határozatban alapozta meg a Bizottság számára a követendő irányt, többek közt a címben szereplő témában.⁴³

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

- 1.) (i) examine ways to integrate people with disabilities into the arts and cultural sectors and to support equality of opportunity in the production and promotion of their work;
- 2.) (ii) encourage the culture sector, to contribute to promoting a positive image of people with disabilities;
- 3.) (iii) continue efforts to eliminate existing barriers and examine further appropriate ways and means to facilitate and improve the access of people with disabilities to culture, including:
 - evaluating and improving physical access, without prejudice to Member States regulations concerning protection of monuments, to places such as archaeological sites, museums, monuments and places of cultural activities, as well as assuring physical access to buildings that will be constructed in the future,
 - providing information via modern information technology,
 - enhancing access to cultural activities through e.g. subtitled performances, use of easy-to-read and sign language, guides and catalogues in Braille, use of contrasts of light in exhibitions;
- 4.) (iv) encourage the improvement of accessibility by using appropriate signage, for example by different logos;
- 5.) (v) enhance sharing information and experiences on these matters at the European level, involving, as appropriate, the European organisations and networks with relevant experience in this field

40 Council Decision 2001/903/EC of 3 December 2001 establishing the Year of People with Disabilities 2003

41 Annak ellenére, hogy maguk a tagállamok között is vita van a pontos értelmezés tekintetében, ez a fogalom tulajdonképpen a fogyatékos emberek igényeinek horizontális szempontként való általános érvényesítését jelenti.

42 COM(2003) 650 final, Equal opportunities for people with disabilities: A European Action Plan

43 Council Resolution 2002/C 86/02 on the eEurope Action Plan 2002: accessibility of public websites and their content (2002.03.25.); Council Resolution 2003/C 39/03 on „eAccessibility” – improving the access of people with disabilities to the Knowledge Based Society; Council Resolution 2003/C 134/05 on accessibility of cultural infrastructure and cultural activities for people with disabilities; Council Resolution 2003/C 134/04 on equal opportunities for pupils and students with disabilities in education and training; Council Resolution 2003/C 175/01 on promoting the employment and social integration of people with disabilities.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) (i) pont alapján az Európai Tanács felszólította a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy vizsgálják meg a fogyatékos emberek integrálásának lehetőségeit a kulturális és művészeti ágazatban és annak módját, hogy alkotásaikat, termékeiket milyen módon lehetne terjeszteni.

2.) (ii) pontban a Tanács bátorította mind a Bizottságot, mind a tagállamokat, hogy a kulturális ágazat támogatásán keresztül tegyék lehetővé a fogyatékos emberekre vonatkozó pozitív kép erősítését.

3.) (iii) pontban az Európai Tanács felszólította a tagállamokat (is), hogy folytassák erőfeszítéseiket

- a fizikai hozzáférhetőség javítását: emlékhelyek, régészeti helyek, múzeumok, kulturális programok (és minden jövőben épülő építmény esetén),
- a modern infokommunikációs technológiák használatát az információk terjesztése során,
- hozzáférhetőség biztosítása feliratozás, könnyen érthető szövegek, jelnyelvi tolmácsolás, Braille-ben írt útmutatók és tájékoztatók, valamint megfelelő (kontrasztos) helyi világítás révén,

4.) (iv) pontban az Európai Tanács javasolta a különböző megfelelő jelzések, logók használatának támogatását.

5.) (v) pontban megfelelő, európai szintű jó példák terjesztésére is felszólította a tagállamokat és az Európai Bizottságot az Európai Tanács.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EU-s norma nem jogszabály, hanem (un. puha) jogi norma (tanácsi határozat), amely csak az Európai Tanácsra nézve kötelező, az Európai Bizottság, illetve a tagállamok felé pedig iránymutatást jelentő határozat, és ez sem kikényszeríthetően megfogalmazott álláspontot tartalmaz.

Nem jogszabályi szinten: az új Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2007-2010. évekre vonatkozó középtávú intézkedési tervéről szóló 1062/2007. (VIII. 7.) Korm. határozat

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

(Külön, az oktatás, kulturális ágazatra vonatkozó speciális jogszabályról nincs tudomásunk).

Az említett Korm. rendeletből:

1. A fogyatékos személyeket érintő társadalmi szemlélet kedvező irányú megváltoztatásával kapcsolatos célok

2. Elő kell segíteni, hogy a kultúra, a művészet vagy a tudomány területén tehetséges fogyatékos fiatalok bekapcsolódhassanak a Nemzeti Kiválóság Programba.

<i>Felelős:</i>	<i>oktatási és kulturális miniszter</i>
<i>Határidő:</i>	<i>2008. augusztus 31.</i>
<i>Forrás:</i>	<i>Új Magyarország Fejlesztési Terv vonatkozó Operatív Programjának Akcióterve szerint</i>

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniói szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény (2007. XCII. törvény) 30. cikke [A kulturális életben, üdülési, szabadidős és sporttevékenységekben való részvétel] konkrétan és nevesítve azon jogokat, amelyek a kulturális életben való részvételt támogatják.

30. cikk

A kulturális életben, üdülési, szabadidős és sporttevékenységekben való részvétel

1. A részes államok elismerik a fogyatékos-sággal élő személyek azon jogát, hogy másokkal azonos alapon vegyenek részt a kulturális életben, és minden szükséges intézkedést megtesznek annak biztosítására, hogy a fogyatékos-sággal élő személyek:

- a) hozzáférhető formában jussanak hozzá a kulturális anyagokhoz;
- b) hozzáférhető formában jussanak hozzá a televízió műsoraihoz, filmekhez, színházhoz és más kulturális tevékenységekhez;
- c) hozzáférjenek a kulturális előadások vagy szolgáltatások helyszínéhez, mint például a színházhoz, múzeumhoz, mozihoz, könyvtárhoz és utazási irodához, továbbá lehetőség szerint hozzáférjenek az emlékművekhez és a jelentősebb nemzeti kulturális helyszínekhez.

2. A részes államok megfelelő intézkedéseket tesznek a fogyatékos-sággal élő személyek alkotó, művészi és szellemi képességei fejlesztésének és hasznosításának lehetővé tételére, nemcsak saját javukra, hanem a társadalom gazdagítása céljából is.

3. A részes államok a nemzetközi joggal összhangban minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonjogokat védő jogszabályok ne jelentsenek ésszerűtlen vagy megkülönböztető akadályt a fogyatékos-sággal élő személyek kulturális anyagokhoz történő hozzáféréseivel szemben.

4. A fogyatékos-sággal élő személyek másokkal azonos alapon jogosultak sajátos kulturális és nyelvi identitásuk elismerésére és támogatására, beleértve a jelnyelveket és a siket kultúrát.

5. Azzal a céllal, hogy a fogyatékos-sággal élő személyek másokkal azonos alapon vehessenek részt a rekreációs, szabadidős és sporttevékenységekben, a részes államok meghozzák a megfelelő intézkedéseket, annak érdekében, hogy:

- a) a lehető legnagyobb mértékben bátorítsák és előmozdítsák a fogyatékos-sággal élő személyek részvételét az integrált sporttevékenységekben, minden szinten;
- b) biztosítsák a fogyatékos-sággal élő személyek számára a fogyatékos-ság típusához igazodó, speciális rekreációs és sporttevékenységek szervezésének, fejlesztésének és az ezekben való részvételnek a lehetőségét, valamint hogy e célból ösztönözzék a megfelelő oktatás, edzés és a szükséges források biztosítását, másokkal azonos alapon;
- c) biztosítsák a fogyatékos-sággal élő személyek hozzáférést a sport-, üdülési és turisztikai helyszínekhez;
- d) biztosítsák, hogy a fogyatékos-sággal élő gyermekek más gyermekekkel egyenlő hozzáféréssel bírjanak a játékokhoz, rekreációs, sport- és üdülési tevékenységekhez, beleértve az iskolarendszerben előforduló hasonló tevékenységeket;
- e) biztosítsák, hogy a fogyatékos-sággal élő személyek hozzáférjenek a rekreációs, szabadidős, sport- és turisztikai tevékenységeket szervezők által nyújtott szolgáltatásokhoz.

d.) A vonatkozó Európai uniói jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mutassa be, hogy az önkormányzat területén található, a kulturális életet befolyásoló szolgáltatás, intézmény rendelkezik-e akadálymentesítési megoldásokkal, és ha igen, melyek azok? Kikkel működött együtt, mely más önkormányzat hasznosította akár a saját, akár az EU által bemutatott ötleteket? Az EU-s pályázatok, illetve forrásokat a meglévő szabályok, elvárások alapján használják fel, különös figyelemmel a Korm. rendeletben foglaltakra?

25.) A Régiók Bizottságának véleménye az Akadálymentes Európa felé a Fogyatékos Emberekért című, 2000-ben kiadott Európai Bizottsági Közleményre (2000. december 13.) (nincs hivatalos magyar fordítás)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2001:144:0067:0069:EN:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

OPINION OF THE COMMITTEE OF THE REGIONS ON 'TOWARDS A BARRIER-FREE EUROPE FOR PEOPLE WITH DISABILITIES' 2001/C 144/21)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Emlékeztetőül: a Közlemény széleskörűen áttekinti, hogy hogyan kell összehangolni az EU szabályozásokat és kezdeményezéseket annak érdekében, hogy a fogyatékosügy közösség-dimenziójává váljon.

A Közlemény fő célterülete az akadálymentesítés, azaz célja a mindenki által használható környezet kialakítása. Ennek érdekében szinergiát kíván biztosítani

- a foglalkoztatás,
- az oktatás
- a szakképzés,
- a közlekedés,
- a belső piac,
- az információs társadalom,
- az új technológiák és
- a fogyasztói politikák terén.

A Közlemény kiemeli, hogy az akadálymentesítésnek kedvező, továbbgyűrődő hatása van a társadalomban, így pl. a biztonságos munkakörnyezetben, a fogyasztók védelmében, valamint a tisztességes gazdasági verseny védelmében. A Közleményben kitűzött feladatokból 46 EU szintű tevékenység következett egészen addig, amíg a 650-es Közleményt ki nem adták 2003-ban.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) General comments

3. „{...} „the COR would request that the European Commission table a Directive which ensures that all new public buildings are suitable for the disabled ‘and barrier free’. It would also outline a programme for the conversion of existing buildings to ensure disabled access;”

2-) Disability and EU sectoral policies

5. „{...} The COR would like the European Commission to ensure that any new EU funded infrastructure projects are constructed with due regard to disabled people in accordance with the principles of a barrierfree environment. COR calls for explicit recognition of the access needs of disabled people to be promoted under the Structural Funds including the European Regional Development Fund;”

7. „{...}the European Union in conjunction with Member States and local and regional authorities need to develop detailed strategies to ensure that all barriers are removed so that disabled persons can play an active role in economic, social and family life;”

3.) Disability as a Community concern

10. „{...} As such, it is vital that local and regional government be consulted in the design, implementation and evaluation of any actions arising from this communication;”

4.) Mainstreaming

13. „[...] would like the European Commission to carry out a ‘Disability Audit’ on all European Community policies to ensure that Article 13 of the Treaty of Amsterdam is being actively implemented;”

5.) Leading by example

18. „[...] would also like to feel that there is a more determined attempt to ensure that European Commission buildings are suitable for use by the disabled.”

19. „the European Commission needs to take steps to ensure access to the Internet for all disabled groups including the visually impaired. The needs of other disabled groups, such as people with learning difficulties who need simplified documents, should also be taken on board.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) Általános álláspont

3. pontban a Régiók Bizottság javasolta az Európai Bizottságnak, hogy készítsen egy irányelv-javaslatot, amely biztosítja, hogy valamennyi új középület akadálymentes legyen, továbbá egy ütemtervet a már meglévő épületek akadálymentesítésére.

2.) Fogyatékos és EU ágazati politikák

5. pontban a Régiók Bizottsága az Európai Bizottságtól azt kívánja, hogy valamennyi új, EU támogatással finanszírozott infrastrukturális projekt akadálymentesen valósuljon meg, különösen a Strukturális Alapok tekintetében.

7. pont alapján javasolja a Régiók Bizottsága, hogy az Európai Unió a tagállamokkal, valamint a regionális és helyi hatóságokkal együtt részletes stratégiákat alkossanak az akadálymentesítés érdekében.

3.) Fogyatékos mint közösségi érdek

10. pontban a Régiók Bizottsága fontosnak tartja, hogy mind a helyi, mind a regionális hatóságok bevonásra kerüljenek a tervezés, megvalósítás, valamint a programok értékelése során.

4.) Tudatosítás

13. pontban a Régiók Bizottsága felkérte az Európai Bizottságot, hogy készítsen egy „Fogyatékosügyei Vizsgálatot” az európai közpolitikák áttekintésével annak érdekében, hogy az Amszterdami Szerződés 13. cikkelye ténylegesen átültetésre kerüljön a tagállamokban.

5.) Példamutatás

18. pontban megkívánja a Régiók Bizottsága, hogy az Európai Bizottság épületei is alkalmasak legyenek a fogyatékosokkal élők általi használatára.

19. pontban az Európai Bizottságnak további lépéseket kell tenni az akadálymentesítés érdekében, különösen az internet hozzáférhetősége és a látássérültek érdekében, valamint más fogyatékosokkal élő csoportok érdekében is, mint pl. a tanulási nehézségekkel küzdők.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EU-s norma nem jogszabály, hanem (un. puha) jogi norma (Régiók Bizottságának véleménye), amely csak az Európai Bizottságra (mint előterjesztőre) nézve jelent információt, az Európai Tanács felé pedig iránymutatást jelentő dokumentum, és ez sem kikényszeríthetően megfogalmazott álláspont.

***Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)***

Nem releváns.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Nem releváns.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mutassa be, hogy az önkormányzat véleményének képviselőjére feljogosított szervezet, képviselő milyen módon vonja be az adott önkormányzatot a fogatékossággal élő emberek érdekeinek érvényesítése során.

26.) Az Európai Parlament határozatai a jelnyelvekről a siket emberek számára (1988) és a jelnyelvekről (1998)

<http://www.ciemen.org/mercator/butlletins/47-09.htm>

http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=CALDOC&FILE=981118&LANGUE=EN&TPV=DEF&LAST-CHAP=6&SDOCTA=1&TXTLST=1&Type_Doc=FIRST&POS=1

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése magyarul (angolul)

RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT ON SIGN LANGUAGES FOR DEAF PEOPLE (1988)

RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT ON SIGN LANGUAGES (1998)

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) Resolution of the European Parliament on sign languages for deaf people (1988)

Recognition of and Right to use a Sign Language

2. Calls on the Commission to make a proposal to the Council concerning official recognition of the sign language used by deaf people in each Member State;

3. Calls upon the Member States to abolish any remaining obstacles to the use of sign language;

Sign Language Interpretation

4. Stresses the importance of recognising sign language interpreting as a profession and of establishing a full time sign language interpreter training and employment programmes in each Member State under the responsibility of the national associations for the deaf;

5. Urges Member States, in consultation with the European Regional Secretariat of the World Federation of the Deaf (WFD), to submit projects for the training of sufficient numbers of sign language tutors, assessors and interpreters, for support under the European Social Fund;

6. Calls upon Community institutions to set an example by making provision, as a matter of principle for sign language interpretation at meetings organised under their auspices and attended by deaf people;

Sign Language and Television

7. Calls upon broadcasting authorities to include translation into sign language, or at least subtitles, of television news programmes, those of political interest and, to the extent possible, of a selection of cultural and general interest programmes; also urges broadcasting authorities, in consultation with the European Regional Secretariat for the Deaf and the European Broadcasting Union, to determine minimum levels of provision of sign language interpretation or subtitling for programmes aimed at adults and children respectively, as well as teletext provision;

8.) Urges Member States to ensure that all relevant government circulars on welfare benefits, health and employment are produced using sign language on video for the use of the deaf community;

9. Calls upon the Commission to support research in the area of television services for the deaf;
Teaching Sign Language to the Hearing

10. Calls upon Member States, in cooperation with the Commission, to support pilot projects aimed at teaching sign language to hearing children and adults, using deaf people trained for the purpose and to back research in this area;

Sign Language Dictionaries

11. Urges Member States to support research into and publication of up-to-date dictionaries of their respective national sign languages; invites the Commission to foster such activities and in due course, to promote development of multilingual dictionaries of the sign languages in use within the Community;

Sign Language Exchanges

12. Invites the Commission to consider how, at a suitable juncture, Community level exchanges might best be brought about between those proficient in their respective countries' sign languages and cultures;

Institutional and Funding Aspects

13. Considers it essential that the deaf be fully involved in determining policy for the non-hearing at national and Community level, notably through the European Regional Secretariat of the WFD;

14. Calls for more generous funding under the Community budget for development of services for deaf people in the Member States;

15. Instructs its President to forward this resolution to the Commission, the Council, the Member States, the European Regional Secretariat of the World Federation of the Deaf, and the European Broadcasting Union.

2.) Resolution of the European Parliament on sign languages (1998)

I. whereas there are various different types of sign language, each of which has its specific cultural identity,

1. Marks the significance of the 10th anniversary of its abovementioned resolution of 17 June 1988 on sign languages for the deaf;

2. Welcomes the funding allocation of ECU 500 000 by the European Union to a major Europe-wide sign language project (1997) to promote the implementation of the resolution on sign languages;

3. Recognises that the results produced by this sign language project will provide significant information to the EU institutions and the Member States about how the terms of Parliament's abovementioned resolution on sign languages for deaf people are being implemented;

4. Calls on the Commission to make a proposal to the Council concerning official recognition of the sign language used by deaf people in each Member State;

5. Calls on the Commission to ensure EU funding programmes in the field of education and employment training include training of sign language tutors and interpreters;

6. Calls on the Commission to ensure all EU programmes are accessible to deaf people and recognition is given to the need for sign language interpretation;

7. Calls on the Commission to introduce measures on deaf awareness training for officials working in EU institutions;

8. Calls on the Commission and the Member States to ensure that public meetings organised by EU institutions are accessible to deaf people by providing a sign language interpretation service on request;

9. Calls on the Commission to examine, in the context of the principle of public service television, the possibility of introducing legislation enabling the translation into sign language, or at least the subtitling, of news broadcasts, programmes of political interest - especially during election campaigns - and, as far as possible, of cultural and general interest programmes;
10. Calls on the Commission to introduce a proposal for framework legislation to ensure compatibility of telecommunications text and videophone equipment for deaf people across Europe;
11. Calls on the Commission to introduce measures to ensure universal design in multimedia applications so that deaf people are not excluded from new applications;
12. Calls on the Commission, in addition, to undertake studies concerning other audiovisual services for deaf people;
13. Instructs its President to forward this resolution to the Commission, the Council, the governments and parliaments of the Member States and the bodies and organisations responsible for or representing persons with hearing disabilities in the EU.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az EP 1988-as határozatában felhívta az Európai Bizottságot, hogy tegyen olyan javaslatot a jelnyelv hivatalos elismertetésére, amely alkalmas arra, hogy minden tagállamban érvényre jusson ez a szándék. Egyben a tagállamokat is felhívta, hogy szüntessenek meg minden akadályt, amely a jelnyelvet használók előtt áll. Az EP ebbéli véleményét 1998-ban már úgy bővítette, hogy a Bizottságot felszólította: az Európai Tanács, azaz EIT részére készítsen egy olyan javaslatot, ami már lényegében konkrétan és hivatalosan is elismerné az adott tagállamban használt jelnyelvet, valamint azt is kérte, hogy biztosítson meghatározott EU-forrásokat az oktatás és a foglalkoztatás keretén belüli képzések finanszírozását illetően, beleértve természetesen a jelnyelvi oktatók és tolmácsok képzését. Lényegében tehát tíz év alatt az EP álláspontja az általános szándéknyilatkozattól és felhívástól a konkrét jogi lépések és európai szintű finanszírozási eszközök kidolgozásának a szükségességéig fejlődött. Vagyis a korábbi helyzethez képest az EP immáron azt képviseli, hogy ez a kérdéskör európai szintű kezelést igényel. Az EP 1988-ban hangsúlyozta a jelnyelv elismerésének fontosságát a szakma (foglalkozás) szempontjából, és a teljes értékű tolmácsolást, valamint a siketek nemzeti szervezetének (szövetségének) a vezető szerepét a jelnyelvi szolgálat-szolgáltatások biztosítása terén, ami egyértelmű elkötelezettséget jelent a tekintetben, hogy a tolmácsolást biztosításában a siket emberek érdekében tevékenykedő szervezet(ek) központi helyet kapjanak.

Az EP 1988-as határozatában sürgeti továbbá a tagállamokat is, hogy a Siketek Világszövetségével (illetve annak Európai Regionális Titkárságával) indítsanak el együttműködést a jelnyelvi tolmácsok, oktatók, szakértők képzése terén, az Európai Szociális Alapból, valamint a közösségi intézményeket, hogy járjanak elől jó példával, különösen az olyan konferenciák szervezésekor, melyeken siket emberek is részt vesznek. Ezzel szemben az 1998-as határozat túlment ezeken a javaslatokon is, hiszen ott már arról van szó, hogy az Európai Bizottságnak biztosítani kell, hogy valamennyi EU program hozzáférhető legyen a siketek számára, valamint hogy az EU intézményeiben dolgozó tisztségviselők részére is hozzanak felvilágosító intézkedéseket. Ez azt jelenti, hogy elkezdődött egy olyan politikai mozgás, amely végül a mostani gyakorlatot jellemzi, s hogy az EU szintű jogalkotásban figyelembe veszik a fogyatékos emberek, így a siket emberek érdekeit is, különösen a Foglalkoztatási és Szociális Főigazgatóság munkája révén. Az 1988-as határozathoz képest új elem, hogy az EU intézmények által szervezett rendezvényeken a jelnyelvi tolmácsolást kérésre biztosítani kell, ami azóta napi gyakorlattá vált.

1988-ban a feliratozás kérdésében az EP felszólította a műsorsugárzó társaságokat a jelnyelvi interpretáció, illetve a feliratozás iránti elkötelezettség megerősítésére – például a teletext szolgáltatások bővítésével – illetve a minimum standardok kidolgozására. Az 1998-as határozat már ismét konkrétabb: az EP felhívta az EB-t, hogy vizsgálja meg a jogi lehetőségeket a köztévéket illetően, különös tekintettel a politikai véleményeket közvetítő hírműsorokra, de a kulturális és közérdekű információt nyújtó műsorokra is.

Az EP továbbá sürgeti a tagállamokat, hogy tegyék hozzáférhetővé a vonatkozó kormányzati adatbázisokat, tájékoztatókat, és különösen a szociális ellátásokkal, egészségüggyel és foglalkoztatással kapcsolatos információkat (pl. videó révén) a siket közösség számára. Az úgynevezett modellprogramok indítására is ösztönöz az EP, különösen a jelnyelv tanítására a halló gyermekek és felnőttek esetében, és pedig képzett siketek részvételével. Ugyanígy az EP támogatja a naprakész jelnyelvi szótárak elkészítését, beleértve az EU-n belüli, többnyelvű jelnyelvi szótár elkészítését is.

Végül az EP már 1988-ban leszögezte, hogy alapvető fontosságú a siketek bevonása a döntéshozatali mechanizmusokba, különösen a Siketek Világszervezetén keresztül, valamint hogy az EU költségvetésben több forrást kell biztosítani a tagállamokban élő siket emberek részére, a fejlesztési eszközökre. Az 1998-as határozat ezen a téren is konkrétabb: az EP felhívta a Bizottságot, hogy készítsen elő egyebek közt jogi javaslatot a telekommunikációs szövegközlő és a videofon eszközök kompatibilitására, valamint vezessen be intézkedéseket a multimédiás alkalmazások egységesítésére („universal design”) annak érdekében, hogy a siket emberek ne szoruljanak ki az újabb alkalmazások használatából.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EP határozat nem jogszabály, hanem (un. puha) jogi norma (parlamentari határozat), amely csak az Európai Parlamentre nézve kötelező, az Európai Tanács, illetve az Európai Bizottság felé pedig iránymutatást jelentő norma, és ez sem más fórum által kikényszeríthetően megfogalmazott álláspontot tartalmaz.

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Nem releváns egyelőre. A Magyar Országgyűlés jelenleg (2009. június 30.) tervezi egy (ötpárti megegyezésen alapuló) határozat elfogadását, amely a magyar jelnyelvi törvény elfogadását támogatja, amelynek várható tárgyalása és elfogadása legkésőbb 2009 őszére tehető.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Jelenleg közigazgatási egyeztetés keretében gondozzák az előkészítés alatt álló törvénytervezet, amelynek tartalmával mind a szakminisztérium, mind az érdek-képviselői szervezetek egyetértenek.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Jelenleg folyamatban van

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mennyiben látják a területükön működő jelnyelvi tolmácsszolgálat(ok) működését kielégítőnek, illetve hogyan képzelik el a helyi esélyegyenlőségi politikájuk megtervezésekor, megvalósításakor ehhez a szolgáltatáshoz való nagyobb fokú hozzáférést, illetve bővíteni az információkhoz való hozzáférést az igénylők, valamint a közszolgáltatást nyújtók számára.

27.) Javaslat: a Tanács irányelve a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, korra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról A hatásvizsgálat összefoglalása {COM(2008) 426 végleges } {SEC(2008) 2180}

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52008SC2181:HU:NOT>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT ACCOMPANYING THE PROPOSAL FOR A COUNCIL DIRECTIVE ON IMPLEMENTING THE PRINCIPLE OF EQUAL TREATMENT BETWEEN PERSONS IRRESPECTIVE OF RELIGION OR BELIEF, DISABILITY, AGE OR SEXUAL ORIENTATION IMPACT ASSESSMENT {COM(2008) 426 FINAL} {SEC(2008) 2181}

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

1.) 6. A lehetőségek összehasonlítása

„{...} A megvizsgált nem jogalkotási lehetőségek nem szavatolnak semmiféle egyértelmű javulást a megkülönböztetéssel szembeni védelemben, mivel lehetetlen megjósolni, hogy a tagállamok milyen mértékben fogadnák el és mennyire hatékonyan valósítanák meg e lehetőségeket. Úgy ítélték meg, hogy a biztosítási és a bankszektorral folytatott párbeszéd hathatós eszköze lehetne az e téren meglévő állítólagos megkülönböztetések kezelésének. Ha a tagállamok egyedül, nemzeti alkotmányos és jogi keretükre alapozva lépnének fel, akkor valószínűleg nemcsak megmaradna a védelem szintjének meglévő különbsége, de fokozódna is.

A kitűzött célok felé történő egyértelmű elmozdulás egyetlen biztos eszköze az unió szintjén megvalósuló kötelező jogi érvényű intézkedés.

{...}

„A jelentés azt is kifejti, hogy a fogyatékoságon és más tényezőkön alapuló hátrányos megkülönböztetést tiltó irányelv hathatós és következetes eszköz lehetne a tagállamok kezében a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezmény bizonyos részeinek végrehajtására. Kiemelendő, hogy ha az irányelv meghatározná a „fogyatékkal élők igényeihez való ésszerű alkalmazkodás” fogalmát, akkor nagyobb jogbiztonságot garantálna, mint az egyezmény. Emellett az irányelv egyértelműbb és hatékonyabb mechanizmusokat biztosítana a hátrányos megkülönböztetés áldozatainak jogorvoslatához.”

2.) 8. Az új irányelv

{...}

csak az EK hatáskörébe tartozó területeken tiltaná a megkülönböztetést, tehát nem érintené az oktatás szervezetét vagy tartalmát (pl. speciális oktatási igények), a családi állapotra vonatkozó kérdéseket (pl. azonos neműek élettársi kapcsolata/házassága) vagy a családjogot (pl. örökbefogadás), sem az állam vagy az állami intézmények világi jellegére vonatkozó nemzeti szabályokat;

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) 6. A lehetőségek összehasonlítása

Az előterjesztő szerint a tagállami szintű szabályozás az egyenlő bánásmód tekintetében csak konzerválná a meglévő különbségeket mind a tagállamok, mind az egyenlő bánásmód területén. A munkaanyag ezen pontja hozzáteszi, hogy a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény végrehajtását is támogatná egy új irányelv elfogadása, hozzáátéve, hogy egy új fogalom, az ésszerű alkalmazkodás pontosítása nagyobb fokú jogbiztonságot is eredményezne. A 2000/78/EK irányelv eredetileg kimondta, hogy az egyenlő bánásmód elvének

a fogyatékos személyekkel kapcsolatban történő végrehajtása céljából ésszerű intézkedéseket⁴⁴ kell bevezetni. Ez azt jelenti, hogy a munkaadóknak meg kell tenniük a megfelelő és az adott esetben szükséges intézkedéseket, hogy a fogyatékos személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy továbbképzés, kivéve, ha az ilyen intézkedés aránytalanul nagy terhet ró a munkaadóra. Ezt a terhet nem lehet aránytalanul nagyra tekinteni, amennyiben az adott tagállam fogyatékosügyi politikájának intézkedései ezt kielégítően ellensúlyozzák. Ennek pontosítását kívánja a munkadokumentum.

2.) 8. Az új irányelv

Az új irányelv hatálya tekintetében csak EK hatáskörébe tartozó területeken tiltná a megkülönböztetést, tehát nem érintené az oktatás szervezetét vagy tartalmát (pl. speciális oktatási igények), a családi állapotra vonatkozó kérdéseket (pl. azonos neműek élettársi kapcsolata/házassága) vagy a családjogot (pl. örökbefogadás), sem az állam vagy az állami intézmények világi jellegére vonatkozó nemzeti szabályokat;

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EU-s norma nem jogszabály, hanem munkadokumentum, amelynek nincsen kötelező ereje.

Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Nem releváns (mert a magyar jog már megalkotta a szükséges, illetve a javaslatához képest is a többlétszabályokat). Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját tiltja és a 27. §-ában kifejezetten az oktatás területére is kiterjeszti a törvény hatályát.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniói szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

A 2000/78/EK irányelv átültetését célozta a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról, melyet a Magyar Országgyűlés 2003. december 22-én fogadott el. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása nem előzmény nélküli a magyar jogban: részben az Alkotmány idevágó rendelkezéseire kell itt utalni (54. §, 70/A §), valamint a Ptk 76. §-ára és az Mt. 5. §-ára. Az Alkotmánybíróság számos esetben foglalkozott az egyenlőség kérdésével, a 61/1992 (XI. 20.) AB határozatban foglalt elv pedig általános egyenlőségi formulaként szolgál, azaz a jogegyenlőség kiterjed az egész jogrendszerre, nemcsak az emberi jogok, alapvető szabadságjogok tekintetében és a jogegyenlőség biztosítását egyben állami feladatként definiálta. A Fot.-ban meghatározottakkal szemben az egyenlő bánásmód feltételeit nemcsak az állami és önkormányzati szervek és intézmények működése során kell érvényesítenie az államnak, hanem a magánjogi jogviszonyokra is értelmezni kell a diszkrimináció tilalmának még általánosabb érvényesítése érdekében. Az egyenlő bánásmód követelménye az oktatás, a szociális biztonság és az egészségügy területén is előírtá vált, aminek eddig nem volt előzménye. A jogszabály hatálya nem terjed ki a családjogi jogviszonyokra, a hozzátartozók közötti jogviszonyokra, az egyházi jogi személyeknek az egyházak hitéleti tevékenységével közvetlenül összefüggő jogviszonyaira, a társadalmi szervezetek, a jogi személyek, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek tagjai közötti, a tagsággal összefüggő jogviszonyokra (párttagokra külön szabállyal)

d.) A vonatkozó Európai uniói jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns.

⁴⁴ „reasonable accommodation”

28.) Az Európai Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalása (2008. március 17.) a fogyatékossgal élők helyzetéről az Európai Unióban (2008/C 75/01)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:075:0001:0004:HU:PDF>

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0334+0+DOC+XML+V0//HU>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

RESOLUTION OF THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION AND THE REPRESENTATIVES OF THE GOVERNMENTS OF THE MEMBER STATES, MEETING WITHIN THE COUNCIL OF 17 MARCH 2008 ON THE SITUATION OF PERSONS WITH DISABILITIES IN THE EUROPEAN UNION (2008/C 75/01)

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

A dokumentum alapvetően a 2004-2010-es európai cselekvési terv mentén, a 2007. június 11-én tartott első informális miniszteri találkozó alkalmával hagyták jóvá az ENSZ egyezményt, mint alapvető lépést, majd ugyanezen év decemberében a Tanács állásfoglalásában felkérte a Bizottságot és a tagállamokat az ENSZ-egyezmény aláírására, megkötésére és megerősítésére. Jelen dokumentum ezt a folyamatot kívánja támogatni állásfoglalás keretében.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy

{...}

1. a megkülönböztetés-mentességi keretstratégiával összhangban erősítse meg a munkaerőpiacon belül és azon kívül a fogyatékossgal alapuló megkülönböztetés megelőzésére és leküzdésére irányuló erőfeszítéseket, elősegítve mind a munkaerőpiachoz, mind a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést;

2. mielőbb nyújtson be javaslatot az ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség részéről történő megkötéséről, valamint az Egyezménynek a közösségi hatáskörbe tartozó területeken történő végrehajtásáról szóló tanácsi határozatra vonatkozóan;

Felkéri a tagállamokat és az Bizottságot, hogy hatáskörüknek megfelelően gondoskodjanak az alábbiakról:

1. Hogy a fogyatékossgal élő emberek teljes mértékben élhessenek emberi jogaikkal, a következők révén:

a) az ENSZ-egyezmény megerősítése és elfogadása, majd végrehajtása többek között közös európai megoldások révén, az ENSZ-egyezmény végrehajtása tekintetében koherens és összehangolt megközelítés keretében;

b) egy valamennyi megfelelő eszközt kombináló átfogó szakpolitika továbbfejlesztése, amelynek egyaránt célja a megkülönböztetés megszüntetése és a fogyatékossgal élők társadalmi befogadása, az emberi jogi megközelítés és a kérdés szakpolitikai integrálása alapján;

c) a megkülönböztetés-ellenes intézkedések kidolgozásának és végrehajtásának biztosítása, aktív támogatás, valamint az akadályok megszüntetése révén a fogyatékossgal élők bátorítása a munkaerőpiacon való aktív fellépésre;

{...}

f) a fogyatékossgal kapcsolatos kérdések szakpolitikai integrációjának megerősítése a tagállamok által azon irányban tett erőfeszítésekre építve, hogy kötelezzék a közszerveket a fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlőségének támogatására;

g) a tagállamok, valamint a regionális és helyi közösségek további támogatása az intézményesítettség csökkentésének folyamatában, amikor ez szolgálja leginkább a fogyatékossgal élők érdekeit;

h) a megkülönböztetéssel szembeni védelem közösségi jogi keretrendszerében esetlegesen meglévő hiányosságok feltárása – különösen a fogyatékossgal alapuló megkülönböztetés esetében – és megfelelő, célirányos válaszigazintézkedések mérlegelése;

2. Hozzáférhetőség a fogyatékossgal élők számára:

d) tovább kell fokozni a strukturális alapok – beleértve az Európai Szociális Alapot (ESZA) – felhasználását a fogyatékossgal élők foglalkoztatásának, képzésének és esélyegyenlőségének támogatásában;

e) elő kell mozdítani a közös európai hozzáférhetőségi normák jelenleg is folyó kidolgozását, és bátorítani kell azok közbeszerzések keretében való alkalmazását;

f) a közérdekű minőségi szolgáltatásokat – így például a szociális, egészségügyi és rehabilitációs szolgáltatásokat – Európa-szerte alkalmazott önkéntes minőségi keretrendszerek kidolgozása révén kell hozzáférhetővé tenni a fogyatékossgal élő személyek és családtagjaik számára;

g) hozzáférhető információs és kommunikációs technológiák kifejlesztésével és a fogyatékossgal élő személyeket támogató technológiák révén – az e-integrációról szóló rigai nyilatkozattal összhangban – támogatni kell minden állampolgár befogadását az információs társadalomba;

{...}

j) támogatni kell a fogyatékossgal élő személyek jogait a társadalomban való aktív részvételre, és adott esetben bátorítani kell az ellátó intézmények közösségi alapon működő alternatívákkal való fokozatos helyettesítését.

3. Hogy elkezdődjön egy, a fogyatékossgal élőkkel kapcsolatos jelenlegi, 2004–2010-es európai cselekvési tervet felváltó európai fogyatékossgal stratégia kidolgozása, többek között az alábbiak révén:

a) a 2008–2009-es európai cselekvési terv teljes végrehajtása;

b) annak felmérése, hogy a nemzeti fellépések mennyiben tükrözik az Európai Közösség és a tagállamok által az ENSZ-egyezmény teljes körű európai szintű végrehajtására tett kötelezettségvállalást, és e célból a következőket, összehasonlítható nemzeti célok kitzésének átgondolása.

Felkéri az Európai Unió intézményeit, hogy:

{...}

A fogyatékossgal élőket és szervezeteiket az alábbiakra kéri fel:

1. az egymás közötti koordináció folytatása a politikai döntéshozók igényeikről való tájékoztatása érdekében, valamint a különböző szakpolitikai lehetőségek feltárása és elemzése céljából;

2. részvétel a fogyatékossgal élőkkel kapcsolatos európai cselekvési tervnek és az ENSZ-egyezménynek a Bizottsággal és a tagállamokkal együtt történő kialakításában és végrehajtásában.

Az érdekelt feleket az alábbiakra kéri fel:

1. párbeszéd folytatása (ideértve a fogyatékossgal élőket és szervezeteiket, az állami hatóságokat és a szociális partnereket is) egymás szükségleteinek megértése és az egyetértésen alapuló megoldások létrehozása érdekében;

2. a fogyatékossgal foglalkozó magas szintű uniós csoportban való részvételük által kínált lehetőségek felhasználása a fogyatékossgal kapcsolatos kérdések közösségi politikákba való folyamatos beépítésének fenntartására.

A jövőbeli elnökségeket az alábbiakra kéri fel:

a fogyatékossgal kapcsolatos európai emberi jogi megközelítés további erősítése, biztosítva ezáltal a fogyatékossgal élők átfogó társadalmi befogadását és esélyegyenlőségük teljes körű megvalósítását, továbbá e célból a Közösség, a tagállamok, a fogyatékossgal élők és szervezeteik, valamint az egyéb érdekeltel közötti párbeszéd és szoros együttműködés fenntartása.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Lásd még bővebben az Európai Parlament 2009. április 24-i állásfoglalását a fogyatékossgal élők jogairól szóló ENSZ-egyezmény és fakultatív jegyzőkönyvének az Európai Közösség általi megkötéséről című munkaanyagot, amely jelen állásfoglalásra épül.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az EU-s norma nem jogszabály, hanem állásfoglalás, amelynek nincsen kötelező ereje.

***Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)***

Nem releváns.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba

Nem releváns.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns.

29. Az Európai bizottság közleménye az Európai Fogyatékosügyi Akciótervről (COM(2003) 650)

A Bizottság Közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai gazdasági és Szociális bizottságnak és a Régiók Bizottságának - A fogyatékkal élők helyzete az Európai Unióban: a 2008-2009-es európai cselekvési terv {SEC(2007)1548} /* COM/2007/0738 végleges */

http://www.barcsi.hu/letoltesek/tovabbkepzo/szakiranyu_kepzesek/hazai_jogszabalyok/Eur%F3pai%20-Cselekv%E9si%20Terv.pdf

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése angolul

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL, THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS - EQUAL OPPORTUNITIES FOR PEOPLE WITH DISABILITIES: A EUROPEAN ACTION PLAN /* COM/2003/0650 FINAL */

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az Európai Tanács 2003-at a „Fogyatékosssággal Élők Európai Événé”, december 3-át pedig a „Fogyatékosssággal Élők Európai Napjává” nyilvánította.⁴⁵ A Bizottság, tekintettel az Amszterdami Szerződéssel módosított EUSZ 13. cikkelyére, az EU Alapjogi Kartájára és a 2000/78/EK Keretirányelv jelentőségére, valamint az Év eredményeire, 2003. október 30-án kiadta a történelminek számító, a fogyatékos emberekre vonatkozó mainstreaming-et központba állító Fogyatékosügyi Európai Akcióterv (a továbbiakban: **Akcióterv**) című 650-es számú Közleményét.

Az Akciótervben a Bizottság saját maga részére állapított meg feladatokat 2010-ig, többek közt: a foglalkoztatás, az épített környezetre vonatkozó új szabványok kialakítása, a közlekedés, az információs eszközök és a szabad hozzáférhetőség területeire.

Ennek keretében a Bizottság 2004 és 2005 között a foglalkoztatásra összpontosít, és különösen a Keretirányelvben előírt kötelezettségek teljesítésére. Emellett ellenőrzésre is sor kerül a Bizottság által két évente összeállítandó jelentések (az első 2005. december 3-án került publikálásra) formájában, amely a fogyatékos embereket érintő, valamennyi területre kitér.⁴⁶ Ezt követte a 2006-2007-es időszakot felülvizsgáló jelentés.

Különösen fontos, hogy a Bizottság a fogyatékossságot szociális kérdésként is kezeli, ellentétben például a 2000 májusában kiadott Közleménnyel (Towards a Barrier Free Europe for People with Disabilities COM(2000) 284), ahol csak szükségletekről és a hozzáférés biztosításáról van szó. E tekintetben tehát dogmatikai fejlődésről is beszélhetünk. Főbb beavatkozási célterületek:

- a foglalkoztatásban és foglalkozásban egyenlő lehetőségekről rendelkező Irányelv teljes körű alkalmazásának megvalósítása és vita kezdeményezése a diszkrimináció elleni harc stratégiájáról
- A fogyatékossság kérdéseinek eredményes beágyazása a Közösség politikájába és a létező folyamatokba
- Az „Elérhetőség mindenkinek” (Design for all) továbbfejlesztése

A fenti célok megvalósítása érdekében a Bizottság egy folyamatos, több évre szóló Intézkedési Terven dolgozik. Az EU különböző politikai területeinek célkitűzéseivel igazodó Intézkedési Terv 2010-ig szólna. A lépcsőzetes megközelítés lehetővé tenné igazi kihívást jelentő célok és feladatok középtávú kimunkálását és megvalósítását és a Lisszabonban elfogadott stratégia keretében megvalósuló kezdeményezések eredményeinek hasznosítását. Ennek az Intézkedési Tervnek az egymást követő lépéseit egy két évenként esedékes jelentés határozza meg és támogatja. A jelentés áttekinti a fogyatékos emberek helyzetének mindenkori alakulását. A Bizottság kötele-

45 Council Decision 2001/903/EC of 3 December 2001 establishing the Year of People with Disabilities 2003

46 A Bizottság a COM(2005) 604-os közleményével a 2003-2005 közötti időszakot felülvizsgálta és új hangsúlyokat állapított meg, különösen a foglalkoztatás és a szociális ellátások tekintetében.

zetséget vállal arra, hogy kétévenként elkészíti ezt a jelentést, hogy rendszeres időközönként konkrét jelentést tegyen a fogyatékos emberek általános helyzetéről a kibővített Európában.

Első két év (2004-2005):

- A foglalkoztatás és foglalkoztatásban maradás
- Élethosszig tartó tanulmányok mint a foglalkoztathatóság, az alkalmazkodóképesség, a személyei fejlődés és az aktív állampolgári magatartás eszköze
- Új technológiák lehetőségeinek hasznosítása, hiszen ezek a technológiák jelentős szerepet vállalhatnak az esélyegyenlőség és mobilitás megteremtésében a gazdaságban, esélyt jelenthetnek a fogyatékos emberek számára
- Nyilvános épített környezet hozzáférhetősége, ami előfeltétele a munkahelyi részvételnek és a mobilitásnak a gazdaságban és a társadalomban

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) „A fogyatékos embereknek vannak és lesznek különleges igényeik, és a Bizottság elfogadja, hogy ezeket az igényeket ki kell elégíteni, többek között – szükség esetén – a kifejezetten a fogyatékos embereket segítő munkaerőpiaci politikai intézkedésekkel. A Bizottság a Közösség versenypolitikai intézkedéseinek keretében is tett ilyen jellegű erőfeszítéseket. 2002. novemberében elfogadtak egy rendeletet az állami támogatásról a foglalkoztatásban⁴⁷, amelynek alapján a tagállamok állami támogatásban részesíthetik új munkahelyek létrehozását és fogyatékos embere munkavállalók foglalkoztatását úgy, hogy ehhez nem kell megkérniük a Bizottság előzetes engedélyét. Ezt követően a tagállamok átválthatják az egy évre vonatkozó bérköltség és társadalombiztosítási járulékok legfeljebb 60%-át abban az esetben, ha a vállalkozás fogyatékos munkavállalót foglalkoztat; támogatás igényelhető a csökkentett termelékenységre vonatkozó kártérítéshez, valamint a helyiségek átalakításához és a különleges támogatáshoz. A fogyatékos embereknek egyenlő bánásmódban kell részesülniük a munkahelyeken, és ebbe beletartozik a munka-egészségügyi ellátásra és munkabiztonságra vonatkozó egyenlőség. Ezért az európai üzem-egészségügyi és biztonsági törvényi szabályozás a fogyatékos emberekre is vonatkozik.”

2. „A törvényi szabályozást úgy kell alkalmazni, hogy az elősegítse a fogyatékos emberek foglalkoztatását. Az EU szintjén a 89/654/EGK Irányelv⁴⁸ az I. és II. melléklet 20. és 15. pontjában rendelkezik arról, hogy „a munkahelyek kialakítása során szükség esetén tekintettel kell lenni a fogyatékos emberek igényeire. Ez a rendelkezés érinti többek között az ajtókat, a járdákat, a lépcsőházakat, a zuhanyzókat, a mosdókat, az illemhelyeket és a fogyatékos munkavállalók által közvetlenül használt vagy elfoglalt munkaállomásokat”.

3.) „Ezenkívül „az 1992. december 31. után átalakított, kibővített és/vagy felújított munkahelyeket illetően a munkaadónak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az ilyen módosítások, bővítések vagy felújítások megfeleljenek az I. mellékletben felsorolt minimális követelményeknek” [89/654/EGK irányelv 5. cikke]. A 89/391/EGK keretirányelv⁴⁹ a 8. cikkben rendelkezik a munkaadó kötelezettségéről, miszerint utóbbi a kockázatok elemzése során köteles megtenni a szükséges intézkedéseket az elsősegélynyújtásra, a tűzvédelemre és a munkavállalók kimenekítésére. Ugyanakkor a 89/654/EGK Irányelv az I. és II. mellékletben minimális rendelkezéseket tartalmaz a folyosókról és vészkijáratokról, valamint a tűz érzékelésére és megelőzésére vonatkozó intézkedésekről.”

⁴⁷ Bizottság 2204/2002/EK rendelete, HL L 337. szám, 3. oldal, megjelent 2002. december 13-án.

⁴⁸ A munkahelyre vonatkozó minimális biztonsági és egészségügyi követelményekre vonatkozó 1989. november 30-i 89/654/EK tanácsi irányelv (a 89/391/EGK Irányelv 16. cikkének [1] bekezdése értelmében az első egyéni irányelv), HL L 393. szám, 1989.12.30.

⁴⁹ A munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségének jobbtáát ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 1989.június 12-i 89/391/EK tanácsi irányelv. HL L 183. szám, 1989.06.29.

**30.) Recommendation from the Commission to the Council in order to authorise the Commission to participate in the negotiations of an international legally binding instrument to promote and protect the rights and dignity of persons with disabilities
/* SEC/2003/0116 final */**

[http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2003/0116/COM_SEC\(2003\)0116_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2003/0116/COM_SEC(2003)0116_EN.pdf)

a.) Európai Uniói jogszabály száma, megnevezése magyarul

(nincs magyar fordítása)

A dokumentum csupán technikai és gyakorlati kérdéseket fogalmaz meg az ENSZ egyezmény kidolgozásában való részvétel tekintetében.

Az Európai Uniói jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Nem relevánsak.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Nem releváns.

Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Nem releváns.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniói szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Nem releváns.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Nem releváns.

31.) Javaslat: a Tanács határozata a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ egyezménynek és fakultatív jegyzőkönyvének az Európai Közösség nevében történő aláírásáról / COM/2007/0077 végleges /

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0077:FIN:HU:PDF>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

PROPOSAL FOR A COUNCIL DECISION ON THE SIGNING, ON BEHALF OF THE EUROPEAN COMMUNITY, OF THE UNITED NATIONS CONVENTION ON THE RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES AND ITS OPTIONAL PROTOCOL /COM/2007/0077 FINAL /

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az Európai Bizottság által az Európai Tanács elé terjesztett javaslat lényege, hogy a Tanács által korábban (2004. május 24-i határozatával) meghatározott tárgyalási elvek mentén elvégzett egyeztetése eredményeképpen a Tanács hozzon egy olyan határozatot, amely alapján a Tanács elnöke kijelöli az ENSZ egyezmény és a fakultatív jegyzőkönyvek aláírására jogosult személyeket.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) Tanács határozata

{...}

„(3) A tagállamok kinyilvánították, hogy aláírják az okmányokat, amint azok New Yorkban aláírásra nyitva állnak; az Európai Közösség számára ezért szintén biztosítani kell az aláírás lehetőségét.

(4) Az egyezményt és a fakultatív jegyzőkönyvet a Közösség nevében alá kell írni, figyelembe véve azt a lehetőséget is, hogy ezek megkötése egy későbbi időpontban történhet meg.”

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

A javaslat jelentősége az, hogy az Európai Bizottság nem látja akadályát az ENSZ egyezményhez való Európai Unió – azaz (esetlegesen néhány kivétellel) valamennyi EU tagállam számára, mint az EU által aláírt nemzetközi szerződéshez való kötelező jellegű – csatlakozását.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

- 2053/2007. (III. 28.) Korm. határozat a Fogyatékkal élők személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv szövegének végleges megállapításáról
- 1065/2008. (X. 14.) Korm. határozat a Fogyatékkal élők személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtását ellenőrző szerv felkéréséről

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Nem releváns.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba)

Nem releváns, mert Magyarország (a világon elsőként) csatlakozott az ENSZ egyezményhez, illetve a fakultatív jegyzőkönyvhöz.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

További feladat a dokumentum kapcsán nem állapítható meg.

32.) Európai Parlament határozata a fogyatékosággal élő személyek jogainak és méltóságának védelméről szóló ENSZ (jogilag kötelező érvényű) eszköze érdekében (nincs hivatalos magyar fordítás)

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P5-TA-2003-0370>

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése magyarul (angolul)

EUROPEAN PARLIAMENT RESOLUTION ON THE COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT TOWARDS A UNITED NATIONS LEGALLY BINDING INSTRUMENT TO PROMOTE AND PROTECT THE RIGHTS AND DIGNITY OF PERSONS WITH DISABILITIES (COM(2003) 16 – 2003/2100(INI))

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

Az EP határozat az Európai Bizottság tárgyban született Közleménye ügyében határozott, meghatározva azokat a javaslatokat, amelyeket fontosnak tartott (az azóta elkészült és a tagállamok egy része által már elfogadott) ENSZ-egyezmény elkészítésénél. A határozat több, nem EU-s jogszabály, hanem a nemzetközi jog egyes, kiemelkedő jelentőségű normáira is hivatkozik.

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

1.) 10. Believes that the current and future EU Member States must play a leading role in making sure organisations of disabled people and organisations representing disabled people are fully involved in the drafting and monitoring of the implementation of the Convention; calls for the European Parliament also to be involved in this process as part of the EU contribution;

2.) 11. Believes that the viewpoint of disabled people themselves must form part of the negotiations and emphasises the importance of ensuring that families, parents and guardians have an input into the process and that organisations of and representing disabled people should also be actively involved in the process;

3.) 12. Considers that the objectives of the Convention should be:

- to afford disabled people full protection of their human rights,
- to clarify existing rights and tailor them to the needs of disabled people including by tackling barriers that hinder the full enjoyment of rights,
- to facilitate the fulfilment of the aspirations of disabled people, and to help them unlock their potential,
- to prioritise disabled people on policy agendas and to increase international cooperation and knowledge,
- to have a permanent mechanism for monitoring the human rights of disabled people in the world;

4.) 15. Believes that a future Convention on the rights of disabled people should be based on and include the following principles:

- the rights-based approach emphasising human rights (civil and political as well as economic, social and cultural) already included in various treaties, and tailoring them to the needs of disabled people,
- acknowledgement of the need to provide for both the general and impairment-specific needs of disabled people, including those with 'hidden' disabilities, thereby recognising the diversity of disabled people, in particular persons with multiple and severe disabilities and their families,
- the development of information campaigns targeting the relevant persons (teachers, doctors and parents) on the so-called „hidden” disabilities which in fact clearly manifest themselves in daily life and life at school,
- full involvement of disabled people, organisations of disabled people and organisations representing disabled people in the establishment of national and international policies and bodies which affect them,
- recognition of the reality that many disabled people are confronted with multiple discrimination on grounds of gender, race, age etc.;

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

1.) 10. pontban az EP hitet tesz amellett, hogy a tagállamoknak vezető szerepet kell vállalniuk a fogyatékosügyei érdekvédelmi szervezetek bevonásában mind az egyezmény elkészítésénél, mind annak monitoringozásában.

2.) 11. pontban az EP külön hangsúlyozta, hogy a fogyatékosággal élő személyek részt vegyenek az egyeztetéseken, valamint azt is, hogy a családjuk, szüleik, gondviselőik, illetve az érintett szervezetek is lehetőséget kapjanak a folyamat során.

3.) 12. pontban az EP meghatározta a fontosabb célkitűzéseket az egyezmény kapcsán:

- nyújtson a fogyatékosággal élő embereknek teljes védelmet az emberi jogaik számára,
- meglévő jogaik tisztázása, valamint azoknak az igényeikre való szabása, beleértve azokat az akadályoknak a megszüntetését, amelyek ezen jogok teljes értékű élvezetét gátolják,
- segíteni a fogyatékosággal élő személyek lehetőségeinek teljes kibontakozását,
- Kiemelten kezelni a fogyatékos emberek helyzetére vonatkozó szempontokat a döntések meghozatalánál és fejleszteni a nemzetközi együttműködést és tudásbázist,
- Kiépíteni egy állandó ellenőrzési mechanizmust a világban élő fogyatékosággal lévő személyek emberi jogainak érvényesülése érdekében;

4.) 15. Az EP hitet tett amellett, hogy az egyezménynek az alábbi alapelveknek kell megfelelnie:

- (emberi) jog-alapú megközelítés érvényesítése (amelyek már léteznek már más egyezményekben) és azokat a fogyatékosággal élő emberek igényeire való szabása,
- A szükségletek elismerése mind az általános, mind az egyedi igények tekintetében (beleértve a rejtett fogyatékoságok tekintetében is), így a fogyatékos emberek sokszínűségének (különbözőségének) az elismerésével, különösen a halmozottan és a súlyosan fogyatékos emberek, valamint családjaik tekintetében,
- kampányok növelése a (szakmai) célcsoportok (orvosok, pedagógusok, szülők stb.) a „rejtett fogyatékoságok” tekintetében,
- A fogyatékos emberek és szervezeteik teljes mértékű bevonása a nemzeti és nemzetközi érdekegyeztetésben és szervezetek képviselőiben,
- Annak elismerése, hogy a fogyatékos emberek valójában nem csupán fogyatékoságuk, hanem egyéb tulajdonságaik (nem, faj, kor, stb.) miatt is hátrány éri.

b.) Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése
Nem releváns.

*Az Európai Uniói jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)*

Nem releváns.

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Uniói szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba
Nem releváns, mert Magyarország már csatlakozott az ENSZ egyezményhez.

d.) A vonatkozó Európai uniói jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?
Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére
További feladat a dokumentum kapcsán nem állapítható meg.

33.) Az Európai Tanács 2003/C 175/01 határozata a fogyatékos emberek foglalkoztatásának és társadalmi beilleszkedésének elősegítéséről

[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003G0724\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003G0724(01):EN:HTML)

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

2003/C 175/01 COUNCIL RESOLUTION OF 15 JULY 2003 ON PROMOTING THE EMPLOYMENT AND SOCIAL INTEGRATION OF PEOPLE WITH DISABILITIES.

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

- 1.)** (i) promote greater cooperation with all bodies concerned with people with disabilities at national and European level, including civil society;
 - 2.)** (ii) promote the full integration and participation of people with disabilities in all aspects of society, recognising that they have equal rights with other citizens;
 - 3.)** (iii) continue efforts to remove barriers to the integration and participation of people with disabilities in the labour market, by enforcing equal treatment measures and improving integration and participation at all levels of the educational and training system;
 - 4.)** (iv) pursue efforts to make lifelong learning more accessible to people with disabilities and, within this context, give particular attention to the barrier-free use of new information and communication technologies and the Internet to improve the quality of learning, vocational training and access to employment;
 - 5.)** (v) remove barriers impeding the participation of people with disabilities in social life and, in particular, in working life, and prevent the setting up of new barriers through the promotion of design for all;
 - 6.)** (vi) ensure the transposition and implementation of the Directive on establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation before the deadlines agreed;
 - 7.)** (vii) reflect on the need for further measures to promote the employment and social integration of people with disabilities into society;
 - 8.)** (viii) consider the possibility of taking measures at national and European level, consistent with the objectives of the European Employment Strategy, to promote the employment of people with disabilities;
 - 9.)** (ix) mainstream disability issues when drafting future national action plans relating to social exclusion and poverty;
 - 10.)** (x) continue the exchange of information and experience at European level with regard to these issues, with the participation, as appropriate, of the European bodies and networks with relevant experience in this area;
 - 11.)** (xi) collect statistical material on the situation of people with disabilities, paying particular attention to gender specific data, including on the development of services and benefits for this group;
 - 12.)** (xii) support the work of the EU Group of High Level Officials on Disability Questions;
 - 13.)** (xiii) reinforce the mainstreaming of the disability perspective into all relevant policies at the stages of policy formulation, implementation, monitoring and evaluation;
 - 14.)** (xiv) pay due attention to issues of concern to women with disabilities when adopting, designing and evaluating policies for people with disabilities so as to secure equal treatment for women.
- ENCOURAGES THE SOCIAL PARTNERS:
- 15.)** (xv) in the spirit of their Declaration of 20 January 2003 entitled „Promoting equal opportunities and access to employment for people with disabilities” to promote the integration of people with disabilities, in particular on the mainstream labour market, through their actions and their collective agreements at all the relevant levels of social dialogue.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

- 1.)** (i) pont nagyobb fokú együttműködésre hív fel az Európai Tanács a fogyatékosokkal élő embereket képviselő szervezetekkel mind nemzeti, mind EU szinten.

- 2.)** (ii) pont a teljes mélységű és szélességű integráció elmélyítésére hív fel a Tanács, elismerve azt, hogy a fogyatékkal élő személyek egyenlő jogokat élveznek a többi polgárhoz hasonlóan.
- 3.)** (iii) pontban a Tanács felszólítja a további erőfeszítésekre az akadálymentesítés érdekében a munkaerőpiacon, valamint az oktatás és a képzés területén is az egyenlő bánásmód érvényesítésére.
- 4.)** (iv) pontban a Tanács az életen át tartó tanulás tekintetében követel további erőfeszítéseket a fogyatékkal élőek tekintetében, külön figyelmet szentelve az akadálymentes kommunikációs technológiákra és az internetre, javítva a tanulás, a képzés és a munkához való hozzáférés minőségét.
- 5.)** (v) pontban a Tanács a társadalmi életben lévő akadályok felszámolására szólít fel, különösen a munka világában és arra, hogy az egyetemes tervezésen (mindenk számára alkalmas formavilág) keresztül újabb akadályok alakuljanak ki a társadalomban.
- 6.)** (vi) pontban a Tanács a 2000/78/EK foglalkoztatási irányelv megfelelő átültetésére vonatkozó határidő megtartását követelte meg.
- 7.)** (vii) pontban a Tanács további erőfeszítések megtételét jelezte a foglalkoztatás és a szociális befogadás tekintetében a fogyatékkal élőek esetében.
- 8.)** (viii) pontban a Tanács az Európai Foglalkoztatási Stratégia célkitűzéseire tekintettel nemzeti és EU-s szinten alkalmazandó eszközök használatát javasolja a fogyatékos személyek foglalkoztatásának növelése érdekében.
- 9.)** (ix) pontban a Tanács felszólítja a tagállamokat, hogy a társadalmi kirekesztés és szegénység ellen irányuló nemzeti akciótervek kidolgozásánál emeljék központi elemmé a fogyatékoságygyet.
- 10.)** (x) pontban a jó gyakorlatok cseréjének további támogatását biztosítja a Tanács mind a szakmai hálózatok, mind az európai szervezetek között.
- 11.)** (xi) pontban a Tanács felszólítja a tagállamokat, hogy gyűjtsenek adatokat a fogyatékoságygyal élő emberek helyzetéről, beleértve a nemek szerinti bontást is, különös figyelemmel a szolgáltatások és kedvezmények fejlődésére.
- 12.)** (xii) pontban a Tanács támogatja az EU Group of High Level Officials on Disability munkáját az általa felvetett kérdésekre (Questions).
- 13.)** (xiii) pontban a tanács megerősíti, hogy szükséges a középpontba állítása a fogyatékoságygynek valamennyi politika tervezésénél, megvalósításánál, ellenőrzésénél valamint kiértékelésénél.
- 14.)** (xiv) pontban a Tanács külön figyelmet ír elő a fogyatékoságygyal élő nők esetében, amikor örökbefogadásról van szó, biztosítva a nők számára biztosított egyenlő bánásmódot.
- 15.)** (xv) pontban a Tanács a 2003-as „Promoting equal opportunities and access to employment for people with disabilities” nyilatkozattal összhangban támogatja a szociális partnerek erőfeszítéseit, különösen a foglalkoztatás területén mind akcióik, mind kollektív szerződéseik keretében.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése
Nem releváns.

*Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései
(szó szerinti idézése)*

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba
Nem releváns.

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?
Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére
Mutassa be, hogy az önkormányzat hogyan működik együtt a foglalkoztatás területén az érdekvédelmi szervezetekkel, a kollektív szerződések tekintetében milyen módon járult hozzá az önkormányzat a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében.

34.) Az Európai Tanács (2003/C 134/04) határozata a fogyatékos tanulók és diákok emberek esélyegyenlőségéről az oktatásban és a képzésben (nincs hivatalos magyar fordítás)

[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003G0607\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003G0607(01):EN:HTML)

a.) Európai Unió jogszabály száma, megnevezése angolul

COUNCIL RESOLUTION OF 5 MAY 2003 ON EQUAL OPPORTUNITIES FOR PUPILS AND STUDENTS WITH DISABILITIES IN EDUCATION AND TRAINING

Az Európai Unió jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

KONKRÉT RENDELKEZÉSEK:

- 1.)** (i) encourage and support the full integration of children and young people with special needs in society through their appropriate education and training, and their insertion in a school system which is [...] adapted to their needs;
- 2.)** (ii) pursue efforts to make lifelong learning more accessible to people with disabilities and, within this context, give particular attention to the use of new multimedia technologies and the Internet to improve the quality of learning by facilitating access to resources and services as well as remote exchanges and collaboration (e-learning);
- 3.)** (iii) encourage the accessibility of all public websites covering guidance, education and vocational training [...] to persons with disabilities by respecting the web accessibilities guidelines;
- 4.)** (iv) increase, where appropriate, adequate support of services and technical assistance to pupils and students with special education and training needs;
- 5.)** (v) facilitate further proper information and guidance in order to allow disabled people themselves or, if necessary, their parents or other responsible persons involved in choosing the appropriate type of education;
- 6.)** (vi) continue and, if necessary, increase the efforts aiming at the initial and in-service training of teachers in the area of special needs, with a view, in particular, to the provision of appropriate pedagogical techniques and materials;
- 7.)** (vii) promote European cooperation between the relevant actors professionally involved in the education and training of children and young people with disabilities, in order to improve the integration of pupils and students with special needs in ordinary or specialised establishments;
- 8.)** (viii) enhance sharing information and experiences on these matters at European level, involving, as appropriate, the European organisations and networks with relevant experience in this field such as the European Agency for Development in Special Needs Education;
- 9.)** (ix) provide, where appropriate, facilities, training opportunities and resources regarding the transition from school to employment.

MAGYARÁZAT (MIT JELENT EZ A FOGYATÉKOS EMBEREK SZEMPONTJÁBÓL?)

Az Európai Tanács felhívta a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy:

- 1.)** (i) pontban bátorítsák és támogassák a fogyatékos gyermek és fiatalok teljes integrációját a megfelelő oktatáson, képzésükön keresztül egy olyan iskolarendszer révén, amely alkalmazkodik az igényeikhez.
- 2.)** (ii) pontban tegyenek erőfeszítéseket az életen át tartó tanulás hozzáférhetőségében, különös figyelemmel az új technológiai megoldásokra és az internetre (e-learning).
- 3.)** (iii) pontban bátorítsák az akadálymentes (útmutatók segítségével készített) nyilvános (köz)honlapok hozzáférhetőségét a segítés, az oktatás és a képzés területén.

- 4.) (iv) pontban növeljék a megfelelő szolgáltatásokat és technikai segítséget a fogyatékos tanulók és diákok számára, figyelemmel sepciális igényeikre.
- 5.) (v) pontban további információk, támogatások nyújtását tegyék lehetővé a fogyatékos (illetve érintett, pl. szülő) emberek számára, hogy megválaszthassák a megfelelő típusú oktatást részükre.
- 6.) (vi) pontban további erőfeszítések folytatását a (gyógy)pedagógusok képzésére.
- 7.) (vii) pontban az európai szintű együttműködés támogatását a szakértők együttműködését.
- 8.) (viii) pontban az információk, tapasztalatok megosztását európai szinten (európai szervezetek, hálózatok), valamint az European Agency for Development in Special Needs Education bevonását.
- 9.) (ix) pontban biztosítani a megfelelő szolgáltatások, képzési lehetőségek és források biztosítását az iskolai képzés és az elhelyezkedés közötti fázisban.

b.) Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály(ok) száma, megnevezése

Az új Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2007-2010. évekre vonatkozó középtávú intézkedési tervéről szóló 1062/2007. (VIII. 7.) Korm. határozat

Az Európai Unió jogszabály transzpozícióját megvalósító magyar jogszabály vonatkozó rendelkezései (szó szerinti idézése)

„3. Bővíteni kell a sajátos nevelési igényű tanulókat befogadó közoktatási intézmények körét, biztosítva az egyéni tanulási igényekhez jobban alkalmazkodó módszerek alkalmazását. A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő iskolákat fel kell készíteni a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásával kapcsolatos módszertani feladatok ellátására.”

<i>Felelős:</i>	<i>oktatási és kulturális miniszter</i>
<i>Határidő:</i>	<i> folyamatos</i>
<i>Forrás:</i>	<i>Új Magyarország Fejlesztési Terv vonatkozó Operatív Programjának Akcióterve szerint</i>

„4. Az oktatás valamennyi szintjén a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő tananyagok összeállításával kell lehetővé tenni a fogyatékoságokról szóló ismeretek elsajátítását.”

<i>Felelős:</i>	<i>oktatási és kulturális miniszter</i>
<i>Határidő:</i>	<i>2008. december 31.</i>
<i>Forrás:</i>	<i>Új Magyarország Fejlesztési Terv vonatkozó Operatív Programjának Akcióterve szerint</i>

„5. A tanító- és tanárképző intézményekben elérhetővé kell tenni az integrált oktatási formák, a fogyatékos gyermekekkel való kommunikációs és oktatási módszerek elsajátításának lehetőségét.”

<i>Felelős:</i>	<i>oktatási és kulturális miniszter</i>
<i>Határidő:</i>	<i>2009. augusztus 31.</i>

c.) Összegzés (A vonatkozó Európai Unió szabályozás átültetése a magyar jogi szabályozásba

Nem releváns (le nem járt határidők, kivéve 3. pont)

d.) A vonatkozó Európai uniós jogszabály igényel-e helyi szintű szabályozást vagy intézkedést?

Nem releváns.

e.) A jogi szabályozás/intézkedés meglétére irányuló kérdés az önkormányzatok részére

Mutassa be, hogy milyen integrációs követelmények, tapasztalatok, eredmények vannak az önkormányzat által fenntartott oktatási intézményekben. Hogyan működik együtt az önkormányzat a helyi, állami foglalkoztatási szolgáltatással a szociális, oktatási intézményben lévő fogyatékos tanulók, diákok integrációja (megalapozása) érdekében? Hogyan valósítják meg az akadálymentes tartalmak biztosítását a tanácsadás, valamint az önkormányzat által nyújtott (oktatási, képzési) szolgáltatások nyújtása tekintetében.

3. FEJEZET

KÉRDŐÍV BUDAPEST KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATAI, VALAMINT BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA RÉSZÉRE

A következőkben a legfontosabb Európai Unió szabályok ismertetésével, azok rendszerét követve szeretnénk egyrészt segítséget nyújtani a vonatkozó szabályok megismeréséhez, másrészt azok eddigi alkalmazásáról helyzetképet kapni.

Kérdések:

(kérjük, a választ aláhúzással, illetve ahol szükséges, rövid indokkal válaszolják meg)

EU szabály:

Amszterdami Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Közösséget létrehozó szerződések és egyes kapcsolódó okmányok módosításáról:

Az önkormányzatoknak, esélyegyenlőségi politikájuk kialakításakor külön figyelmet kell fordítaniuk az EU-s rendelkezésekre. Figyelmet kell fordítaniuk a hazai jogszabályok és az EU-s direktívák közötti összhangra, s csak ezután vehetik figyelembe a magyar jogszabályokat.

1.) Ismerik – e a fogyatékos emberek életkörülményeire, esélyegyenlőségük biztosítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó Európai Unió szabályokat?

- a.) Igen, teljes körűen.
- b.) Csak néhány szabályt, pl.:
- c.) Nem ismerjük a fogyatékos emberekre vonatkozó EU szabályokat

2./ Van – e kapcsolatuk civil érdekvédő szervezetekkel, szakemberekkel annak érdekében, hogy valóban naprakészek legyenek az EU-s joganyag változásában?

- a.) Igen, rendszeresszervezettel,
- b.) Alkalmanként:szervezettel,
- c.) Nincs ilyen kapcsolatunk

3.) Az Önkormányzati rendelet alkotás során, az elmúlt 5 évben alkalmaztak-e valamely Európai Unió szabályt?

- a.) Igen, a vonatkozó helyi rendelet alkotásakor.
- b.) Nem volt olyan rendelet alkotásunk, amelynek során figyelembe kellett volna venni a fogyatékos emberekre vonatkozó EU szabályt
- c.) Nem figyeltünk fel erre az elvárára

EU szabály:

Akadálymentes Európa felé a Fogyatékos Emberekért Európai Bizottság Közleménye az Európai Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának COM(2000) 284 of 12.05.2000 [A Közlemény széleskörűen áttekinti, hogy hogyan kell összehangolni az EU szabályozásokat és kezdeményezéseket annak érdekében, hogy a fogyatékosügy közösség-dimenziójává váljon. A Közlemény fő célterülete az akadálymentesítés, azaz célja a mindenki által használható környezet kialakítása. A Közleményben a Bizottság rögzíti azt is, hogy a hozzáférhetőség jó üzleti befektetésnek bizonyul a kereskedelmi, szolgáltatói üzleti szektor részére.]

4.) Felhasználták – e a Közleményben szereplő érveket, hivatkozásokat és egyéb megállapításokat a saját intézkedési terveik, programjaik meghatározásakor, azok végrehajtásakor?

- a.) Igen:
..... program, intézkedés során.
- b.) Nem készítettünk olyan programot, intézkedést, ahol hasznosíthatnánk volna
- c.) Nem ismerjük a közleményt.

5.) Az európai együttműködések, határ menti együttműködések, valamint a testvérvárosi együttműködések során cserélnek –e tapasztalatokat a fogyatékosággal élő emberek érdekében?

- a.) Igen, pl:
.....
- b.) Nem, ezeknek a kapcsolatoknak ez nem tárgya,
- c.) Még nem gondoltunk erre, de megfontoljuk az ilyen irányú tapasztalatok megosztását.

EU szabály:

- **Madridi nyilatkozat - A befogadó társadalom alapja a diszkrimináció-mentességgel párosuló pozitív cselekvés**
- **A Régiók Bizottságának véleménye az Akadálymentes Európa felé a Fogyatékos Emberekért című, 2000-ben kiadott Európai Bizottsági Közleményre (2000. december 13.) (nincs hivatalos magyar fordítás)**
- **Az Európai Parlament és a Tanács 2004/18/EK irányelve (2004. március 31.) az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról**
- **Az Európai Parlament és a Tanács 2004/17/EK irányelve (2004. március 31.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról**

6.) Működtetnek – e érdekegyeztető fórumot (kat) amely (ek) foglalkoznak a fogyatékos emberek körülményeivel?

- a.) Igen, - rendszeresen - esetenként - külön a fogyatékos emberek érdekvégyesítő szervezeteinek részvételével.
- b.) Az általános társadalmi érdekegyeztető mechanizmusokban biztosítjuk a fogyatékos emberek érdekvégyesítő szervezeteinek részvételét,
- c.) Nem működtetünk külön érdekvégyesítő, érdekegyeztető fórumot.

7.) A közbeszerzésre vonatkozó EU szabály, illetve a magyar közbeszerzési törvény által adott felhatalmazás alapján, az Önkormányzat által folytatott közbeszerzési eljárások során, az elmúlt 3 évben alkalmazták –e a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását nagy számban végző szervezetek pályázataira vonatkozóan, az előnyben részesítés lehetőségét?

- a.) Igen, figyelembe vettük ezt a szabályt és alkalmaztuk is a
.....
..... vonatkozó közbeszerzési eljárás során.
- b.) Nem volt olyan pályázó a közbeszerzési eljárásaink során, amelyre a szabályt alkalmazni lehetett volna
- c.) Nem tartjuk indokoltnak ilyen megkülönböztetés alkalmazását.

8.) Az eszközök és szolgáltatások beszerzésére vonatkozó közbeszerzési eljárásaik során, a pályázatok kiírásakor tekintettel voltak –e arra, hogy a tenderekben szerepeljen a fogyatékos emberek számára történő használhatóság követelménye?

- a.) igen, minden esetben megjelenítettük a tenderek kiírásakor ezt a követelményt.
- b.) Csak a speciális eszközök beszerzése során fogalmaztunk meg ilyen követelményt.
- c.) Nem fogalmaztunk meg ilyen követelményt.

9.) Alkalmaznak–e helyi szintű (Önkormányzati területre kiterjedő) pozitív intézkedéseket a fogyatékos emberek társadalmi beilleszkedése érdekében?

- a.) Igen, pl:
- b.) Nem, az általános intézkedések a fogyatékos emberekre is kiterjednek, külön pozitív intézkedésre nincs szükség.
- c.) Nem gondoltunk még erre, elegendőnek tartjuk az állami intézkedéseket.

EU szabály:

- Európai Tanács 2000/78/EK irányelve (2000. november 27.) a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (Keretirányelv)
- Az Európai Tanács 2003/C 175/01 határozata a fogyatékos emberek foglalkoztatásának és társadalmi beilleszkedésének elősegítéséről

10.) Van –e a az Önkormányzatnak, illetve az általa fenntartott intézményeknek olyan esélyegyenlőségi programja, amely rendelkezéseket tartalmaz a fogyatékos emberek munkavállalásának segítésére?

- a.) Igen, amely ebben a körben:
.....
..... szabályokat tartalmaz.
- b.) Van esélyegyenlőségi program, de nincs külön szabályrendszer a fogyatékos emberekre vonatkozóan, elegendők az általános esélyegyenlőségi szabályok.
- c.) Nincs esélyegyenlőségi programunk.

11.) Milyen létszám arányban alkalmaznak az Önkormányzati dolgozók, illetve az Önkormányzat által fenntartott intézmények dolgozói közt megváltozott munkaképességű munkavállalókat:

- a.) A foglalkoztatási törvény által előírt 5 %-os mértéknél nagyobb arányban.
- b.) Betartjuk a foglalkoztatási törvény által előírt 5 %-os foglalkoztatási előírást, de inkább ép dolgozókat foglalkoztatunk szívesebben.
- c.) Nem foglalkoztatunk a jogszabályban előírt arányú megváltozott munkaképességű dolgozót, inkább befizetjük a rehabilitációs hozzájárulást és ép dolgozókat foglalkoztatunk, mert ez így hatékonyabb.

12.) Milyen gyakorlatot folytatnak a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásával kapcsolatban?

- a.) Egyenrangú munkavállalóként alkalmazzuk őket minden, a szakképzettségüknek megfelelő munkaterületen, egyenlő feltételek esetén előnyben részesítjük a megváltozott munkaképességű munkavállalók felvételét.
- b.) Általában csak kisegítő jellegű feladatokra tudjuk őket alkalmazni.
- c.) Egészségi állapotuk miatt a megváltozott munkaképességű dolgozók csak kisebb értékű munkát tudnak végezni, ezért, helyettük inkább ép munkavállalókat alkalmazunk.

13.) Van – e (volt –e az elmúlt 5 évben) az Önkormányzatnak külső közreműködők bevonásával, megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását támogató programja?

- a.) Igen együttműködünk szervezetekkel.
- b.) Támogatunk (támogattunk) a területünkön működő foglalkoztató szervezeteket a következő módon:.....
- c.) Nem végzünk ilyen tevékenységet, ez a foglalkoztatók feladata.

EU szabály:

- **Az Európai Parlament és a Tanács 1999/5/EK irányelve (1999. március 9.) a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről, valamint a megfelelőségük kölcsönös elismeréséről**
- **Az Európai Parlament és a Tanács 2002/22/EK irányelve (2002. március 7.) az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról (Egyetemes szolgáltatási irányelv)**

Ezer lakos feletti, illetve ennél kisebb lélekszámú településeken meg kell vizsgálni, hogy a kötelezően létesített nyilvános telefonállomások legalább 3%-a hallás-, illetve mozgáskorlátozottak által is használható-e, illetve az ezer lakos alatti településeken van – e legalább egy ilyen nyilvános telefonállomás.

14.) Az Önkormányzat területén van- e kerekesszékes, illetve nagyothalló emberek által is használható nyilvános távbeszélő állomás?

- a.) Igen van:.....db. – amely - lefedi - nem fedi le - a település teljes területét és megfelel az előírásnak.
- b.) Nincs pontos ismeretünk róla, ennek teljesítése a távközlési vállalatok kötelezettsége, nem vizsgáltuk a megfelelőséget.
- c.) Nincs ilyen készülék, de nincs is rá szükség.

EU szabály:

- **Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról**

Vizsgálható, hogy az önkormányzatok részére kötelező feladatként meghatározott művészeti, közművelődési, a közgyűjteményi feladatok ellátása érdekében szolgáltatások körében fenntartott, működtetett intézményeknél érvényesül-e a kedvezmények nyújtása, illetve azok igénybevétele a fogyatékos emberek esetében, figyelemmel a 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet 5. §-ra. A könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről szóló 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet nem jelöli meg a fogyatékos embereket mint lehetséges kedvezményezetteket a beiratkozási díj tekintetében

15.) Van – e az Önkormányzat által fenntartott könyvtárakban, művészeti, közművelődési intézményekben a fogyatékos emberek hozzáférését segítő szolgáltatás, kedvezmény?

- a.) Igen, a következők:
- b.) Másokkal azonos kedvezményeket biztosítunk:
- c.) Nincs ilyen kedvezmény

EU szabály:

- **Commission communication eEurope 2002: Accessibility of Public Web Sites and their Content (COM(2001) 529 (nincs hivatalos magyar fordítása)**
- **European Parliament resolution on the Commission communication eEurope 2002: Accessibility of Public Web Sites and their Content (COM(2001) 529 - C5-0074/2002 - 2002/2032(COS)) (nincs hivatalos magyar fordítás)**
- **A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának „A mindenki számára hozzáférhető információs társadalom felé” COM(2008) 804 végleges**

Mennyiben illesztik be az önkormányzatok a közleményben foglalt törekvéseket, javaslatok az önkormányzatok saját esélyegyenlőségi törekvéseikhez? Hogyan vesznek részt a ROP-okban megvalósuló projektjeik az elektronikus akadálymentesítés terén?

A Bizottság az IKT-kra vonatkozó, a fogyatékkal élők számára kifejlesztett eszköztárat bocsát rendelkezésre 2009-ben, a strukturális alapokban és más programokban történő felhasználás céljából. A nyilvános és közérdekű információkat tartalmazó weboldalak és intranetek azonosítása a 2009. év során, illetve azok hozzáférhetőségének biztosítása 2010-ig meg kell, hogy történjen. Ezeket az elvárásokat a közbeszerzési eljárások során is érvényesíteni kell.

16.) Végeztek-e az Önkormányzat területén az elmúlt 3. évben akadálymentesítési tevékenységet?

- a.) Igen, saját erőből, fizikai jellegű (rámpa, lift, kapaszkodó, akadálymentes WC) akadálymentesítést végeztünk a területen.
- b.) Igen, az EU Programok által biztosított pályázati lehetőségek kihasználásával komplex – a fizikai akadálymentesítésen kívül, az info-kommunikációra is kiterjedő akadálymentesítést végeztünk a területen.
- c.) Nem végeztünk az utolsó három évben akadálymentesítést, melynek oka:

17.) Az Önkormányzat honlapja mindenki által használható- e (pl. vakbarát-e a honlap, tartalmaz –e jelnyelv segítségével érhető információkat, használ –e közérthető jelkép és fogalom rendszert ,kezelése egyszerű e),

- a.) Igen, az akadálymentesítés teljes körű
- b.) A honlapunk alkalmas arra, hogy a vakok is igénybe vegyék olvasó program segítségével, de más akadálymentesítésre nem gondolunk ,elegendők az írásos és képi információk
- c.) Ez csak egy szűk réteget érint, ezért nem szükséges akadály mentesíteni a honlapot.

EU szabály:

- 2003. május 6-ai Európai Tanácsi határozat a kulturális infrastruktúra és kulturális tevékenységek fogyatékos emberek általi hozzáférhetőségért (nem hivatalos fordítás)

18.) Az Önkormányzat fenntartásában működő kulturális, művészeti szolgáltató intézmények milyen arányban használhatók akadálymentesen fogyatékos emberek által?

- a.) 80 % feletti arányban
- b.) 40 -80 % közötti arányban
- c.) 40 % alatti arányban.

19.) A fogyatékos emberek által végzett kulturális, művészeti tevékenység bemutatása érdekében az Önkormányzat az elmúlt 5 évben nyújtott-e valamely segítséget?

- a.) igen, rendszeresen támogatjuk a fogyatékos emberek által alkotott értékek létrehozását és bemutatását, integrált körülmények közt.
- b.) Külön bemutatókat szerveztünk fogyatékos művészek és alkotók számára, illetve ilyen bemutatózási lehetőségeket szervezését támogattuk.
- c.) Nem végeztünk ilyen tevékenységet és mások ilyen irányú tevékenységét sem támogattuk.

EU szabály:

- Az Európai Parlament határozatai a jelnyelvekről a siket emberek számára (1988), valamint az Európai Parlament határozata a jelnyelvekről (1998)

20.) Az Önkormányzatnál, illetve az általa fenntartott intézményeknél van-e jelnyelvet ismerő munkatárs, vagy van –e szervezett kapcsolatuk jelnyelvi tolmács szolgálattal?

- a.) Igen, az ügyfélszolgálati területen rendszeresen: - meghirdetett módon - - külön igény esetén - biztosítjuk a jelnyelvi hozzáférést - saját munkatárs - - jelnyelvi tolmácsszolgálat - közreműködésével.
- b.) Az ügyfélnek kell gondoskodni a jelnyelvi tolmácsról, azért vannak a tolmácsszolgálatok.
- c.) Nem szükséges külön jelnyelvi tolmács, mert a siket emberek írásban tudnak kommunikálni, így elegendő, ha írásban megadjuk számukra az információkat.

EU szabály:

- **Az Európai Tanács (2003/C 134/04) határozata a fogyatékos tanulók és diákok emberek esélyegyenlőségéről az oktatásban és a képzésben**

21.) Az Önkormányzat milyen arányban működtet fogyatékos tanulókat is befogadó, akadálymentes alapfokú közoktatási intézményeket?

- a.) 70 % felett van a befogadó intézmények aránya,
- b.) 30 -70 % közt van a befogadó intézmények aránya, de ez elegendő is az Önkormányzat területén élők számára
- c.) 30 % alatt van a befogadó oktatási intézmények aránya - nincs befogadó közoktatási intézmény –

22.) Mi a véleménye a fogyatékos emberek társadalmi beilleszkedését segítő EU szabályok szükségességéről?

- a.) Fontosak, mert pozitív irányba befolyásolják a hazai jogalkotást és jogalkalmazást, segítséget nyújthatnak a helyi Önkormányzatok számára is.
- b.) Ezeket a kérdéseket nemzeti hatáskörben kell és lehet csak optimálisan megoldani, ezért ebbe nem kellene az EU-nak beleszólnia, elegendők a hazai törvények és egyéb jogszabályok.
- c.) Nem tartjuk elfogadhatónak és szükségesnek, hogy a saját területünkön élő emberek ügyeiben az EU legyen bármely módon illetékes, ezeket a dolgokat a területi önkormányzatoknak kell a lakosság érdekében szabályozni és megoldani.

Köszönjük a válaszadással nyújtott segítséget!

4. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL VISSZAKÜLDÖTT VÁLASZOK ÉRTÉKELÉSE

A Fővárosi Önkormányzat, illetve Budapest Főváros kerületei számára megküldött kérdőívek kiértékelésével kapcsolatos következtetések.

1.) Számszerű értékelés:

A kiküldött kérdőívekkel megkeresett Önkormányzatok száma:

- Fővárosi Önkormányzat: 1
 - Kerületi Önkormányzatok: 23

Összesen: 24

Választ adó Önkormányzatok száma:

- Kerületi Önkormányzatok: 18 (78 %)

Választ nem adó Önkormányzatok száma: 5 (22 %)

1. táblázat
A kérdőívre adott válaszok kerületenkénti kimutatásban

Kérdés szám	Budapest I. kerület			Budapest II. kerület			Budapest III. kerület			Budapest IV. kerület			Budapest VI. kerület			Budapest VII. kerület			Budapest VIII. kerület		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
1		x			x			x	x					x		x			x		
2	x				x			x			x			x		x				x	
3		x			x	x		x		x				x		x			x		
4		x		x			x			x				x		x			x		
5			x		x			x		x				x				x			x
6		x		x	x		x			x				x			x				x
7		x			x			x		x				x		x				x	
8		x		x				x		x				x				x			x
9	x			x				x		x				x				x			x
10	x			x				x		x				x				x			x
11			x			x		x		KV				x				x			x
12	x				NV		x			KV		x			x				x		
13			x		x			x			x			x	x				x		
14	x				NV			x		x		x				x				x	
15	x				NV		x			x				x	x						KV
16	x			x				x		x				x		x				x	
17	x				NV			x		x				KV				x			KV
18	x				NV			x			x			x				x			x
19	x				NV			x		x				x		x					x
20	x				NV		x			x			x			x				x	
21			x		NV			x		x				x					x		x
22	x			x				x		x				x					x		x
NV	Nincs válasz																				
KIEGV	A,B,C KÉRDÉSBE NEM SOROLHATÓ VÁLASZ																				

Kérdés szám	Budapest IX. kerület			Budapest XI. kerület			Budapest XIII. kerület			Budapest XIV. kerület			Budapest XV. kerület		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
	1	x			x			x			x			x	
2	x			x			x			x			x		
3	x			x			x			NV			x		
4	x				x		x			x			x		
5	x			x			x				x		x		
6		x		x			x			x			x		
7		x			x		x			x				x	
8			x	x				x			x				KV
9	x			x			x			x			x		
10		x			x		x			x			x		
11		x				x			x				x		
12	x			x			x				x		x		
13		x			x		x	x		x				x	
14		x			x			x			NV				KV
15		x		x			x				x	x			
16	x			x	x		x	x		x			x	x	
17		x			KV		x			x					KV
18			x			x	x					x			x
19			x	x			x			x			x		
20	x			x			x			x			x		
21			x			x		x			x			x	
22	x			x			x			x			x		
NV	Nincs válasz														
KV	A,B,C KÉRDÉSBE NEM SOROLHATÓ VÁLASZ														

Sorszám	Budapest Főváros		
	a	b	c
1	x		
2	x		
3	x		
4	x		
5	x		
6	x		
7	x		
8	x		
9	x		
10	x		
11	KV		
12	x		
13	x		
14			x
15	x		
16	x		
17	x		
18		x	
19	x		
20	x		
21	x		
22	x		
NV	Nincs válasz		
KV	A,B,C KÉRDÉSBE NEM SOROLHATÓ VÁLASZ		

Kérdés szám	Budapest XVI. kerület			Budapest XVIII. kerület			Budapest XIX. kerület			Budapest XX. kerület			Budapest XXI. kerület			Budapest XXIII. kerület		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
1		x		x				x				x	x					x
2		x			x			x				x	x					x
3	x				x			x				x	x					x
4	x			x				x				x	x					x
5	x					x			x				x	NV				x
6	x	x			x			x					x	NV				x
7		x			x			x				x	x					x
8	x				x				x			x		NV				x
9	x				x			x					x	NV				x
10			x			x			x				x					x
11			x		x	x			x				x				x	x
12	x				x				NV		x				KV			x
13			x	x				x					x	NV				x
14		x			x				x				x					x
15		x			x				x				x	NV				x
16	x				x				x				x	KV				x
17		x			NV				x				x	KV				KV
18	x				NV				x	x			x					x
19	x				x				x				x	NV				x
20	x				NV				x				x			x		x
21			x			x	x				x					x		KV
22	x				x				x				x					x
NV	Nincs válasz																	
KV	A,B,C KÉRDÉSBE NEM SOROLHATÓ VÁLASZ																	

Következtetés:

A kérdőíves megkérdezések általában megszokott válaszadási arányához képest, ez a válaszadási arány jónak mondható. Ez azt bizonyítja, hogy a Főváros területén működő önkormányzatok háromnegyede, a fogyatékos emberek életkörülményeivel kapcsolatos elkötelezettségét fejezte ki a kérdőív kitöltésével. A táblázatban nem szereplő önkormányzatoktól nem kaptunk választ.

2.) A válaszok érdemi értékelése:

2. táblázat
A kérdőív egyes kérdéseire adott önkormányzati válaszok számának feltüntetésével

Sor-szám	Kérdés	Válaszok száma		
		a	b	c
1	Ismerik – e a fogyatékos emberek életkörülményeire, esélyegyenlőségük biztosítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó Európai Uniói szabályokat? a.) Igen, teljes körűen b.) Csak néhány szabályt c.) Nem ismerjük a fogyatékos emberekre vonatkozó EU szabályokat	10	7	2
2	Van – e kapcsolatuk civil érdekvédő szervezetekkel, szakemberekkel annak érdekében, hogy valóban naprakészek legyenek az EU-s joganyag változásában? a.) Igen, rendszeres:.....szervezettel. b.) Alkalmanként c.) Nincs ilyen kapcsolatunk	8	8	3
3	Az Önkormányzati rendelet alkotás során, az elmúlt 5 évben alkalmaztak-e valamely Európai Uniói szabályt? a.) Igen, avonatkozó helyi rendelet alkotásakor. b.) Nem volt olyan rendelet alkotásunk, amelynek során figyelembe kellett volna venni a fogyatékos emberekre vonatkozó EU szabályt. c.) Nem figyeltünk fel erre az elvárásra	13	5+1NV	0
4	Felhasználták – e a Közleményben szereplő érveket, hivatkozásokat és egyéb megállapításokat a saját intézkedési terveik, programjaik meghatározásakor, azok végrehajtásakor? a.) Igen: program, intézkedés során. b.) Nem készítettünk olyan programot, intézkedést, ahol hasznosíthatunk volna c.) Nem ismerjük a közleményt.	13	5	1
5	Az európai együttműködések, határ menti együttműködések, valamint a testvérvárosi együttműködések során cserélnek -e tapasztalatokat a fogyatékos-sággal élő emberek érdekében? a.) Igen, pl:..... b.) Nem, ezeknek a kapcsolatoknak ez nem tárgya, c.) Még nem gondoltunk erre, de megfontoljuk az ilyen irányú tapasztalatok megosztását.	7	3+1NV	8

Sor- szám	Kérdés	Válaszok száma		
		a	b	c
6	Működtetnek – e érdekegyeztető fórumot (kat) amely (ek) foglalkoznak a fogyatékos emberek körülményeivel? a.) Igen, - rendszeresen - - esetenként - külön a fogyatékos emberek érdekvégyesítő szervezeteinek részvételével. b.) Az általános társadalmi érdekegyeztető mechanizmusokban biztosítjuk a fogyatékos emberek érdekvégyesítő szervezeteinek részvételét, c.) Nem működtetünk külön érdekvégyesítő, érdekegyeztető fórumot.	10	8+1NV	0
7	A közbeszerzésre vonatkozó EU szabály, illetve a magyar közbeszerzési törvény által adott felhatalmazás alapján, az Önkormányzat által folytatott közbeszerzési eljárások során, az elmúlt 3 évben alkalmazták –e a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását nagy számban végző szervezetek pályázataira vonatkozóan, az előnyben részesítés lehetőségét? a.) Igen, figyelembe vettük ezt a szabályt és alkalmaztuk is avonatkozó közbeszerzési eljárás során. b.) Nem volt olyan pályázó a közbeszerzési eljárásaink során, amelyre a szabályt alkalmazni lehetett volna c.) Nem tartjuk indokoltnak ilyen megkülönböztetés alkalmazását.	3	16	0
8	Az eszközök és szolgáltatások beszerzésére vonatkozó közbeszerzési eljárásaik során, a pályázatok kiírásakor tekintettel voltak –e arra, hogy a tenderekben szerepeljen a fogyatékos emberek számára történő használhatóság követelménye? a.) igen, minden esetben megjelenítettük a tenderek kiírásakor ezt a követelményt. b.) Csak a speciális eszközök beszerzése során foglalmaztunk meg ilyen követelményt. c.) Nem foglalmaztunk meg ilyen követelményt.	4	8+2NV	5
9	Alkalmaznak–e helyi szintű (Önkormányzati területre kiterjedő) pozitív intézkedéseket a fogyatékos emberek társadalmi beilleszkedése érdekében? a.) Igen, pl:..... b.) Nem, az általános intézkedések a fogyatékos emberekre is kiterjednek, külön pozitív intézkedésre nincs szükség. c.) Nem gondoltunk még erre, elegendőnek tartjuk az állami intézkedéseket.	12	3+1NV	3
10	Van –e a az Önkormányzatnak, illetve az általa fenntartott intézményeknek olyan esélyegyenlőségi programja, amely rendelkezéseket tartalmaz a fogyatékos emberek munkavállalásának segítésére? a.) Igen, amely ebben a körben.....szabályokat tartalmaz. b.) Van esélyegyenlőségi program, de nincs külön szabályrendszer a fogyatékos emberekre vonatkozóan, elegendők az általános esélyegyenlőségi szabályok. c.) Nincs esélyegyenlőségi programunk.	7	12	0

Sor- szám	Kérdés	Válaszok száma		
		a	b	c
11	<p>Milyen létszám arányban alkalmaznak az Önkormányzati dolgozók, illetve az Önkormányzat által fenntartott intézmények dolgozói közt megváltozott munkaképességű munkavállalókat:</p> <p>a.) A foglalkoztatási törvény által előírt 5 %-os mértéknél nagyobb arányban. b.) Betartjuk a foglalkoztatási törvény által előírt 5 %-os foglalkoztatási előírást, de inkább ép dolgozókat foglalkoztatunk szívesebben. c.) Nem foglalkoztatunk a jogszabályban előírt arányú megváltozott munkaképességű dolgozót, inkább befizetjük a rehabilitációs hozzájárulást és ép dolgozókat foglalkoztatunk, mert ez így hatékonyabb.</p>	1+KV	6	12
12	<p>Milyen gyakorlatot folytatnak a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásával kapcsolatban?</p> <p>a.) Egyenrangú munkavállalóként alkalmazzuk őket minden, a szakképzettségüknek megfelelő munkaterületen, egyenlő feltételek esetén előnyben részesítjük a megváltozott munkaképességű munkavállalók felvételét. b.) Általában csak kiegészítő jellegű feladatokra tudjuk őket alkalmazni. c.) Egészségi állapotuk miatt a megváltozott munkaképességű dolgozók csak kisebb értékű munkát tudnak végezni, ezért, helyettük inkább ép munkavállalókat alkalmazunk.</p>	13	2+3NV	1 MÁS
13	<p>Van – e (volt – e az elmúlt 5 évben) az Önkormányzatnak külső közreműködők bevonásával, megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását támogató programja?</p> <p>a.) Igen együttműködünk.....szervezetekkel. b.) Támogatunk (támogattunk) a területünkön működő foglalkoztató szervezeteket a következő módon:..... c.) Nem végzünk ilyen tevékenységet, ez a foglalkoztatók feladata.</p>	5	6+2NV	6
14	<p>Az Önkormányzat területén van- e kerekesszékes, illetve nagyothalló emberek által is használható nyilvános távbeszélő állomás?</p> <p>a.) Igen vandb. - amely - lefedí - - nem fedí le - a település teljes területét és megfelel az előírásnak. b.) Nincs pontos ismeretünk róla, ennek teljesítése a távközlési vállalatok kötelezettsége, nem vizsgáltuk a megfelelőséget. c.) Nincs ilyen készülék, de nincs is rá szükség.</p>	3	12+3NV	1
15	<p>Van – e az Önkormányzat által fenntartott könyvtárakban, művészeti, köz- művelődési intézményekben a fogyatékos emberek hozzáférését segítő szolgáltatás, kedvezmény?</p> <p>a.) Igen, a következők:..... b.) Másokkal azonos kedvezményeket biztosítunk:..... c.) Nincs ilyen kedvezmény</p>	9	4+2NV+1MÁS	3

Sor- szám	Kérdés	Válaszok száma		
		a	b	c
16	<p>Végeztek-e az Önkormányzat területén az elmúlt 3. évben akadálymentesítési tevékenységet?</p> <p>a.) Igen, saját erőből, fizikai jellegű (rámpa, lift, kapaszkodó, akadálymentes WC) akadálymentesítést végeztünk a területeken.</p> <p>b.) Igen, az EU Programok által biztosított pályázati lehetőségek kihasználásával komplex – a fizikai akadálymentesítésen kívül, az info-kommunikációra is kiterjedő akadálymentesítést végeztünk aterületeken.</p> <p>c.) Nem végeztünk az utolsó három évben akadálymentesítést, melynek oka:.....</p>	15	4+1NV	1
17	<p>Az Önkormányzat honlapja mindenki által használható-e (pl. vakbarát-e a honlap, tartalmaz-e jelnyelv segítségével érthető információkat, használ-e közérthető jelkép és fogalom rendszert, kezelése egyszerű-e?</p> <p>a.) Igen, az akadálymentesítés teljes körű,</p> <p>b.) A honlapunk alkalmas arra, hogy vakok is igénybe vegyék olvasó program segítségével, de más akadálymentesítésre nem gondolunk, elegendők az írásos és képi információk</p> <p>c.) Ez csak egy szűk réteget érint, ezért nem szükséges akadálymentesíteni a honlapot.</p>	5	5+3NV +1MÁS	1
18	<p>Az Önkormányzat fenntartásában működő kulturális, művészeti szolgáltató intézmények milyen arányban használhatók akadálymentesen fogyatékos emberek által?</p> <p>a.) 80 % feletti arányban</p> <p>b.) 40 -80 % közötti arányban</p> <p>c.) 40 % alatti arányban.</p>	5	4+2NV	8
19	<p>A fogyatékos emberek által végzett kulturális, művészeti tevékenység bemutatása érdekében az Önkormányzat az elmúlt 5 évben nyújtott-e valamely segítséget?</p> <p>a.) igen, rendszeresen támogatjuk a fogyatékos emberek által alkotott értékek létrehozását és bemutatását, integrált körülmények közt.</p> <p>b.) Külön bemutatókat szerveztünk fogyatékos művészek és alkotók számára, illetve ilyen bemutatózási lehetőségek szervezését támogattuk.</p> <p>c.) Nem végeztünk ilyen tevékenységet és mások ilyen irányú tevékenységét sem támogattuk.</p>	10	4+2NV	3
20	<p>Az Önkormányzatnál, illetve az általa fenntartott intézményeknél van-e jelnyelvet ismerő munkatárs, vagy van –e szervezett kapcsolatuk jelnyelvi tolmács szolgálattal?</p> <p>a.) Igen, az ügyfélszolgálati területen rendszeresen: - meghirdetett módon - - külön igény esetén - biztosítjuk a jelnyelvi hozzáférést -saját munkatárs - jelnyelvi tolmácsszolgálat - közreműködésével.</p> <p>b.) Az ügyfélnek kell gondoskodni a jelnyelvi tolmácsról, azért vannak a tolmácsszolgálatok.</p> <p>c.) Nem szükséges külön jelnyelvi tolmács, mert a siket emberek írásban tudnak kommunikálni, így elegendő, ha írásban megadjuk számukra az információkat.</p>	12	3+2NV	2

Sor- szám	Kérdés	Válaszok száma		
		a	b	c
21	<p>Az Önkormányzat milyen arányban működtet fogyatékos tanulókat is befogadó, akadálymentes alapfokú közoktatási intézményeket?</p> <p>a.) 70 % felett van a befogadó intézmények aránya, b.) 30 -70 % közt van a befogadó intézmények aránya, de ez elegendő is az Önkormányzat területén élők számára c.) 30 % alatt van a befogadó oktatási intézmények aránya - nincs befogadó közoktatási intézmény –</p>	1	6+1NV +2MÁS	9
22	<p>Mi a véleménye a fogyatékos emberek társadalmi beilleszkedését segítő EU szabályok szükségességéről?</p> <p>a.) Fontosak, mert pozitív irányba befolyásolják a hazai jogalkotást és jogalkalmazást, segítséget nyújthatnak a helyi Önkormányzatok számára is. b.) Ezeket a kérdéseket nemzeti hatáskörben kell és lehet csak optimálisan megoldani, ezért ebbe nem kellene az EU-nak beleszólnia, elegendők a hazai törvények és egyéb jogszabályok. c.) Nem tartjuk elfogadhatónak és szükségesnek, hogy a saját területünkön élő emberek ügyeiben az EU legyen bármely módon illetékes, ezeket a dolgokat a területi önkormányzatoknak kell a lakosság érdekében szabályozni és megoldani.</p>	18	1	0

1.) kérdés:

A válaszadók több mint fele (53 %) ismeri teljes körűen a fogyatékos emberekre vonatkozó EU normákat, mintegy 36 %-uk csak a normák egy részét, 2 válaszadó viszont egyáltalán nem ismeri ezeket.

A kérdőívre egyáltalán nem válaszolók esetében nem zárható ki az, hogy a válaszadás elmaradásának oka a szabályok ismeretének hiánya.

Következtetés:

A szabályok ismertségének mértéke azt a jelzést adja, hogy érdemes a szabályok megismertetésére nagyobb gondot fordítani.

Mivel a fogyatékossgal élő emberek civil szervezeteinek alapvető érdeke a szabályok mindennapi alkalmazása, ezért célszerű a szabályok megismertetésére különös gondot fordítaniuk.

2.) kérdés:

A válaszadók 42 %-ának van rendszeres kapcsolata a fogyatékos emberek civil érdekvédelmi szervezeteivel, ugyan-csak 42 %-ának csak alkalmi, eseti kapcsolata van, 16 %-ának pedig egyáltalán nincs ilyen kapcsolata.

Következtetés:

Ez a válasz azt a feladatot adja a civil szervezetek számára, hogy keresniük kell a rendszeres kapcsolat felvétel lehetőségét az önkormányzatokkal, hiszen ezen keresztül eredményesebben jeleníthetik meg a fogyatékos emberek érdekeit a helyi döntéshozatalban és végrehajtásban. Természetesen az önkormányzatok nyitottsága a fogyatékos emberek szervezeteinek való szorosabb együttműködésre, véleményük figyelembe vétele a helyi döntéshozatalban fontos része a sikeres kapcsolatnak.

3.) kérdés:

A válaszadók 68 %-a a helyi rendeletek alkotásakor figyelembe veszi a fogyatékos emberekre vonatkozó EU szabályozás rendelkezéseit, 26 %-uk válasza szerint nem volt olyan rendelet alkotásuk az elmúlt 5 évben, amelynek

során ezekre a szabályokra tekintettel kellett volna lenniük. Egy válaszadó erre a kérdésre nem adott választ. Ez a válasz kategória feltehetően nem a tényleges helyzetet tükrözi, hiszen a helyi rendelet alkotás aránya jellemzően nem térhet el ilyen mértékben az egyes önkormányzatok tekintetében. Feltehetően arról van szó, hogy a rendelet alkotás során szűken értelmezték a figyelembe veendő EU szabályok tartalmát. Az EU szabályok jelentős része a települési önkormányzatok számára elsősorban orientáló, szemlélet formáló jellegű, általános elvárásokat határoz meg és nem a konkrét, a helyi jogszabályokba beemelendő normákat tartalmazza.

Következtetés:

Az önkormányzatok egy része még nem igazán tudja értelmezni az EU normáknak a nem tételes jogalkotásra, hanem a tudat és szemlélet alakítására vonatkozó részeit.

4.) Kérdés

A kérdésre választ adók mintegy 68 %-a a saját intézkedési terveik, programjaik során figyelembe vette az EU normákban meghatározott elvárásokat, mintegy 26 %-uk a válasz szerint, nem készített olyan programot, intézkedési tervet, amelynek során figyelembe kellett volna venniük az EU szabályokat, 1 válaszadó nem ismerte a vonatkozó szabályt.

Következtetés:

A válaszok aránya – ismerve a magyar helyzetet, amelyre jellemző ma még az EU normák hiányos ismerete - viszonylag kedvező, hiszen a válaszadó önkormányzatok többsége az EU normákra figyelemmel alakította ki intézkedési terveit és programjait.

Természetesen további vizsgálatot igényelne annak pontos megismerése, hogy konkrétan hogyan történt a figyelembe vétele az egyes normáknak. Bár a kérdőív erre vonatkozóan tartalmazott példák ismertetésére vonatkozó felhívást, ezt azonban a válaszadók nem részletezték.

Célszerű lenne a fogyatékos emberek civil szervezetei részéről egy útmutató elkészítése az önkormányzatok számára, amely konkrét szempontokat tartalmazhatna az EU normák helyi alkalmazásának elveire és gyakorlatára.

5.) kérdés

A válaszadók mintegy 37 %-a használja fel az EU tagországok közti együttműködési kapcsolatokat a fogyatékos-sággal élő emberek helyzetének javítása érdekében, 42%-ot tesz ki azon önkormányzatok száma, amelyek ezt a lehetőséget még nem használták ki és mintegy 16 %-uk gondolja úgy, hogy a nemzetközi kapcsolataiknak nem tárgya a fogyatékos emberekre vonatkozó nemzetközi tapasztalatok hasznosítása.

Következtetés:

A válaszok aránya alapján világosan látszik, hogy az önkormányzatok még messze nem használják ki a nemzetközi kapcsolatokban rejlő lehetőségeket a fogyatékos emberekkel való foglalkozás területén.

Meggyőződésünk, hogy a határokon átnyúló testvérvárosi együttműködéseknek igen fontos területe lehetne a fogyatékos emberek társadalmi rétegének bevonása a közös Európai szemlélet alakításában. Az önkormányzatnak e területen folyó együttműködése során a helyi szinteken alkalmazott jó gyakorlatokat nemzetközi cseréje elősegíthetné a fogyatékos emberek társadalmi befogadását.

6.) kérdés

A válaszadók több mint fele működtet olyan érdekegyeztető mechanizmusokat, amelyek kifejezetten a fogyatékos emberek érdekeinek megjelenítését szolgálják a helyi döntéshozatalban és végrehajtásban. Mintegy 42%-uk az általános érdekegyeztetés során ad lehetőséget a fogyatékos emberek érdekvégyesítő szervezeteinek a részvételre. Nem adott választ erre a kérdésre 1 önkormányzat.

Következtetés:

A válaszok szerint, viszonylag kedvező a fogyatékos emberek szervezeteinek részvétele az önkormányzati érdekegyeztetésben. Sajnos e kutatáson kívüli tapasztalatok szerint ez a kedvező kép nem tükröződik egyértelműen vissza a fővárosban élő fogyatékos emberek mindennapi életkörülményeiben.

7.) kérdés:

A válaszadók csak mintegy 15%-a alkalmazta a fogyatékos emberekkel kapcsolatos pozitív intézkedések lehetőségét a közbeszerzési eljárásaik során, többségük válasza szerint, nem volt olyan közbeszerzési pályázatuk, ahol a pályázók közt lehetett volna alkalmazni az előnyben részesítésre vonatkozó szabályt.

Következtetés:

A fogyatékos embereket foglalkoztató szervezetek részvétele nem jellemző a közbeszerzési eljárásokban. Ennek ebben az összefüggésben az is lehet az oka, hogy az önkormányzati közbeszerzések nem olyan területeken jelennek meg, amely területeken a megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztató vállalkozások tevékenykednek.

8.) kérdés:

A válaszadók 21 %-a jelenítette meg valamennyi közbeszerzési pályázatának kiírása során a fogyatékos emberekre helyzetének figyelembe vételére vonatkozó követelményeket. A válaszadók 42 %-a csak a fogyatékos emberek számára történő speciális beruházásokra vonatkozó közbeszerzési eljárások során fogalmazott meg a fogyatékos emberekre vonatkozó követelményeket, 26 %-uk, egyáltalán nem fogalmazott meg a közbeszerzési pályázataik kiírása során olyan követelményt, amely a pályázók számára kötelezettséget jelentett volna a fogyatékosokkal élő emberek szempontjainak figyelembe vételére. A válaszadók közül 2 önkormányzat nem válaszolt erre a kérdésre.

Következtetés:

Az EU előnyben részesítésre vonatkozó szabályának megléte ellenére, magas azon önkormányzatok aránya, akik egyáltalán nem, vagy csak a speciális, kifejezetten fogyatékos emberekre vonatkozó építési és eszköz beszerzési pályázataik során érvényesítették a fogyatékos emberek hozzáférhetőségének biztosítását előmozdító lehetőséget. Nem valósul meg tehát az a követelmény, hogy a fogyatékos emberek igényeit vegyék figyelembe minden részpolitika kialakításánál.

Ezen a hozzáálláson a fogyatékos emberek érdekérvényesítő mozgalmainak aktív tevékenységével feltétlen változtatni kell.

9.) kérdés:

A válaszadók 63 %-a érvényesített kifejezetten pozitív intézkedéseket a fogyatékos emberek társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében, 16 %-uk elegendőnek tartotta a minden lakosra kiterjedő helyi intézkedések meghozatalát külön pozitív intézkedések nélkül, ugyancsak 16 % elegendőnek tartja az állam pozitív intézkedéseit, nem gondol arra, hogy külön önkormányzati intézkedéseket kellene hoznia. A válaszadók közül 1 önkormányzat erre a kérdésre nem adott választ.

Következtetés:

Az önkormányzatokkal el kell fogadtatni a pozitív intézkedések szükségességét az esélyegyenlőség megvalósulása érdekében. Amennyiben helyi szinten nem alkalmaznak a jelenlegi helyzetben pozitív intézkedéseket, úgy a fogyatékos emberek leszakadási folyamata felgyorsul, ami további akadálya az esélyegyenlőség megvalósulásának.

10.) kérdés:

A válaszadók mintegy egyharmadánál létezik olyan esélyegyenlőségi program, amely tartalmaz rendelkezéseket a fogyatékosokkal élő emberekre vonatkozóan, mintegy kétharmaduknál ugyan van esélyegyenlőségi program, de ez nem tartalmaz pozitív rendelkezéseket a fogyatékosokkal élő emberek munkahelyi integrációjának elősegítése érdekében.

Ez az arány, a későbbi a foglalkoztatásra vonatkozó kérdések megválaszolása során megerősítést nyer.

Világosan látszik, hogy bár az önkormányzatok elvben egyetértenek a megváltozott munkaképességű emberek társadalmi integrációjának szükségességében, ezt azonban passzív módon, a munka világában való részvétel tényleges és tevékeny segítése nélkül gondolják, hiszen esélyegyenlőségi programjaik döntő többsége nem biztosít esélyegyenlőségi feltételeket a fogyatékos emberek számára.

Következtetés:

Tekintettel arra, hogy ma Magyarországon az egyik legnagyobb foglalkoztatói hálózatot az önkormányzatok jelentik, így elengedhetetlen akár jogi kötelezés kiharcolásával is az, hogy az önkormányzatok a jelenleginél lényegesen nagyobb gondot fordítsanak a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásában való részvételének segítésére. Szükséges annak elérése, hogy ebben maguk példamutató módon vegyenek részt.

11.) kérdés:

A válaszadók 5 %-a foglalkoztat a jogszabályi előírásnál magasabb arányban megváltozott munkaképességű személyeket, egyharmaduk teljesíti a jogszabályi kötelezettséget, döntő többségük inkább befizeti a rehabilitációs hozzájárulást, de nem alkalmaz megváltozott munkaképességű embereket.

Következtetés:

Erre a kérdésre adott válaszok aránya azt mutatja, hogy a települési önkormányzatok a mindennapokban nem számolnak a fogyatékos emberekkel úgy, mint érték teremtő, a munka világában is részt vevő emberekkel. A foglalkoztatás kapcsán adott részletesebb válaszaikból az derült ki, hogy még mindig inkább a szegregált, célszervezeti foglalkoztatást látják a megváltozott munkaképességű emberek számára ideális foglalkoztatási formának. Ilyen foglalkoztató szervezetek létrehozását és működését támogatják, de maguk nem vállalnak részt a foglalkoztatásban. A szűkös önkormányzati forrásokból szívesebben fizetnek rehabilitációs hozzájárulást ahelyett, hogy példamutató módon maguk foglalkoztatnának értékteremtő módon megváltozott munkaképességű munkatársakat.

Ez egy nagyon súlyos strukturális és szemléleti problémára világít rá, amelynek megváltoztatása érdekében igen komoly meggyőző tevékenységet kell folytatni.

12.) kérdés:

Az előző kérdés kontroll kérdésére adott válaszok aránya rávilágít a válaszadás következetlenségeire. A válaszadók 68%-a - válasza szerint – egyenrangú, sőt előnyben részesített munkavállalóként foglalkoztat megváltozott munkaképességű embereket, miközben az előző kérdésre adott válaszok szerint, többségük nem teljesíti még a törvényi alapelvárást sem. Ennek tükrében kétséges az erre a kérdésre adott válaszok valóság tartalma. A válaszadók 11 %-a kiegészítő feladatokra foglalkoztat megváltozott munkaképességű embereket. 1 válaszadó azt válaszolta, hogy nincs elegendő, megfelelő képzettséggel rendelkező megváltozott munkaképességű ember a munkaerő – piacon [ez a válaszadó egyébként a foglalkoztatási kvóta alatt alkalmaz ilyen munkavállalókat] 3 válaszadó, erre a kérdésre nem válaszolt.

Következtetés:

Az erre a kérdésre adott válaszok megerősítik azt, hogy az önkormányzatok, mint foglalkoztatók rosszabb arányban vesznek részt a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásában, mint a verseny szférában működő nyílt munkaerő – piaci foglalkoztatók.

Szükséges lenne az önkormányzatok ellenkezésének felderítésére egy kutatást folytatni.

13.) kérdés:

A válaszadók 26 %-a vett részt az elmúlt években foglalkoztatást bővítő programok támogatásában, egyharmaduk a területükön működő foglalkoztatókat támogatta. A részletes válaszokból kitűnik, hogy a támogatott foglalkoztatási programok döntő többsége szegregált, célszervezeti foglalkoztatás támogatására irányult. A válaszadók 31 %-a nem vett részt foglalkoztatást bővítő programokban, válaszuk szerint, ez nem feladatuk. 2 válaszadó erre a kérdésre nem adott választ.

Következtetés:

A válaszok megerősítik az előző következtetésekben megfogalmazottakat, amely szerint az önkormányzatok nem tartják igazán fontosnak a területükön élő megváltozott munkaképességű emberek „igazi” visszavezetését a nyílt munka világába, úgy gondolják, hogy a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatási terepe a szociális célú, védett, szegregált foglalkoztatás.

Ennek a szemléletnek a megváltoztatása egy igen fontos, de rendkívül nehéz feladat, e nélkül azonban a tényleges befogadó társadalom nem alakulhat ki, hiszen a munka világa az egyik legfontosabb szocializációs terep.

14.) kérdés:

A válaszadók 16 %-a szerint van olyan nyilvános távbeszélő állomás a területükön, amelyet fogyatékos emberek is tudnak használni, 63%-uk szerint az ilyen készülékek biztosításával kapcsolatban nekik nincs felelősségük, mert ez a szolgáltatók kötelezettsége, 16 %-uk a kérdésre nem adott választ, 1 önkormányzat szerint nincs ilyen készülék és nincs is rá szükség.

Következtetés:

A válaszokból látható, hogy az önkormányzatok a területükön élő emberekkel kapcsolatos kötelezettségüket igen szűken értelmezik. Válaszaik többsége szerint, annak ismerete és megkövetelése, hogy a területükön működő szolgáltatók milyen minőségű, illetve elérhetőségű szolgáltatásokat nyújtanak a fogyatékos emberek számára, nem tartozik a kötelezettségeik közé.

Ez egy olyan szemléleti kérdés, amelynek megváltoztatása nélkül nehezen érhető el a tényleges esélyegyenlőség a mindennapi életben.

Ennek a szemléletnek a megváltoztatása az önkormányzatok számára nem jelentene többlet kiadást –hiszen az EU jogi norma a szolgáltatók számára ír elő kötelezettséget.

15.) kérdés:

A válaszadók 47 %-a biztosít pozitív intézkedéseket a közkönyvtárak hozzáférhetősége tekintetében, 15 %-uk nem biztosít másokhoz képest külön intézkedéseket, 1 válaszadó biztosít a területén könyvtári házhoz szállítást, 2 válaszadó erre a kérdésre nem válaszolt.

Következtetés:

Ezen a területen léteznek a pozitív intézkedések, azonban mértékük nem terjed ki a válaszadók felére sem.

Sajnos a közkönyvtári szolgáltatásokra fordítható források folyamatos csökkenése is a pozitív intézkedések ellenében ható tényező, azonban ezen a területen is lehetne költség kímélő módon, csupán szemléleti változással sikert elérni. A segítő módszerek kidolgozásában a civil szervezeteknek fontos szerepe van.

16.) kérdés

A válaszadók 79 %-a végzett a területén saját erőforrásai felhasználásával elsősorban fizikai akadálymentesítést, 21 %-uk végzett EU források felhasználásával komplex akadálymentesítést, 1 válaszadó nem végzett, 1 válaszadó önkormányzat pedig erre a kérdésre nem adott választ.

Következtetés:

A jogszabályi kötelezettség és talán a civil szervezetek érdekvégyesítő tevékenységének hatására az önkormányzatok többsége szembesült az akadálymentesítés kötelezettségével. Döntő többségük végzett a területéhez tartozó létesítményekben akadálymentesítést, azonban a felmérés nem tudott részletes adatokat szerezni az akadálymentesítés tényleges helyzetéről.

Szükséges lenne egy részletes, a tényleges akadálymentesítési helyzetet bemutató külön kutatást végezni.

17.) kérdés:

A válaszadók 26 %-a biztosítja honlapján a teljes körű hozzáférést, szintén 26 %-uk részlegesen, a vakok számára is igénybe vehető honlapot üzemeltet, 1 válaszadó csak korlátozott, a szociális információkhoz való hozzájutást biztosítja vakok számára a honlapján, 3 válaszadó erre a kérdésre nem adott választ.

Következtetés:

Viszonylag alacsony a közérdekű információkhoz való hozzáférést segítő akadálymentes honlapok aránya.

Ezen az arányon feltétlenül javítani szükséges, hiszen a honlap egyre több közszolgáltatási funkció elérését szolgálja

és ezekből nem zárhatók ki a fogyatékossgal élő emberek.

Szükséges a civil szervezetek figyelem felkeltés és érdekérvényesítés jellegű tevékenységének fokozása ezen a területen is.

18.) kérdés:

A válaszadók 26 %-ánál valósult meg a kulturális létesítmények többségének hozzáférhetősége, 21 %-ánál a létesítmények mintegy fele hozzáférhető, 42 %-ánál a létesítmények kevesebb mint fele akadálymentes csupán, 2 önkormányzat nem adott választ erre a kérdésre.

Következtetés:

A kulturális létesítmények hozzáférhetősége tekintetében a fogyatékos emberek esélyegyenlősége nem biztosított megfelelő színvonalon.

19.) kérdés:

A válaszadók picivel több, mint fele támogatja rendszeresen a fogyatékos emberek kulturális, művészeti értekeinek integrált bemutatását, 21 %-uk külön programokat, bemutatókat támogat, 16 %-uk nem végez ilyen jellegű támogató tevékenységet, 2 önkormányzat erre a kérdésre nem válaszolt.

Következtetés:

A társadalmi együttélés kialakulásának segítése a kulturális értékek bemutatásán keresztül, megkezdődött ugyan az önkormányzatoknál, azonban ez még nem tekinthető általánosnak.

Viszonylag magas azon önkormányzatok aránya, akik ennek a tevékenységnek a támogatását nem tartják fontosnak. A fogyatékos emberek civil szervezeteinek aktívabban kell fellépniük ezen a területen.

20.) kérdés:

A válaszadók 63 %-a biztosítja a jelnyelvi kommunikáció lehetőségét ügyfélszolgálatain, 16 %-uk szerint a jelnyelvi tolmács biztosítása az érintett személy feladata, 10 %-uk nem tartja szükségesnek a jelnyelvi tolmácsolás biztosítását, 2 önkormányzat erre a kérdésre nem válaszolt.

Következtetés:

Az elmúlt évekhez képest a fejlődés ezen a területen igen jelentős. Néhány évvel ezelőtt a jelnyelvi tolmácsolás ismerettsége és elfogadottsága lényegesen alacsonyabb volt, mint ma.

Mindezek mellett, az érdekérvényesítő szervezeteknek továbbra is szükséges aktív tevékenységet folytatni a jelnyelvel teljes elfogadtatása érdekében.

21.) kérdés:

A válaszok szerint, mindössze egy önkormányzat területén biztosított az, hogy a közoktatási intézmények közül a fogyatékos embereket befogadó intézmények részaránya meghaladja a kétharmados szintet. A válaszadók 31 %-ánál ez a szint meghaladja az intézmények egyharmadát, 47 %-ánál az egyharmados szint alatt van, 1 önkormányzat a kérdésre nem válaszolt, 2 önkormányzat pedig, nem az integrált intézményeket, hanem a speciális intézményeket tartja alkalmasnak arra, hogy fogyatékos emberek számára közoktatási feladatokat nyújtsanak.

Következtetés:

Rendkívül alacsony a fogyatékos gyermekek szülei számára a tényleges választási lehetőség a közoktatási intézmények közt. Alapvetően az a jellemző, hogy egy-egy önkormányzat területén csak néhány alapfokú közoktatási intézmény fogad be fogyatékos gyermekeket. Tekintettel arra, hogy a közoktatási törvény már több mint 15 évvel ezelőtt, példamutató módon, a befogadó oktatás elvárását fogalmazta meg, az előrehaladás nagyon lassú. Ennek oka feltehetően a többségi pedagógus társadalom negatív attitűdjén kívül, az ép gyermekek szüleinek idegenkedésében és a többségi pedagógusok ilyen irányú felkészítésének hiányosságaiiban is keresendő.

Érdekes módon, egy-egy iskola bezárás hírére, a bezárással érintett iskolákban megnövekszik a befogadó készség,

amely arra utal, hogy az iskolák vezetői és a fenntartó önkormányzatok nem a befogadásból származó valódi emberi és morális értékeket tartják szem előtt, hanem az anyagi érdekeket.

A civil szervezeteknek továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetniük a pedagógus társadalom és a szülők szemlélet formálására.

22.) kérdés:

A válaszadók döntő többsége (94%) fontosnak tartja az EU szabályok pozitív hatásait, mindössze egy válaszadó gondolja úgy, hogy a kérdőívben feltett kérdések megoldása inkább nemzeti hatáskörbe tartozik.

Következtetés:

A válaszadók elfogadják ugyan az EU szabályok pozitív hatásait, azonban a kérdőív korábbi kérdéseire adott válaszaikból az derül ki, hogy ez az elfogadás inkább általános jellegű és a konkrét megvalósítások során, az elfogadottság és a jogkövető magatartás, az általános elfogadottságnál lényegesen alacsonyabb.

5. FEJEZET

A TANULMÁNY ÁLTALÁNOS TAPASZTALATAI ÉS IRÁNYMUTATÁSAI

A Tanulmány főbb általános következtetései:

- 1.) Az EU szabályok rendszerének ismerete az önkormányzatok területén, még nem érte el azt a szintet, amelyen alkalmazásuk optimálisan megvalósulhatna.
- 2.) Az EU jogszabályok orientáló, döntéseket befolyásoló hatása általánosságban elismert, a konkrét megvalósítás során azonban nem érvényesül ilyen mértékben.
- 3.) A fogyatékos emberekkel kapcsolatos pozitív intézkedések szükségességének elfogadottsága rendkívül differenciált. Amíg a fizikai akadálymentesítésre vonatkozó elfogadottság egyre ismertebb és alkalmazottsága is igen sokat fejlődött, addig a munka világába történő befogadás és ennek a konkrét biztosítása, messze alatta marad az EU szabályai által elvárt szintnek.
- 4.) Az önkormányzatok, a fogyatékosokkal élő emberekre vonatkozó EU jogszabályok alkalmazása során, kevés jogszabályt éreznek magukra nézve kötelezőnek, jellemzően ezeknek a szabályoknak az alkalmazását alapvetően állami feladatnak tartják.
- 5.) A mindennapi önkormányzati tevékenység során az EU jogszabályok szelleméből és nem konkrét rendelkezésből származó elvárások még nem érződnek kellő hangsúllyal. Ha valamely szabály nem tartalmaz konkrét, az önkormányzatok számára is nyilvánvalóan kötelező előírást, akkor azt az önkormányzatok bár általában iránymutatónak tartják, de csak igen korlátozott módon és mértékben alkalmazzák konkrét eljárásaik és döntéseik során.
- 6.) A fogyatékosokkal élő emberek civil érdekérvényesítő szervezeteinek rendkívül fontos feladatai vannak, az EU jogszabályok üzeneteinek megismertetésében, a jogszabályok szellemiségének közvetítésében az önkormányzatok felé. Ezeknek az üzeneteknek a közvetítéséhez, a tanulmány átadásán kívül, a jogi szabályozás magyarázata és megértetése érdekében, szakértői tevékenység felajánlása is szükséges.

MOZGÁSSÉRÜLTEK
BUDAPESTI
EGYESÜLETE

FÓKUSZBAN

A FŐVÁROSI MOZGÁSSÉRÜLT EMBEREK

w w w . m b e 2 0 0 3 . h u

Mozgássérültek Budapesti Egyesülete
1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 43.
T: 329-5299; F:349-8172
mbe2003@freestart.hu

Budai Információs, Szolgáltató és Szabadidő Központ
1116 Budapest, Keveháza utca 19-21.
T: 205-3174 F:205-3175
mbe2003@fw.hu

Mozgássérültek Budapesti Egyesülete

A Mozgássérültek Budapesti Egyesülete 1977-ben alakult. Jelenleg mintegy 10 ezer bejegyzett tagja van. 1990. óta kiemelten közhasznú Egyesületként működik. Érdekképviseleti és érdekérvényesítési tevékenységét két szinten látja el:

I. Budapesti szintű érdekképviselet

Az Egyesület tagja

- a Fővárosi Önkormányzat Fogyatékosügyi Tanácsának
- a Fővárosi Önkormányzat Szociálpolitikai Kerekasztala elnökségének
- Prof. Dr. Kovács István Alapítvány Kuratóriumának
- Fővárosi Infopolitikai Testületnek
- a Fővárosi Idősügyi Tanácsnak
- a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének

Rendszeres kapcsolatot tart a Fővárosi Önkormányzat számos ügyosztályával.

II. Budapesti kerületi szintű érdekképviselet

Budapest 20 kerületében és Vecsésen működik helyi szervezet

A kerületi szervezetek nagyon fontos szerepet töltenek be a mozgáskorlátozott emberek helyi közösségeinek megteremtésében. Sortársi tanácsadás nyújtásával, beteglátogatásokkal, a mozgássérült személyek sajátos igényeihez alkalmazkodó szabadidős rendezvények, kirándulások megszervezésével, stb. olyan hiánypótló tevékenységet folytatnak, amelyet a kerületi önkormányzatok nem végeznek el. Érdekérvényesítő tevékenységük részeként a kerületi szervezetek vezetői tagjai vagy rendszeres résztvevői a kerületi önkormányzatok szociális kerekasztalainak. A szervezetek rendszeres kapcsolatot tartanak fent az önkormányzatok ügyosztályaival. A kerületi szinten is megjelenő, de budapesti szintű problémákat az egyesület központja továbbítja a Fővárosi Önkormányzat felé. A kerületi szervezetek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy kerületben lakó mozgáskorlátozott emberek problémái eljussanak a helyi és a budapesti döntéshozók számára. Munkájuk hiánypótló szolgáltatás nyújt a mozgáskorlátozott emberek számára.

Szolgáltatásaink

Ügyfélszolgálat és sortársi tanácsadás két helyszínen, a hét öt napján, telefonos és személyes információ nyújtás a fogyatékos emberek jogairól, lehetőségeiről.

1135 Budapest, Hegedüs Gy. 43.

1119 Budapest Keveháza u. 19-21.

Irodáink berendezése a mindenki számára használhatóság szempontjaival

Egyéni igényekhez igazodó állítható magasságú asztal

Gyengén látó személyek számára nagy billentyűs telefon

Hallókészülék kompatibilis telefon

Támogató Szolgálat a súlyosan fogyatékos személyek társadalmi aktivitásának elősegítésére. A szolgálat célja valamennyi fogyatékossgal élő személy önálló életvitelének segítése az élet minden területén, személyiségi jogainak megtartásával és önrendelkezési jogainak gyakorlásával, a különbözőségek tiszteletben tartásával, igazodva az igénylő életkorához, fogyatékossga típusához, élethelyzetéhez és képességeihez.

Személyi segítségnyújtás

Speciális szállítás

Sorstársi tanácsadás

Otthoni Szakápolási Szolgálat a kórházi ápolás kiváltására a mozgássérült emberek otthonában. Az Országos Egészségnéptár által finanszírozott szakápolás, gyógytorna, logopédia Budapesten és Pest megyében, a fogyatékos személyek jogairól és speciális szükségleteiről megfelelő ismeretekkel rendelkező egészségügyi szakemberek vezetésével.

Az otthoni ápolást nem igénylő sorstársainkat pedig egy akadálymentes egészség centrum várja Hegedűs Gyula utcai irodánkban.

Gyógytorna

Masszázs

Segédeszköz kölcsönzés az ideiglenesen mozgásában akadályozott személyek, vagy turisták számára. Az Egyesület készletéből különböző segédeszközöket kölcsönzünk (kerekesek szék, járókeret, szoba WC, stb.)

Akadálymentes nyaralás és szabadidő eltöltés biztosítása Rehabilitációs és Szabadidő Központunkban.

Albertirsa, Dolina utca 58.

E-Magyarország Pont – Egyesületünk ingyenes internetezési lehetőséget kínál ép és sérült társainknak, informatikusunk segítségnyújtásával. [Fordított integráció: sérült emberek segítenek ép és sérült társaiknak.] Biztosítjuk a számítógép használathoz szükséges kiegészítő berendezéseket súlyosan sérült tagjaink számára (fejegér, speciális egér és asztal)

Oktató Kabinet - akadálymentes oktatási körülményekkel, korszerű médiaeszköz lehetőségekkel. A megváltozott munkaképességű személyek nyílt munkaerő piaci elhelyezkedését elősegítő angol nyelvi és OKJ-s végzettséget biztosító számítógép kezelői és honlap készítői tanfolyamok megszervezésével, a fogyatékos emberek jogairól, szükségleteiről megfelelő ismeretekkel ellátott akkreditált oktatási intézmények együttműködésével.

Rendszeres rendezvényeink

Télapó és Karácsonyi műsor fogyatékos gyerekeknek, testvéreiknek és barátjaiknak (akadálymentes környezetben)

Mozgássérült gyerekek Vidámparkja - A Vidámpark évente egy alkalommal csak a mozgássérült gyerekek és családjaik számára nyitja meg kapuit és térítésmentesen biztosítja szolgáltatásait, speciális segítőkkal, egyénre szabott programokkal.

Kampányaink

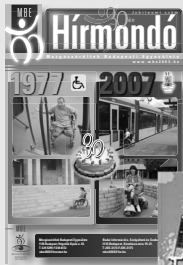
A mozgásukban akadályozott személyek parkolóhelyeinek illetéktelen elfoglalása ellen

A plakát szövege:

- Anyád helyét is elfoglalnád, ha mozgássérült lenne?"
- „Budapesten több mint 40.000 személygépkocsival rendelkező mozgássérült osztozik a számukra fenntartott 1040 parkolóhelyen. Ha nem vagy mozgássérült, maradj ki a küzdelemből”

Kiadványaink

Hírmondó (Információ az Egyesület programjairól, a fogyatékos emberek számára szükséges jogszabályi változásokról, szolgáltatásokról, lehetőségekről. Megjelenés: évente 2-3 alkalommal)

Az akadálymentes Európa felé? (Európa akadálymentessége a jogi szabályozás tükrében.)

A könyv 2004-ben készült Egyesületünk kiadásában. A cél annak áttekintése, hogy hazánk Európai Unió csatlakozásával milyen jogszabályi, és fogyatékosügyi politikai változások várnak ránk.

Akadálymentes turizmus konferencia (2008) 2008. május 30-án Egyesületünk nemzetközi konferenciát szervezett e témában, melynek célja, hogy felhívja a turisztikai szolgáltatók figyelmét a fogyatékos emberek társadalmi csoportjára, mint a szolgáltatások potenciális fogyasztóira. A konferenciáról készült kiadvány összefoglalta a fogyatékos emberek speciális szükségleteit a turisztikai szolgáltatásoknál.

Támogatóink:

- Budapest Főváros Önkormányzata
- Budapesti Kerületi Önkormányzatok
- Demjén Sándor Alapítvány
- Szerencsejáték Rt.
- Humansoft Rt.
- Budapesti Rendőrfőkapitányság
- Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége

A Mozgássérültek Budapesti Egyesülete ezúton szeretné megköszönni anyagi támogatóinak, valamint az Egyesület céljait egyetértő személyeknek, hogy folytathatja azt a munkát, amely hozzájárulhat a Budapesten élő mozgássérült emberek jogainak elfogadtatásáért, életminőségük javításáért.